

Η Βιομηχανία Χάρτου στην Ελλάδα:

Συνεισφορά στην ελληνική οικονομία, προκλήσεις και προοπτικές ανάπτυξης

Σεπτέμβριος 2024

Σκοπός της μελέτης

- Παρουσίαση της πορείας της Βιομηχανίας Χάρτου στην Ελλάδα
- Εκτίμηση του οικονομικού αποτυπώματος του κλάδου χαρτιού
- Ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητά της
- Καταγραφή προκλήσεων αναφορικά με το περιβαλλοντικό αποτύπωμά της
- Ενδεικτικές παρεμβάσεις στην κατεύθυνση της περαιτέρω βιώσιμης ανάπτυξής της στην Ελλάδα

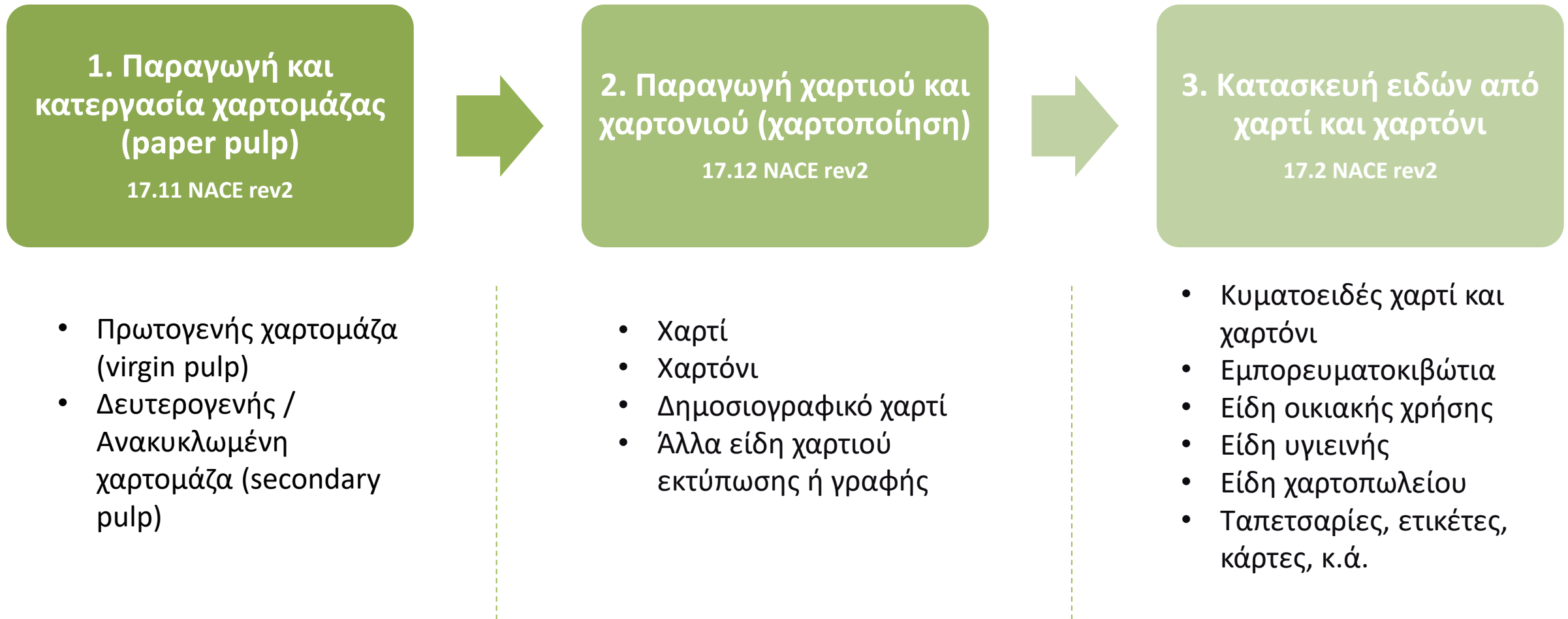
Περιεχόμενα

1. Περιγραφή και οριοθέτηση της Βιομηχανίας Χάρτου
2. Βασικά μεγέθη και τάσεις στην Ελλάδα
3. Εξωτερικό εμπόριο
4. Συνεισφορά στην ελληνική οικονομία
5. Εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον του κλάδου
6. Χρηματοοικονομικά στοιχεία
7. Προκλήσεις και προοπτικές για τη Βιομηχανία Χάρτου
8. Συμπεράσματα και ενδεικτικά πεδία παρεμβάσεων

1

Περιγραφή και οριοθέτηση της Βιομηχανίας Χάρτου

Βιομηχανία Χάρτου: Στάδια παραγωγής προϊόντων από χαρτί και χαρτόνι

➤ Η στατιστική περιγραφή του κλάδου παρουσιάζεται πιο αναλυτικά στο Παράρτημα

Η Βιομηχανία Χάρτου προμηθεύει με προϊόντα μια σειρά κλάδων της μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών

Συσκευασίες
τροφίμων

Κιβώτια, χάρτινες
κούτες

Είδη συσκευασίας –
διακόσμησης

Εστίαση –
Καταλύματα –
Εμπόριο (είδη
οικιακής χρήσης)

Εκτυπώσεις και είδη
χαρτοπωλείου

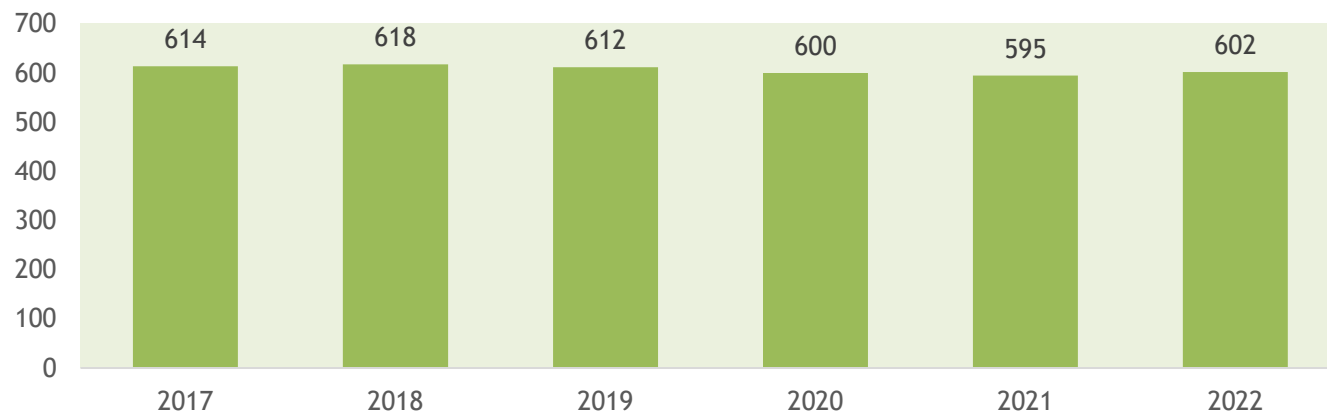
Κάρτες, επιτραπέζια
και χάρτινα παιχνίδια

2

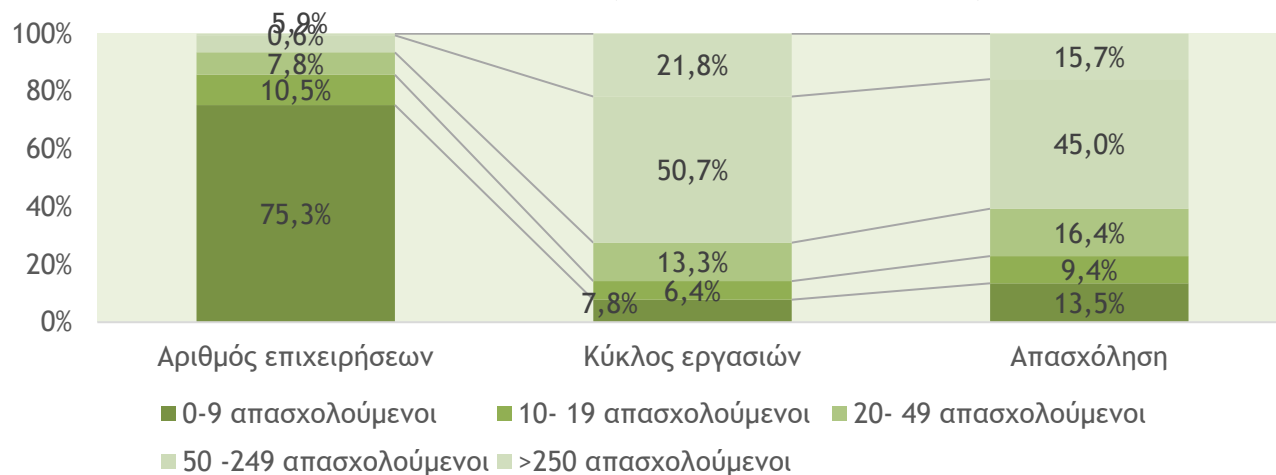
Βασικά μεγέθη και τάσεις στην Ελλάδα

Στη Βιομηχανία Χάρτου δραστηριοποιούνται περίπου 600 επιχειρήσεις, οι οποίες είναι στην πλειονότητά τους πολύ μικρές

Αριθμός επιχειρήσεων - Παραγωγή προϊόντων χαρτιού (17)

Κατανομή μεγεθών κλάδου 17 με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων (μέσος όρος 2018-2022)

- Σχετική σταθερότητα του αριθμού επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2017-2022
- Η πλειονότητα (75,3% κατά μ.ό. την περίοδο 2018-2022) είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις (<9 απασχολούμενοι)
 - με μόλις το 7,8% του κύκλου εργασιών και το 13,5% των απασχολούμενων
- Οι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις (απασχόληση από 20 έως 250 εργαζόμενους) αντιπροσωπεύουν το 64% του κύκλου εργασιών και το 61,3% της απασχόλησης
- Οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις (>250 εργαζόμενοι) αντιπροσωπεύουν το 21,8% του κύκλου εργασιών και το 15,7% της απασχόλησης

Ανάλυση μεγεθών κλάδου Χαρτοποιίας και κατασκευής χάρτινων προϊόντων ανά υποκλάδο, 2021

		Επιχειρήσεις		Απασχόληση		Προστιθέμενη αξία		Λειτουργικό πλεόνασμα		Κύκλος εργασιών	
		Πλήθος	% μερίδιο	Αριθμ.	% μερίδιο	εκατ. €	% μερίδιο	εκατ. €	% μερίδιο	εκατ. €	% μερίδιο
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	595	100,0%	9.208	100,0%	362,53	100,0%	146,58	100,0%	1.664,90	100,0%
17.1	Παραγωγή χαρτοπολτού, κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού	81	13,6%	1.019	11,0%	43,02	11,9%	16,31	11,1%	223,04	13,4%
17.2	Κατασκευή ειδών από χαρτί και χαρτόνι	514	86,4%	8.189	89,0%	319,52	88,1%	130,28	88,9%	1.441,86	86,6%
17.21	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και εμπορευματοκιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι	199	33,4%	3.856	42,6%	140,5	38,8%	48,99	33,4%	586,19	35,2%
17.22	Κατασκευή ειδών οικιακής χρήσης, ειδών υγιεινής και ειδών τουαλέτας	112	18,8%	2.649	29,6%	126,17	34,8%	58,28	39,8%	704,40	42,3%
17.29	Κατασκευή άλλων ειδών από χαρτί και χαρτόνι	103	17,3%	1.047	10,9%	34,4	9,5%	14,97	10,2%	97,24	5,8%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics.
 Σημ: Για τους κλάδους 17.11 Παραγωγή χαρτοπολτού, 17.12 Παραγωγή χαρτιού και χαρτονιού, 17.23 Κατασκευή ειδών χαρτοπωλείου (χαρτικά) και 17.24 Κατασκευή χαρτιού για επενδύσεις τοίχων (ταπετσαρίες) δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Ο κύκλος εργασιών στη Βιομηχανία Χάρτου ενισχύθηκε σημαντικά μετά το 2020

- Το 2023 εκτιμάται ότι ο κύκλος εργασιών μειώθηκε οριακά σε €2,13 δισεκ.
- Για το 2022 εκτιμάται αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 29%, σε συνέχεια ανόδου κατά 9% το 2021.
- Διαχρονικά, καταγράφεται μέση ετήσια άνοδος 9,1% από το 2017
- Σημαντική εξάρτηση της τάσης του κύκλου εργασιών από:
 - την εγχώρια και διεθνή ζήτηση
 - το κόστος ενέργειας
 - τις τιμές των πρώτων και βοηθητικών υλών

Άνοδος του κύκλου εργασιών την τριετία 2021-2023 λόγω ανόδου του ηλεκτρονικού εμπορίου και των αναγκών για συσκευασία

Η εξέλιξη του κύκλου εργασιών επηρεάζεται σημαντικά από την εγχώρια και διεθνή ζήτηση, το κόστος ενέργειας και τις τιμές των πρώτων και βοηθητικών υλών, οι οποίες προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις τελικές τιμές των προϊόντων από χαρτί και χαρτόνι.

Κύκλος εργασιών και όγκος παραγωγής των επιχειρήσεων - μελών της ΕΒΙΧΕ

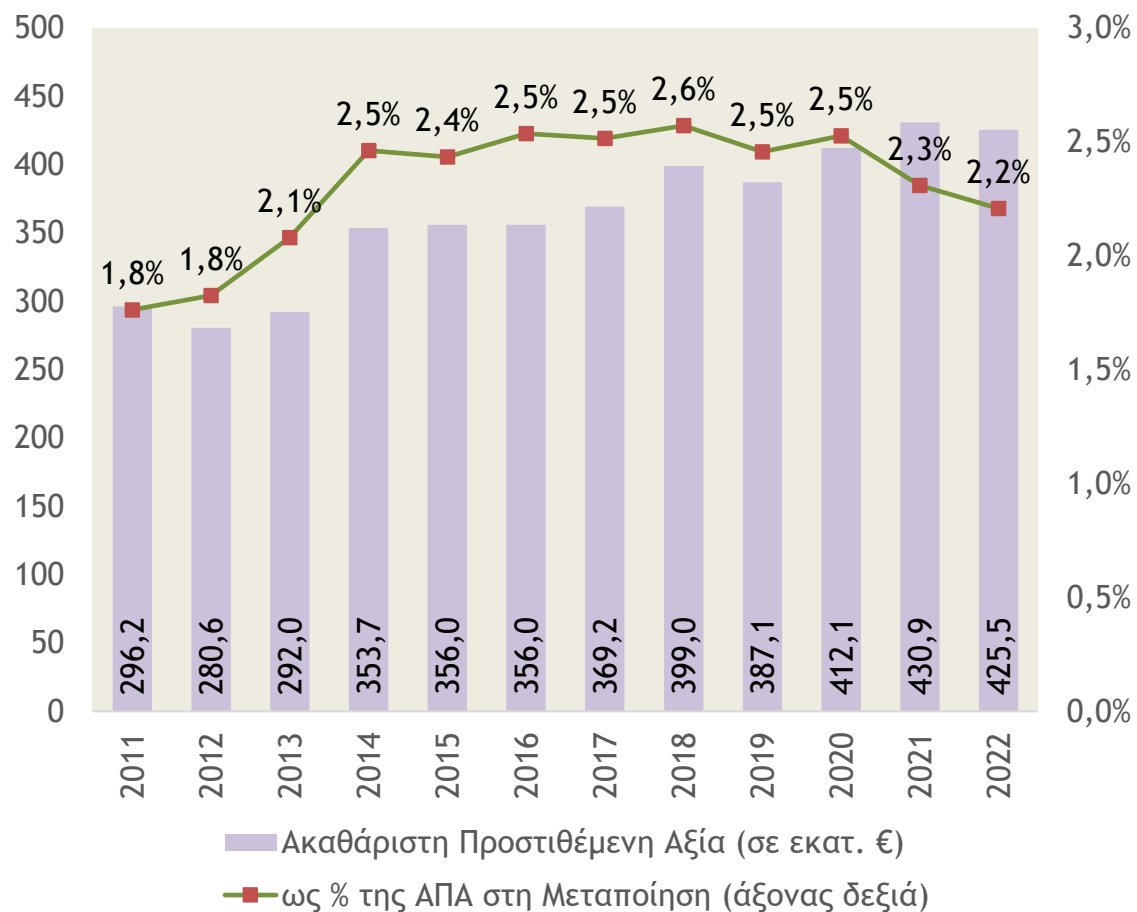
Ποσότητα εισροών πρώτων υλών Βιομηχανίας Χάρτου, βάσει της έρευνας πεδίου στις επιχειρήσεις - μέλη της EBIXE

Οι επιχειρήσεις-μέλη της EBIXE δραστηριοποιούνται κυρίως στην Παραγωγή χαρτιού και χαρτονιού (17.12), και στην Κατασκευή ειδών οικιακής χρήσης (17.22). Παράλληλη δραστηριότητα και σε Παραγωγή χαρτοπολτού (17.11), Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού (17.21) και Κατασκευή άλλων ειδών από χαρτί και χαρτόνι (17.29).

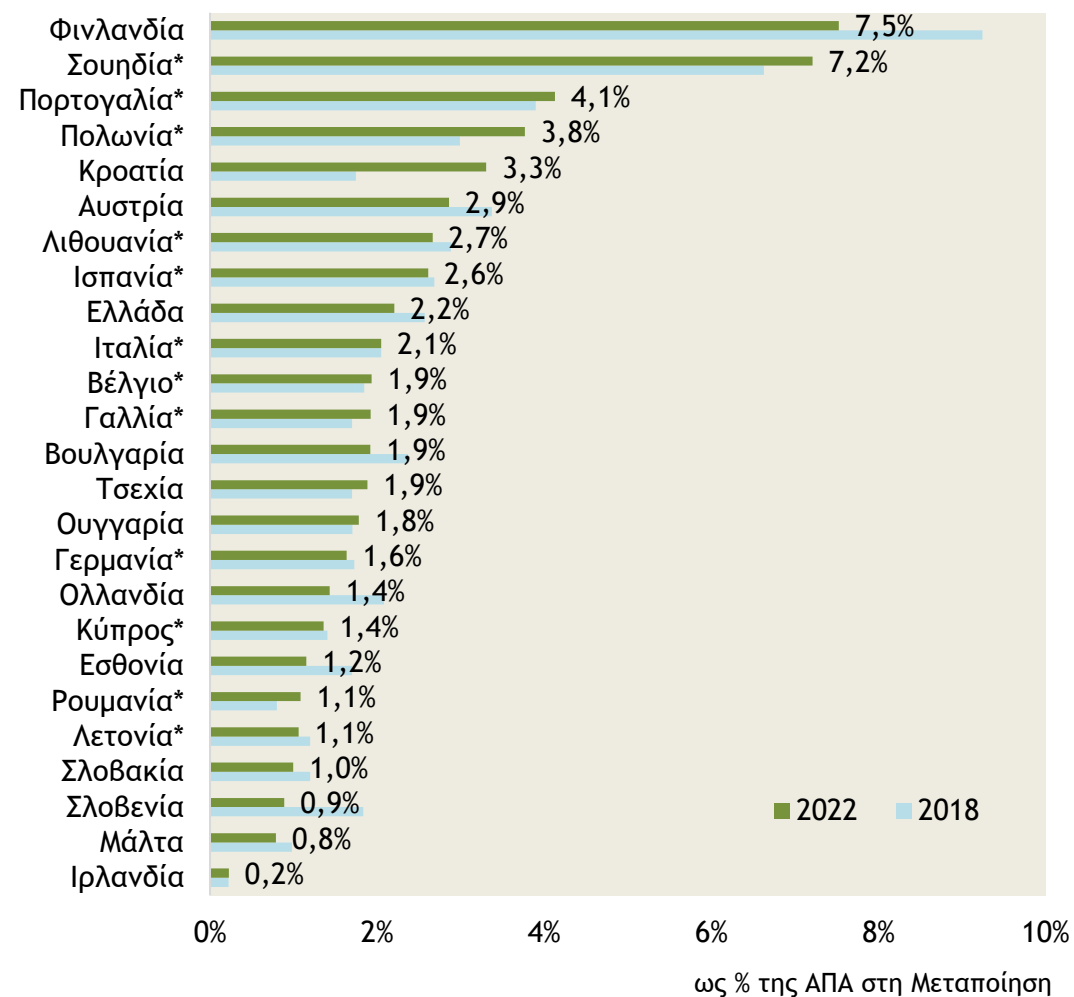

Συμβολή της Βιομηχανίας Χάρτου σε όρους προστιθέμενης αξίας

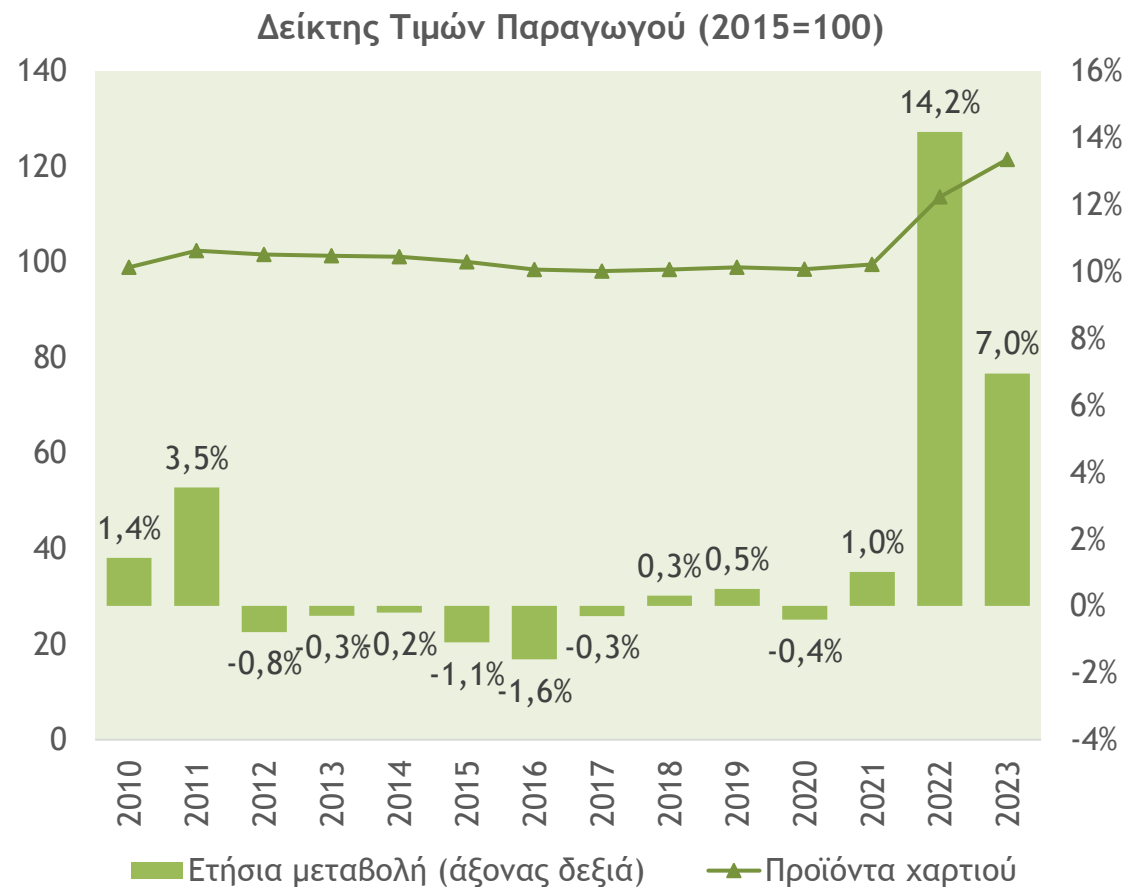
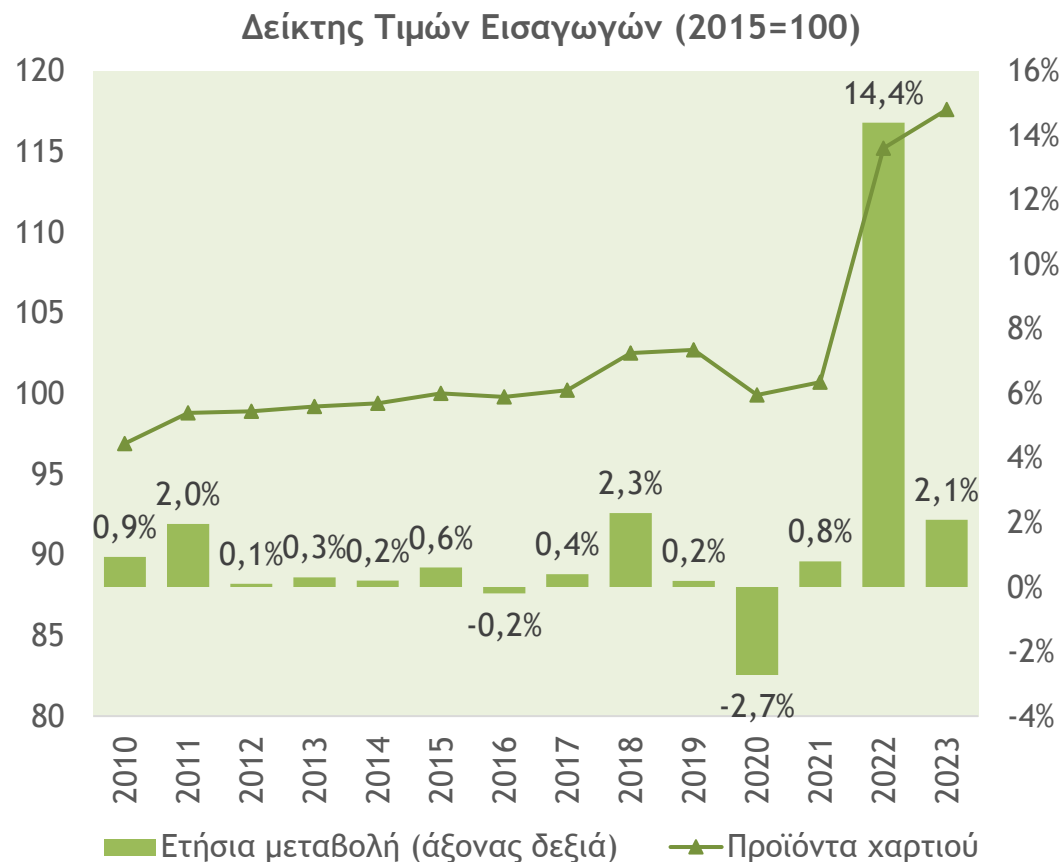
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Βιομηχανίας Χάρτου

Σύγκριση ΑΠΑ Βιομηχανίας Χάρτου στις χώρες της ΕΕ27

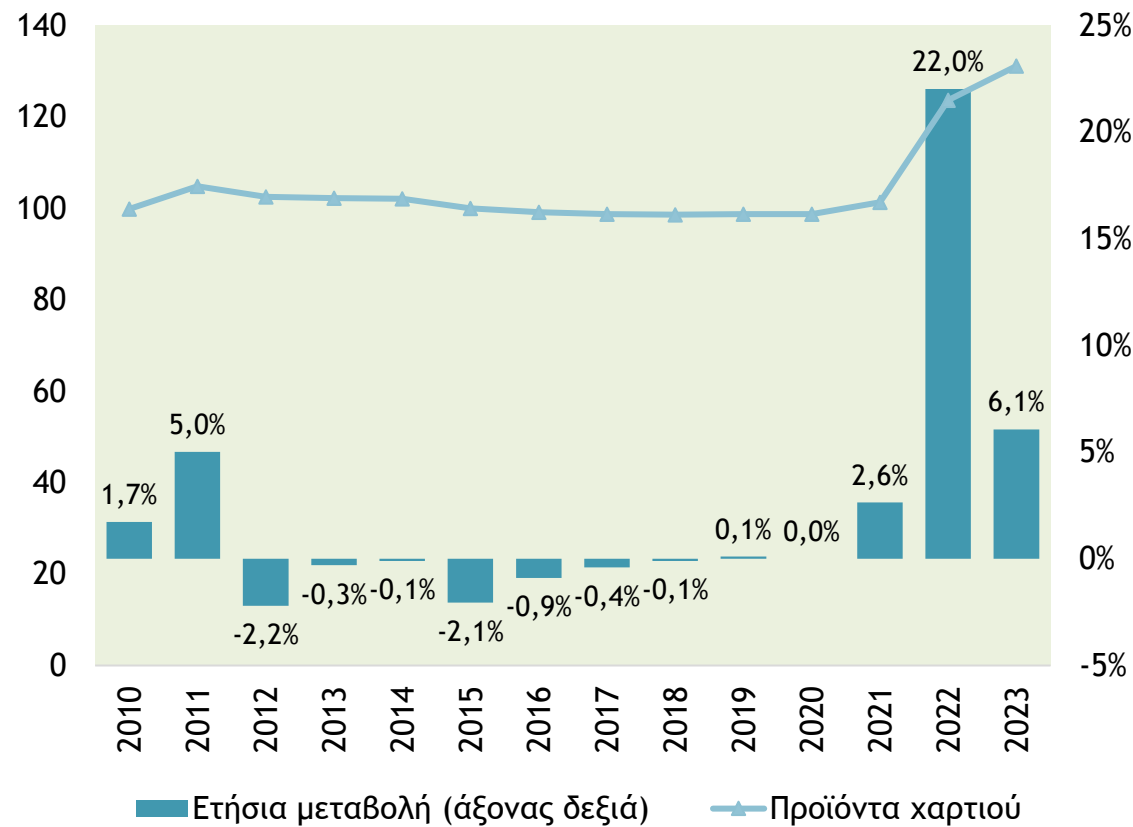
Οι τιμές εισαγωγών και παραγωγού προϊόντων χαρτιού αυξήθηκαν έντονα το 2022 και 2023

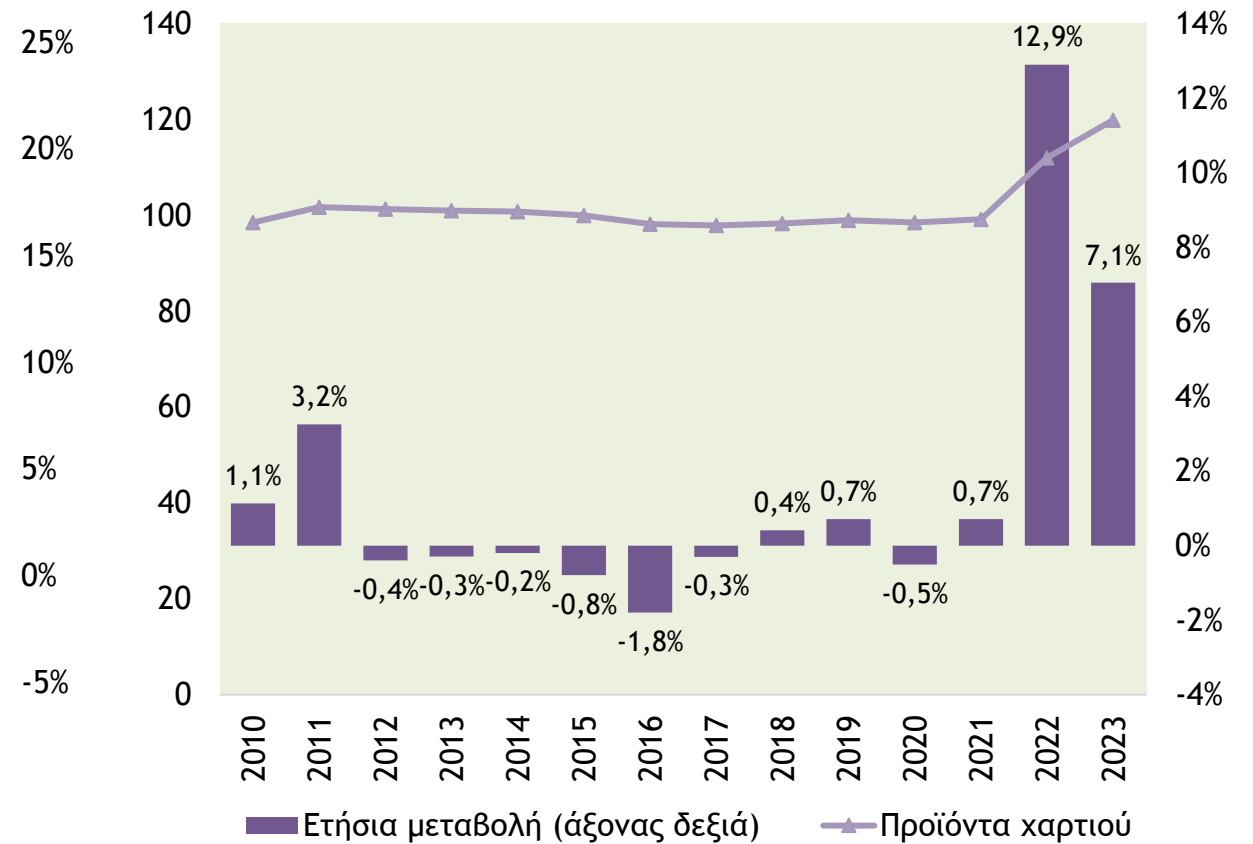
Οι μεταβολές στις τιμές παραγωγού φαίνεται ότι συμβαδίζουν με εκείνες στις τιμές εισαγωγών

Δείκτης τιμών παραγωγού ανά υποκλάδο Βιομηχανίας Χάρτου

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (2015=100)
Παραγωγή χαρτοπολτού, κατασκευή χαρτιού και
χαρτονιού (17.1)

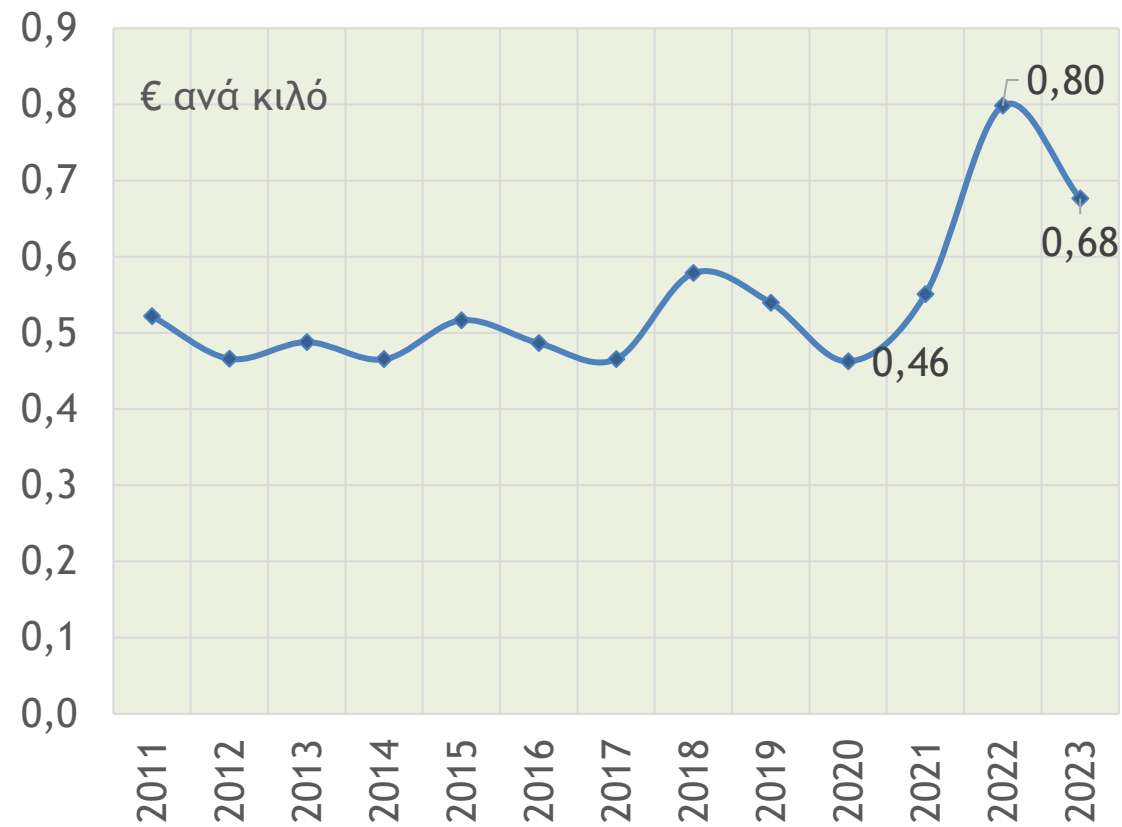

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (2015=100)
Κατασκευή ειδών από χαρτί και χαρτόνι (17.2)

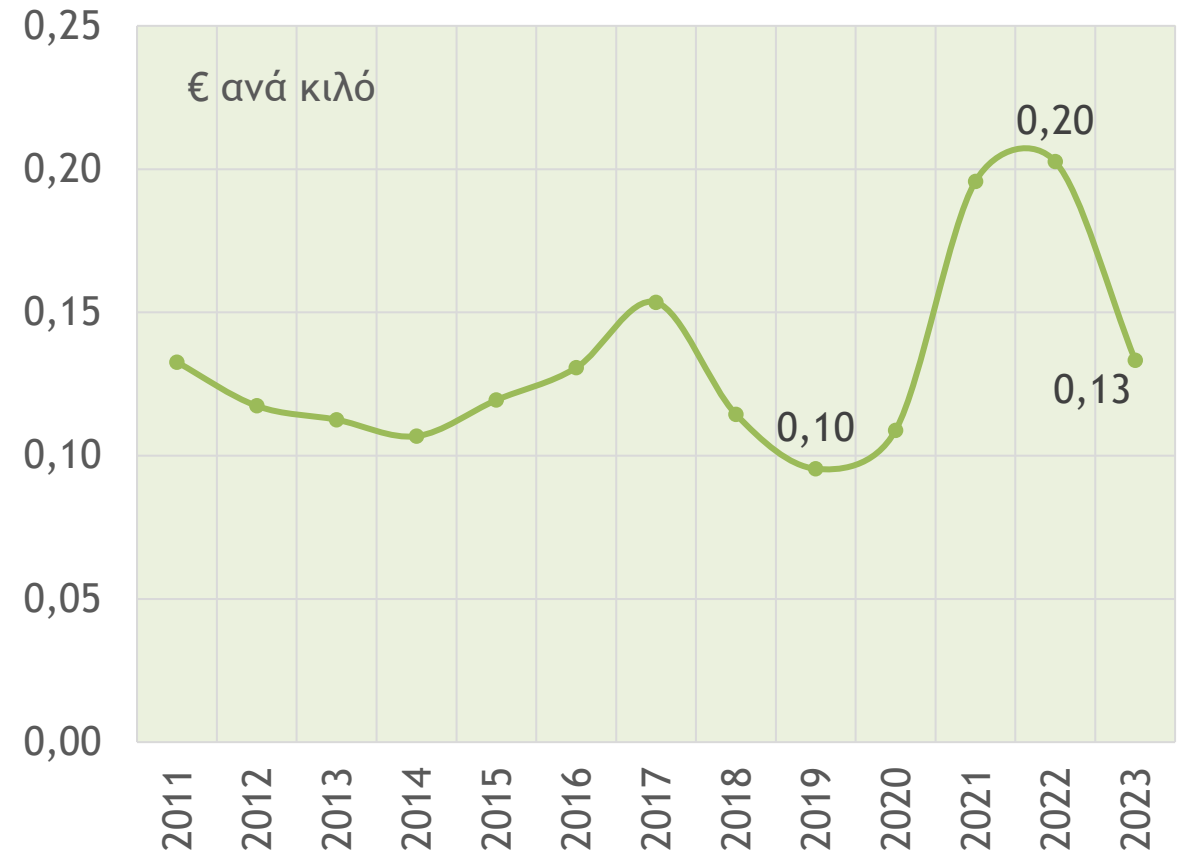

Τιμές πρώτων υλών

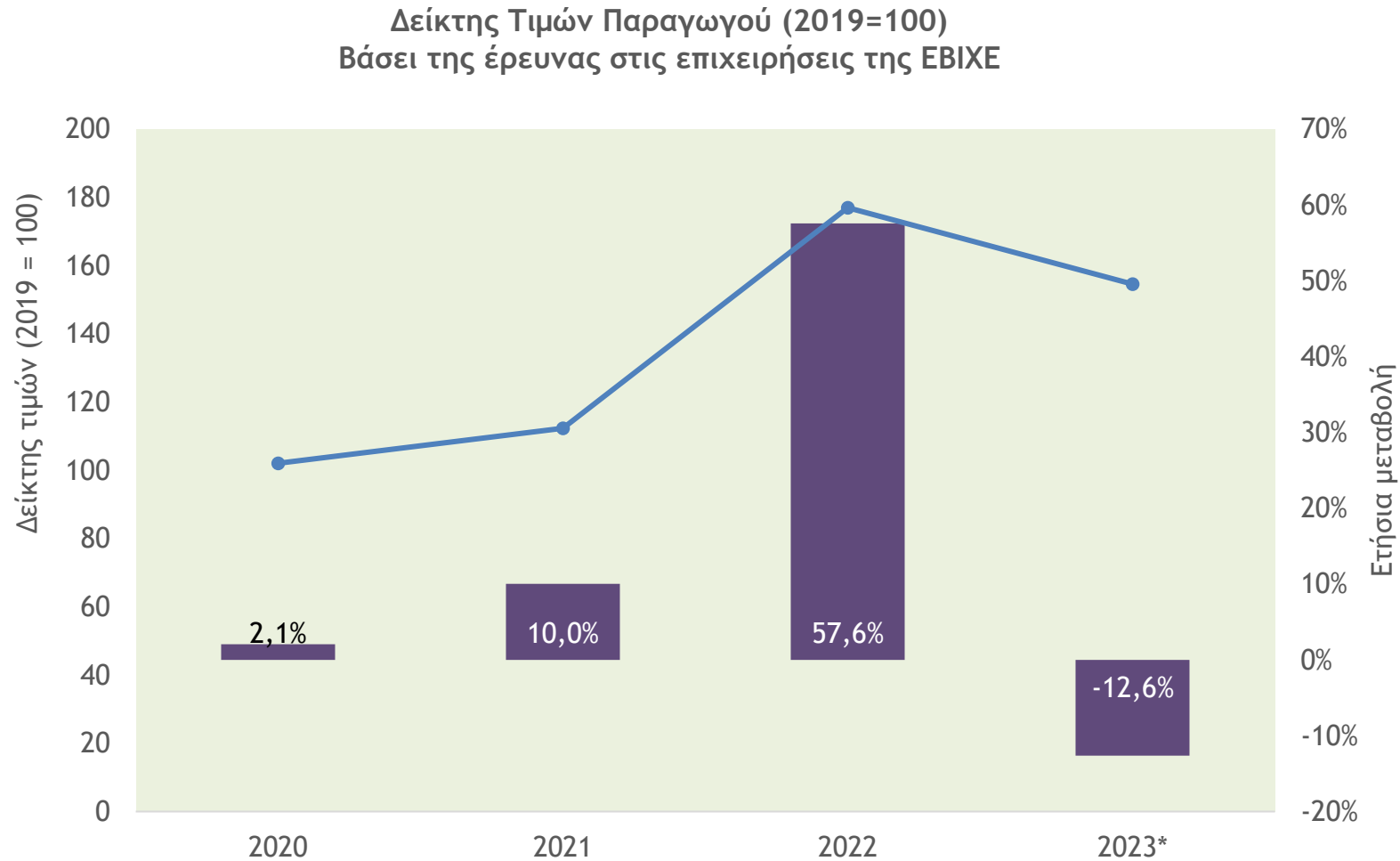
Μέση τιμή εισαγωγών χαρτοπολτού

Μέση τιμή εξαγωγών χαρτιού από ανακύκλωση

Εκτίμηση για υποχώρηση των τιμών των προϊόντων χαρτιού από την έρευνα στις επιχειρήσεις της EBIXE το 2023, σε συνέχεια ωστόσο ισχυρής ανόδου το 2022

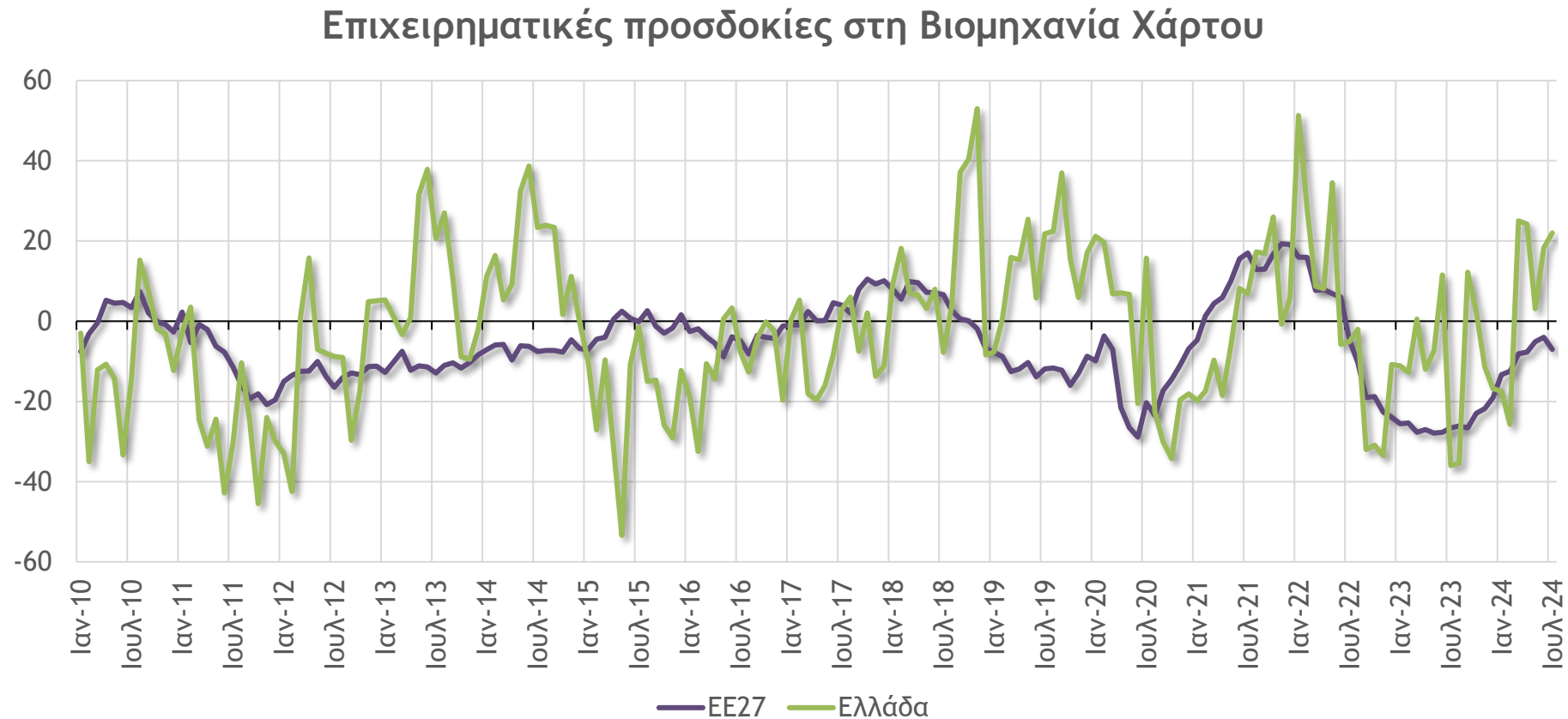

Ο όγκος παραγωγής της Βιομηχανίας Χάρτου έχει ανακάμψει μετά το 2012

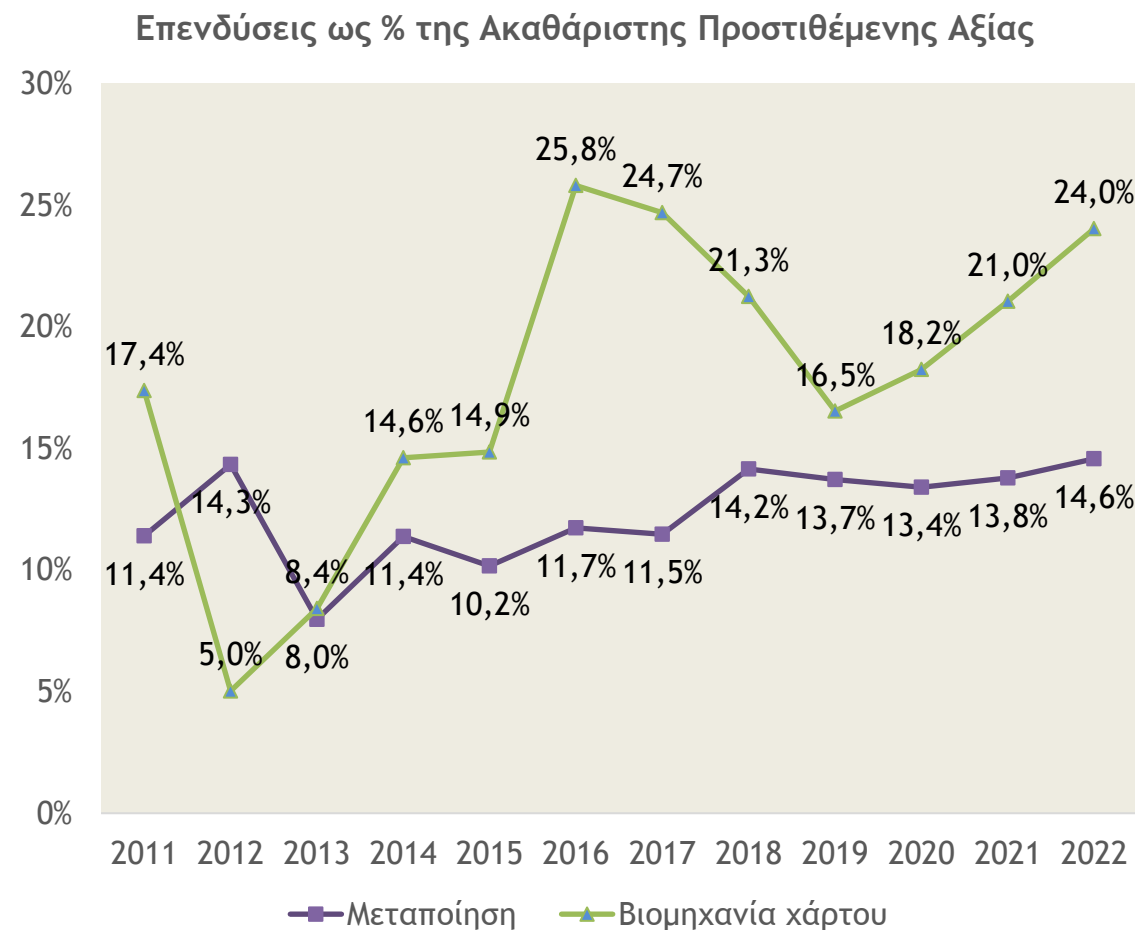
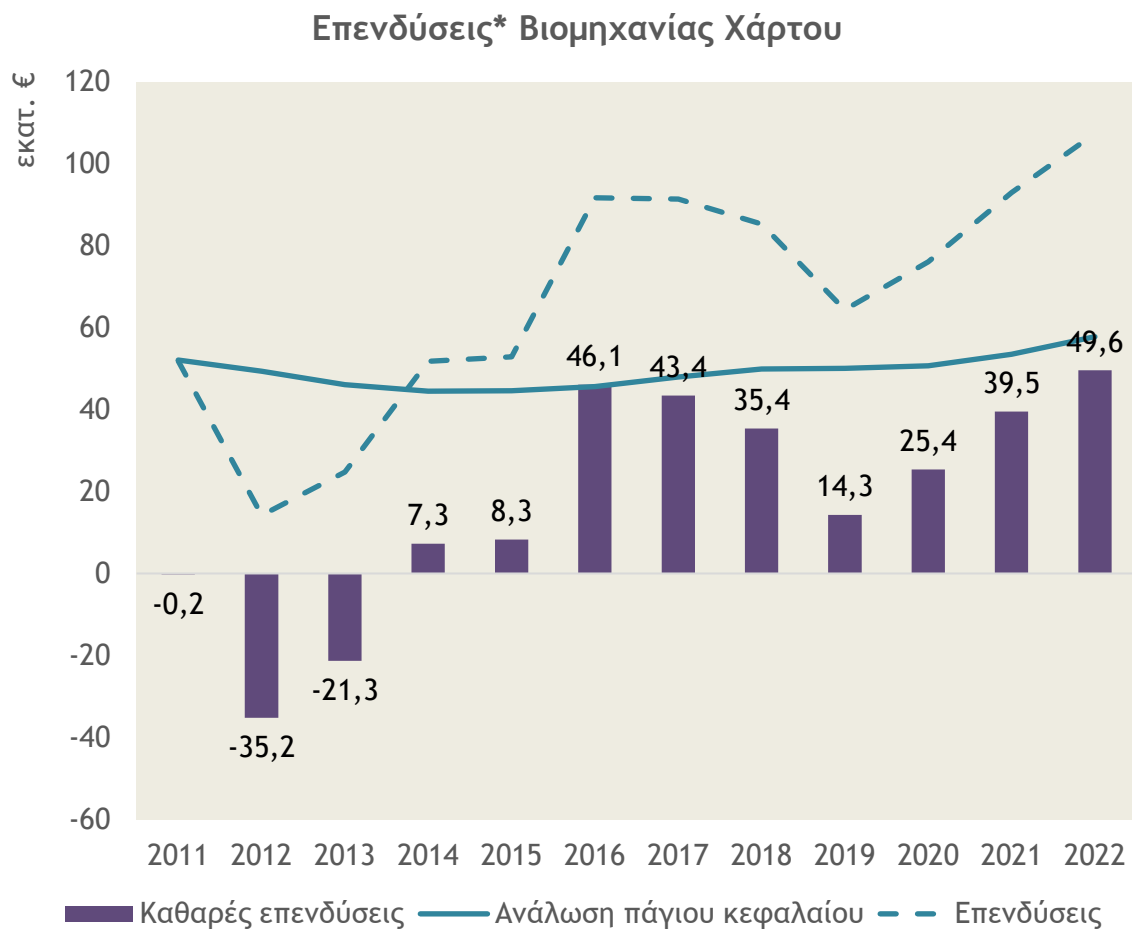
- Υποχώρηση του Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής (ΔΒΠ) στη Βιομηχανία Χάρτου, κατά 3,1% το 2023, μετά από μια τριετία ανοδικής πορείας
 - με τη ζήτηση χαρτικών προϊόντων λόγω της πανδημίας του ιού COVID-19 το 2020 να είναι πιο έντονη
- Υποχώρηση του δείκτη ενδεχομένως λόγω της μειωμένης ζήτησης της χάρτινης συσκευασίας μετά την πανδημία

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες των επιχειρήσεων στη Βιομηχανία Χάρτου φαίνεται να βελτιώνονται

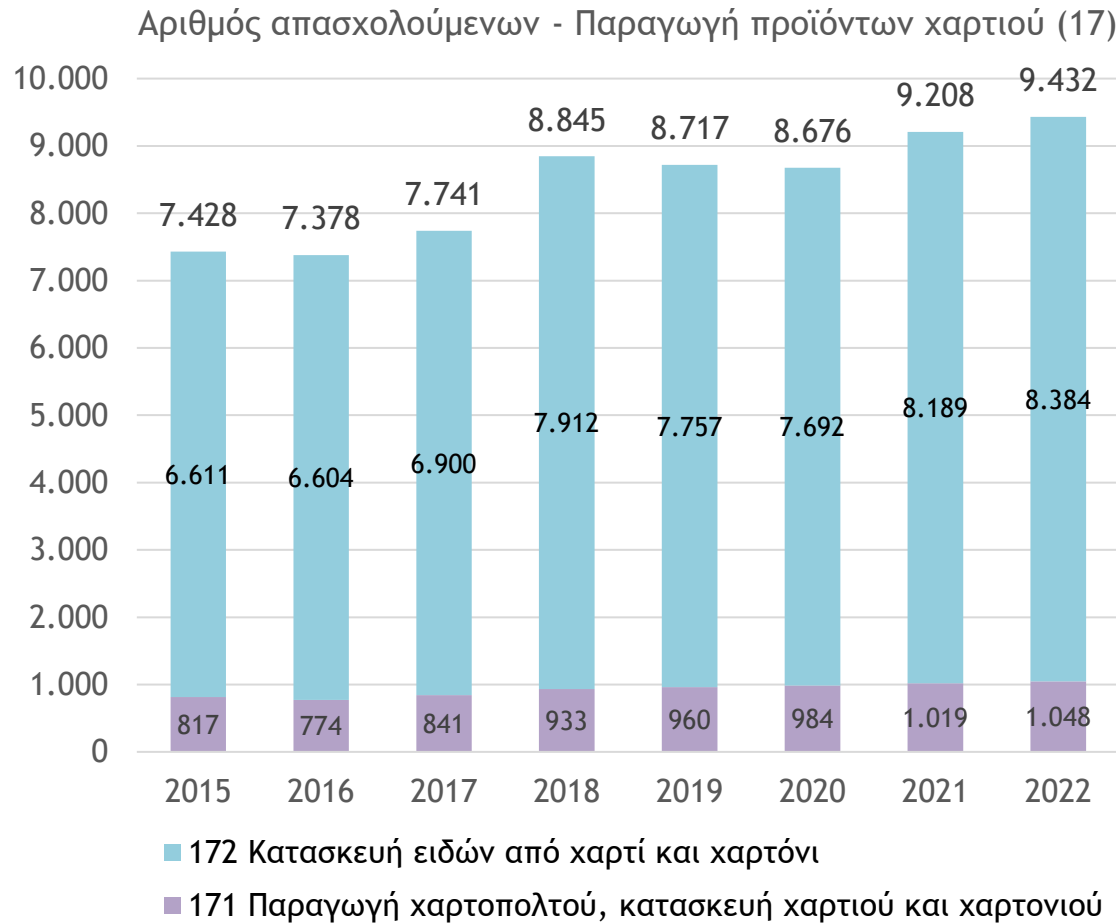

- Βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στον κλάδο Χαρτοποιίας και κατασκευής χάρτινων προϊόντων μετά το α' τρίμηνο του τρέχοντος έτους.
- Εντονότερες διακυμάνσεις σε σύγκριση με την ΕΕ27.

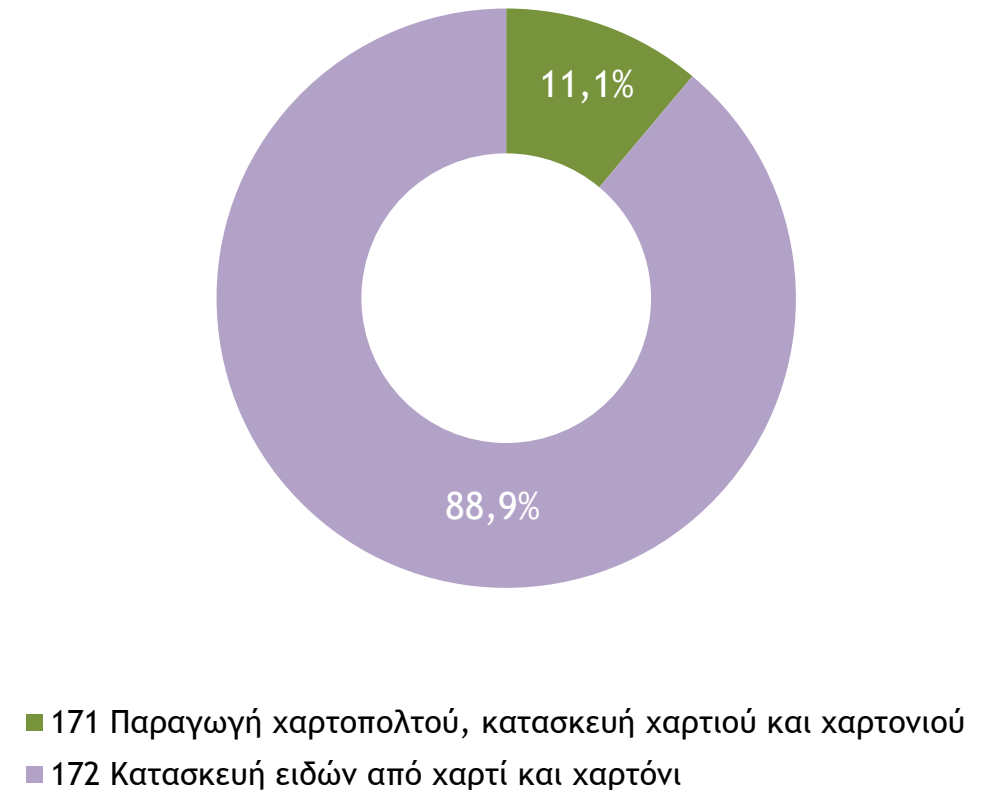
Η επενδυτική ένταση στη Βιομηχανία Χάρτου είναι σε υψηλότερο επίπεδο συγκριτικά με τον μέσο όρο της Μεταποίησης

Η απασχόληση στη Βιομηχανία Χάρτου ξεπέρασε τους 9,4 χιλ. εργαζόμενους το 2022, με την πλειονότητα να εργάζεται στην Κατασκευή ειδών από χαρτί

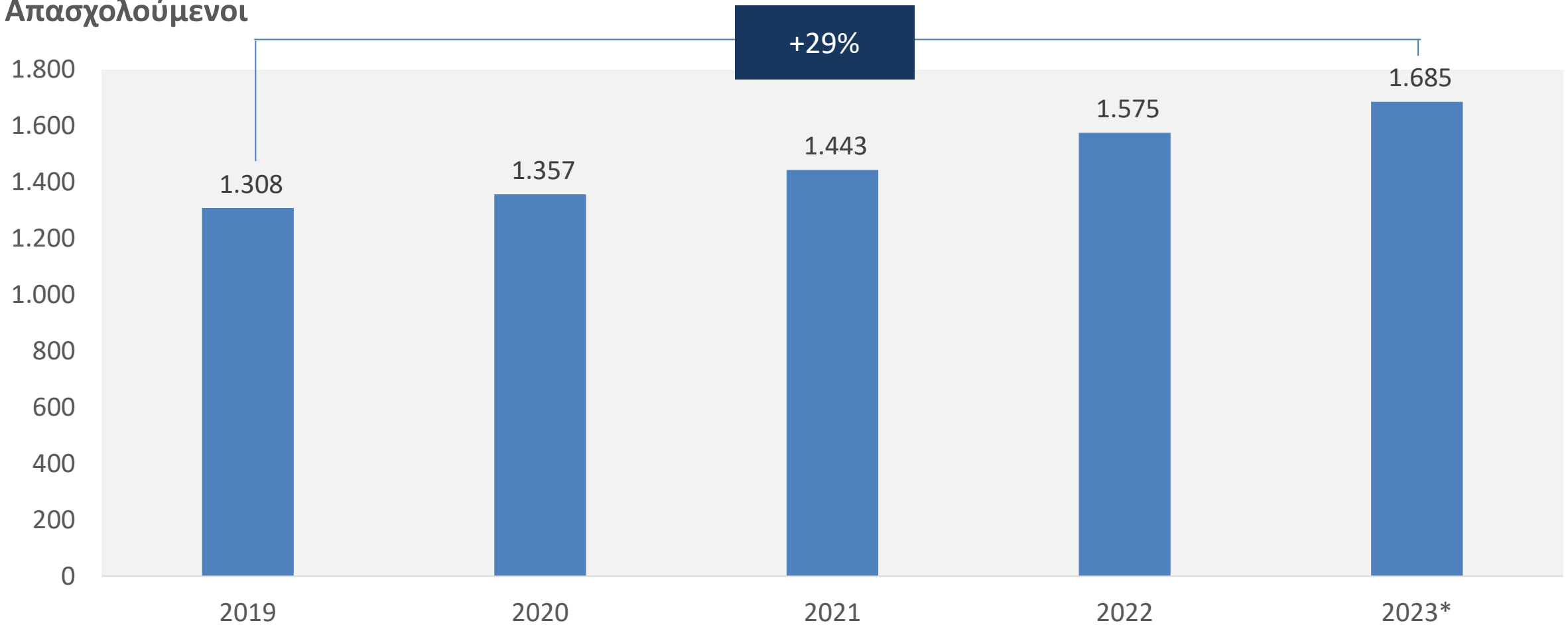

Κατανομή απασχολούμενων ανά κλάδο παραγωγής προϊόντων χαρτιού, 2022

Εργαζόμενοι στα μέλη της EBIXE

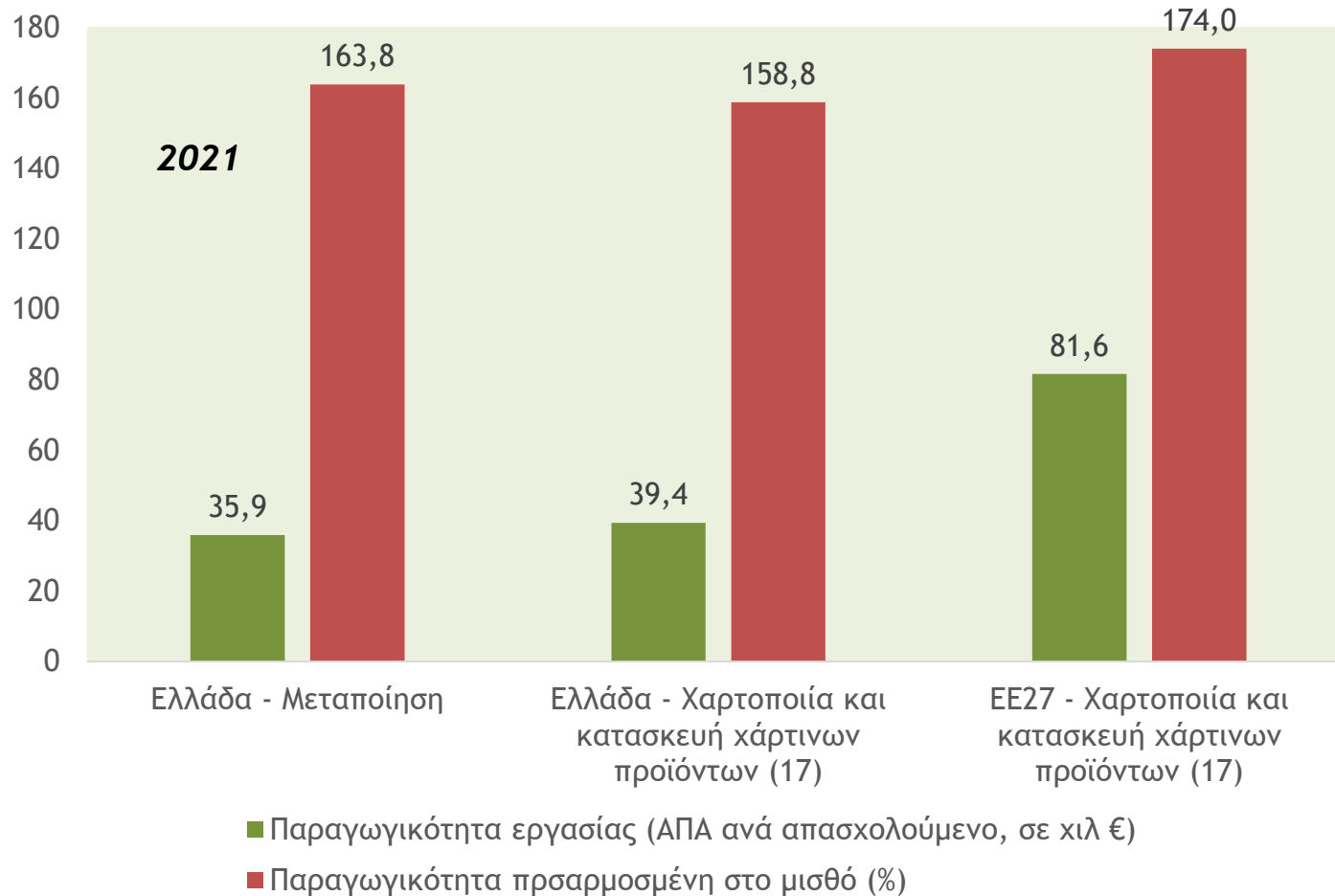
Απασχολούμενοι

Κατανομή απασχολούμενων στη Χαρτοποιία και την κατασκευή χάρτινων προϊόντων με βάση την επαγγελματική θέση

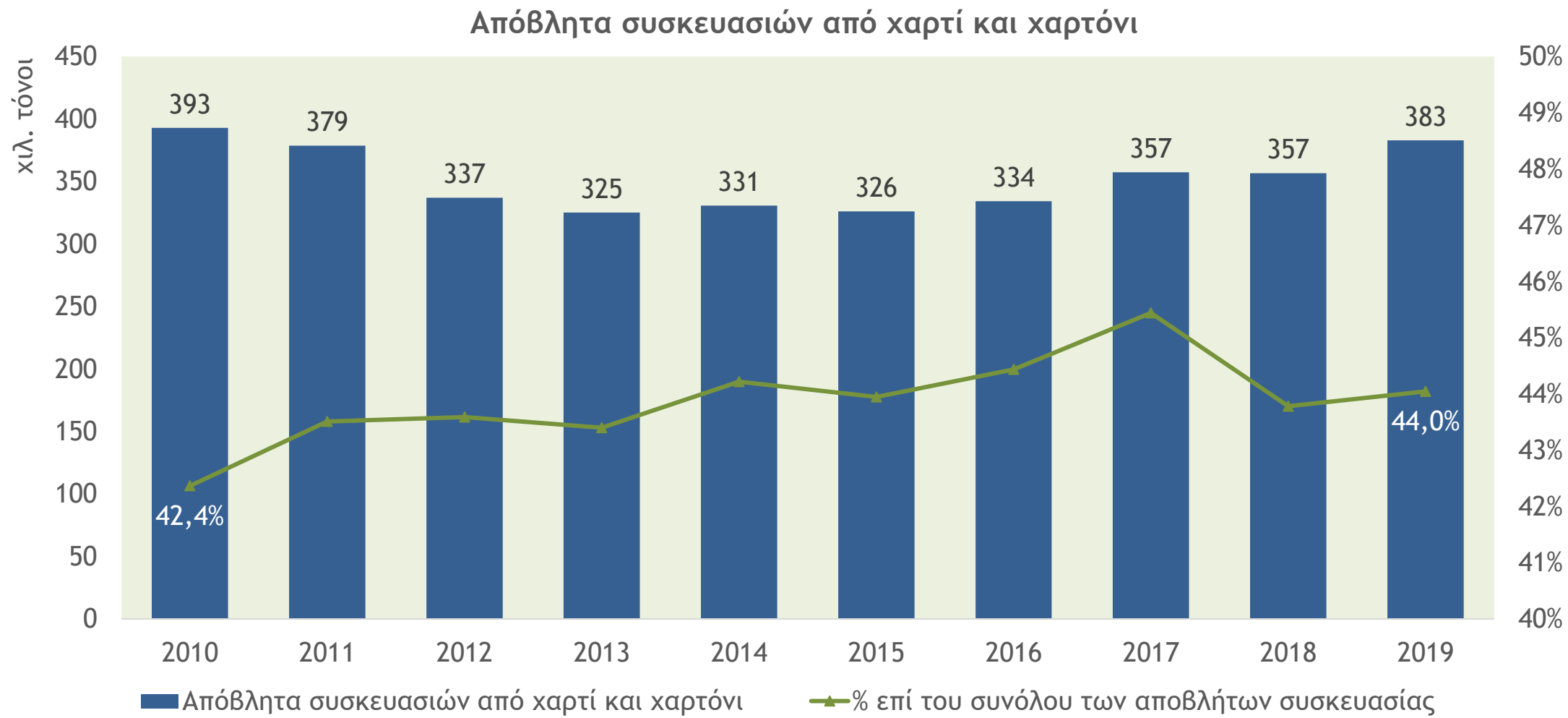
Επαγγελματική ταξινόμηση κατά ISCO-08	2022
12 Διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές	66
13 Διευθυντές παραγωγής και εξειδικευμένων υπηρεσιών	40
21 Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί	539
24 Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης	521
25 Επαγγελματίες του τομέα των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας	-
26 Επαγγελματίες του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού κλάδου	-
31 Τεχνικοί θετικών επιστημών και μηχανικής	208
33 Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης	2.046
35 Τεχνικοί του τομέα της πληροφόρησης και επικοινωνίας	-
41 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με ηλεκτρολόγιο	156
42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	-
43 Υπάλληλοι καταγραφής αριθμητικών δεδομένων και υλικών	231
44 Άλλοι υπάλληλοι γραφείου	-
52 Πωλητές	253
54 Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών προστασίας	152
71 Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων	-
72 Τεχνίτες μετάλλων, μηχανημάτων και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	-
73 Χειροτέχνες και τυπογράφοι	254
74 Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί	347
81 Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων	3.499
82 Συναρμολογητές (μονταδόροι)	-
83 Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	878
93 Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών	649
96 Συλλέκτες απορριμμάτων και άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες	242
Σύνολο απασχολούμενων	10.081

Παραγωγικότητα στη Χαρτοποιία και την κατασκευή χάρτινων προϊόντων

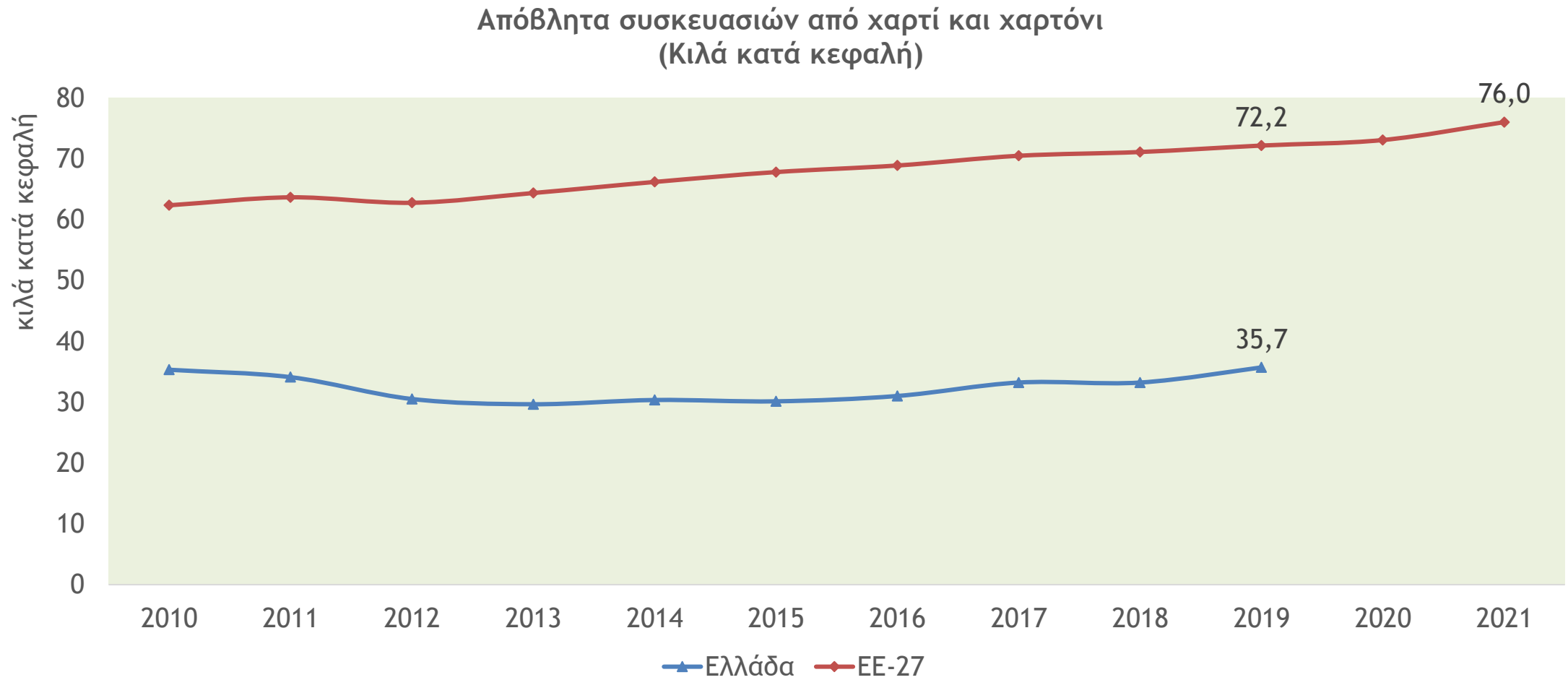

- Η παραγωγικότητα εργασίας στην εγχώρια Βιομηχανία Χάρτου διαμορφώθηκε σε €39,4 χιλ. το 2021
 - Υψηλότερα από τον μέσο όρο στη Μεταποίηση (€35,9 χιλ.)
 - Σημαντικά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ27 (€81,6 χιλ.)
- Η προσαρμοσμένη με βάση τον μισθό παραγωγικότητα εργασίας στην εγχώρια Βιομηχανία Χάρτου ανήλθε σε 158,8% το 2021, έναντι 163,8% στη Μεταποίηση
 - Σε λίγο χαμηλότερα επίπεδα από τον μέσο όρο της ΕΕ27 (174%)

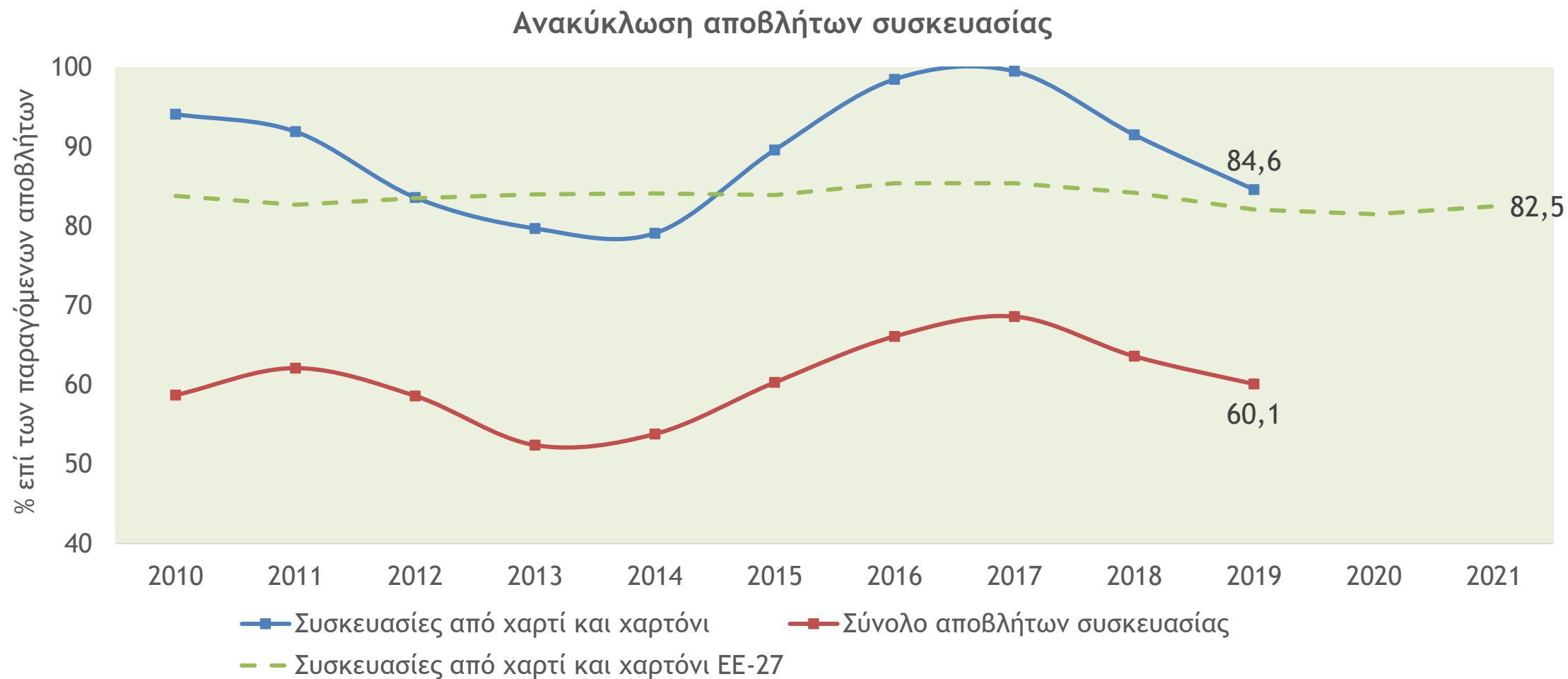
Απόβλητα συσκευασιών από χαρτί και χαρτόνι

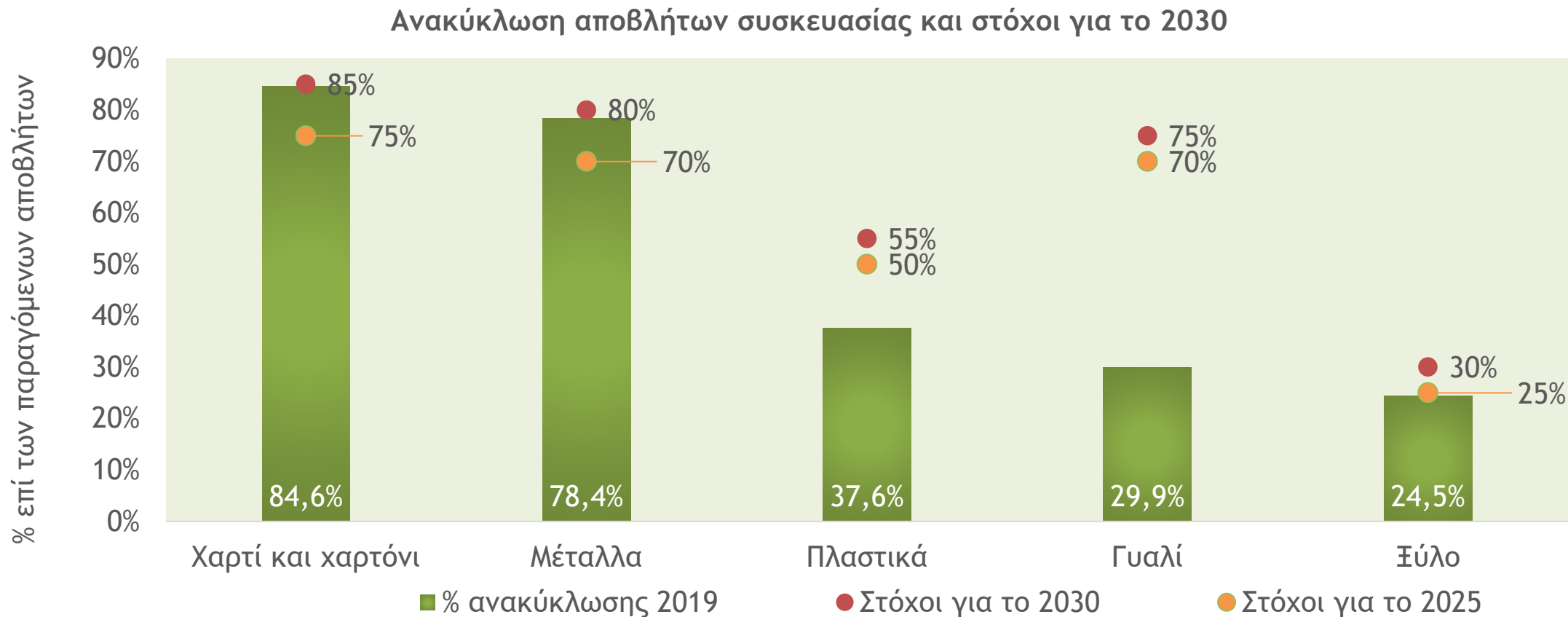
Απόβλητα συσκευασιών από χαρτί και χαρτόνι

Ανακύκλωση αποβλήτων συσκευασίας

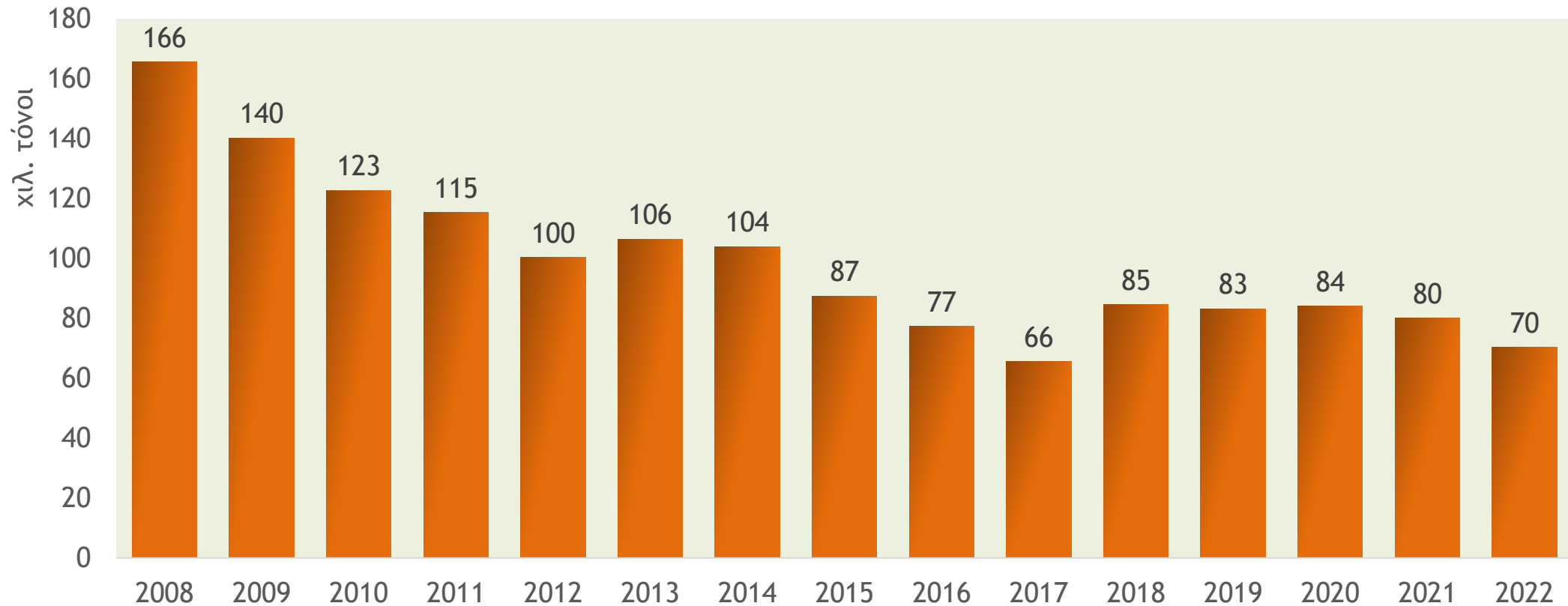
Ανακύκλωση αποβλήτων συσκευασιών

Η εγχώρια Βιομηχανία Χάρτου ξεχωρίζει για τη συμμετοχή της στο σύστημα ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας χαρτιού, συμβάλλοντας καθοριστικά στην συμμόρφωση με τους σχετικούς στόχους πολιτικής που έχουν τεθεί με ορίζοντα το 2025 και το 2030.

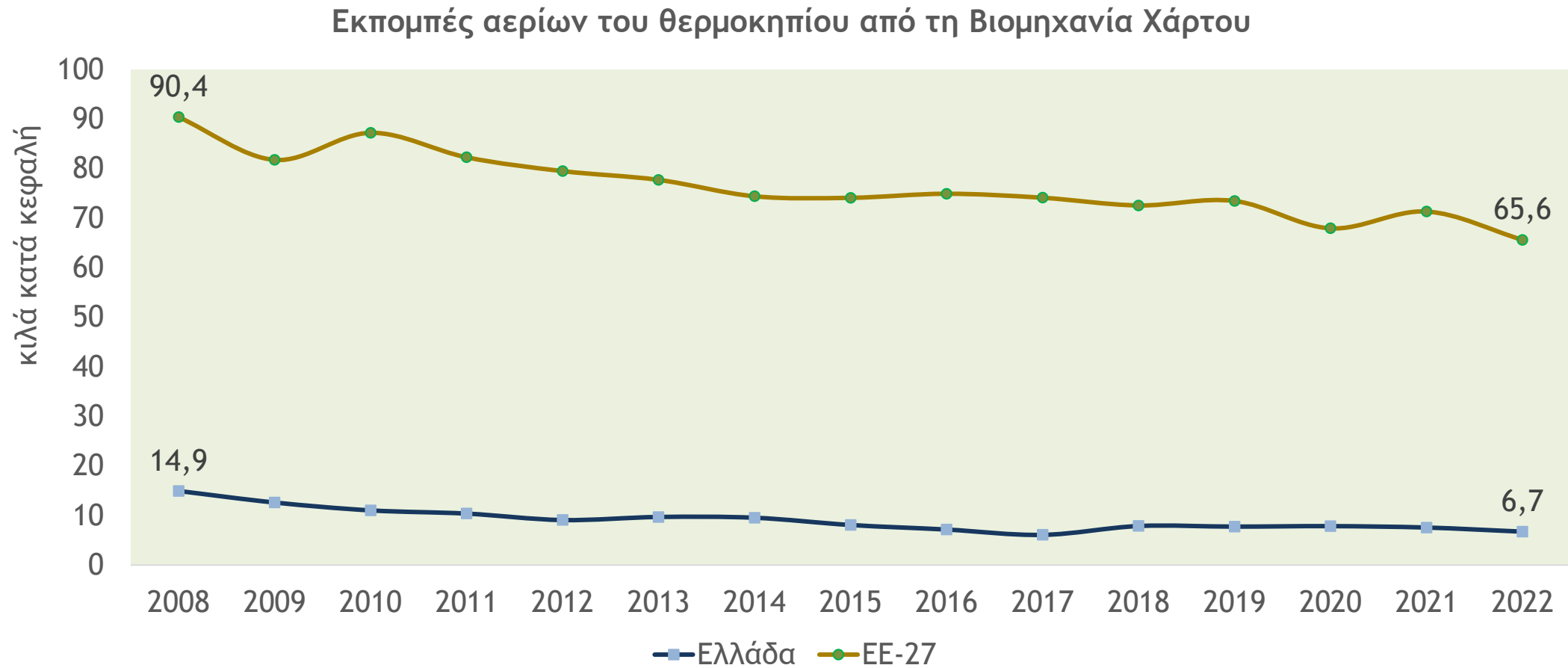
Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη Βιομηχανία Χάρτου στην Ελλάδα

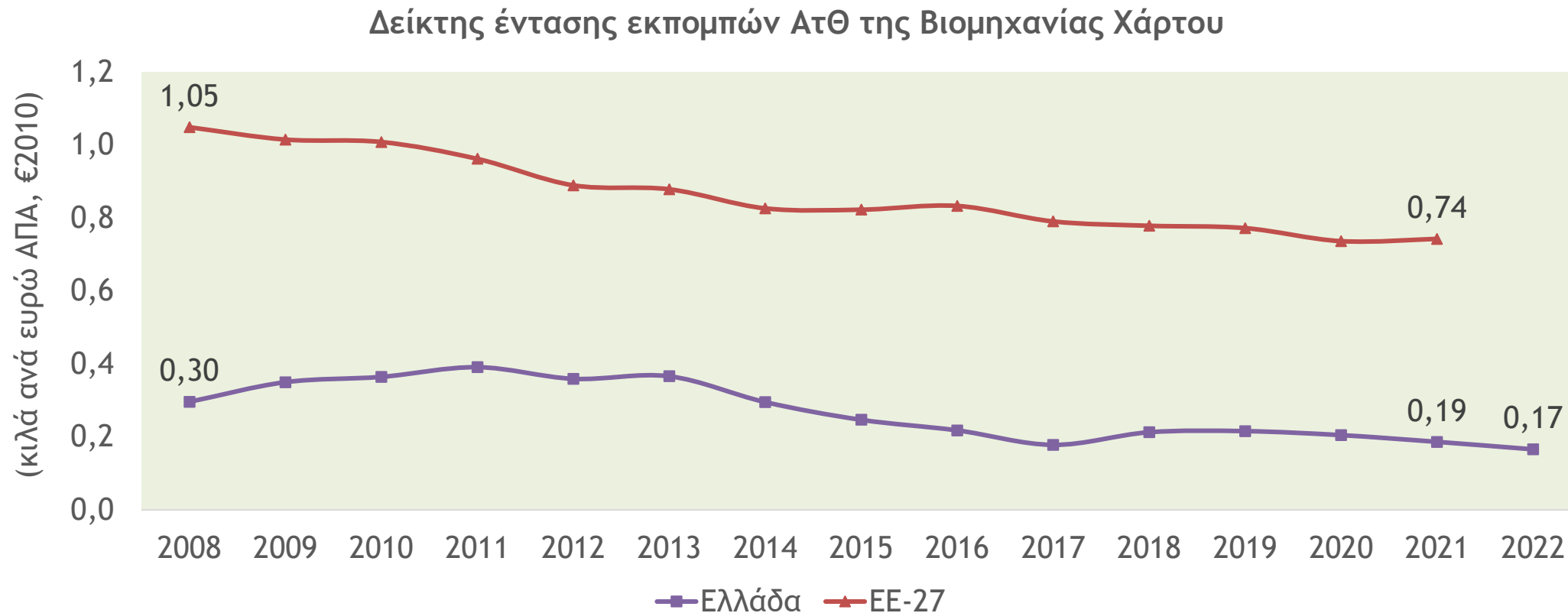

Η υποχώρηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αναδεικνύει την υλοποίηση επενδύσεων για τον περιορισμό των εκπομπών ΑτΘ.

Κατά κεφαλή εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

Ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

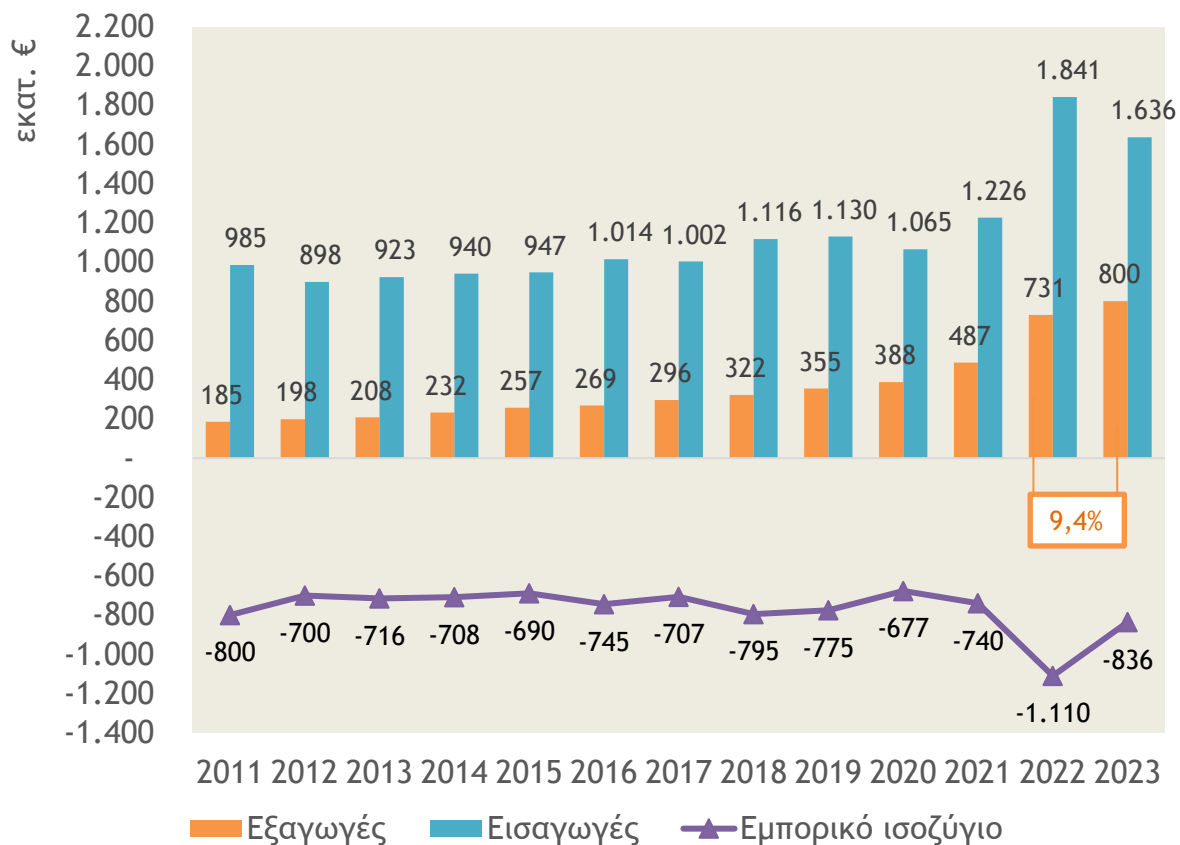
- Διαχρονικά σε χαμηλότερα επίπεδα ο δείκτης έντασης εκπομπών ΑτΘ για την εγχώρια βιομηχανία χάρτου σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27.
- Σημαντική μείωση του εγχώριου δείκτη, από 0,30 το 2008 σε 0,17 το 2022.
- Η εγχώρια βιομηχανία χάρτου φαίνεται να ανταποκρίνεται στις νέες περιβαλλοντικές προκλήσεις με την υλοποίηση φιλικών προς το περιβάλλον επενδύσεων.

3

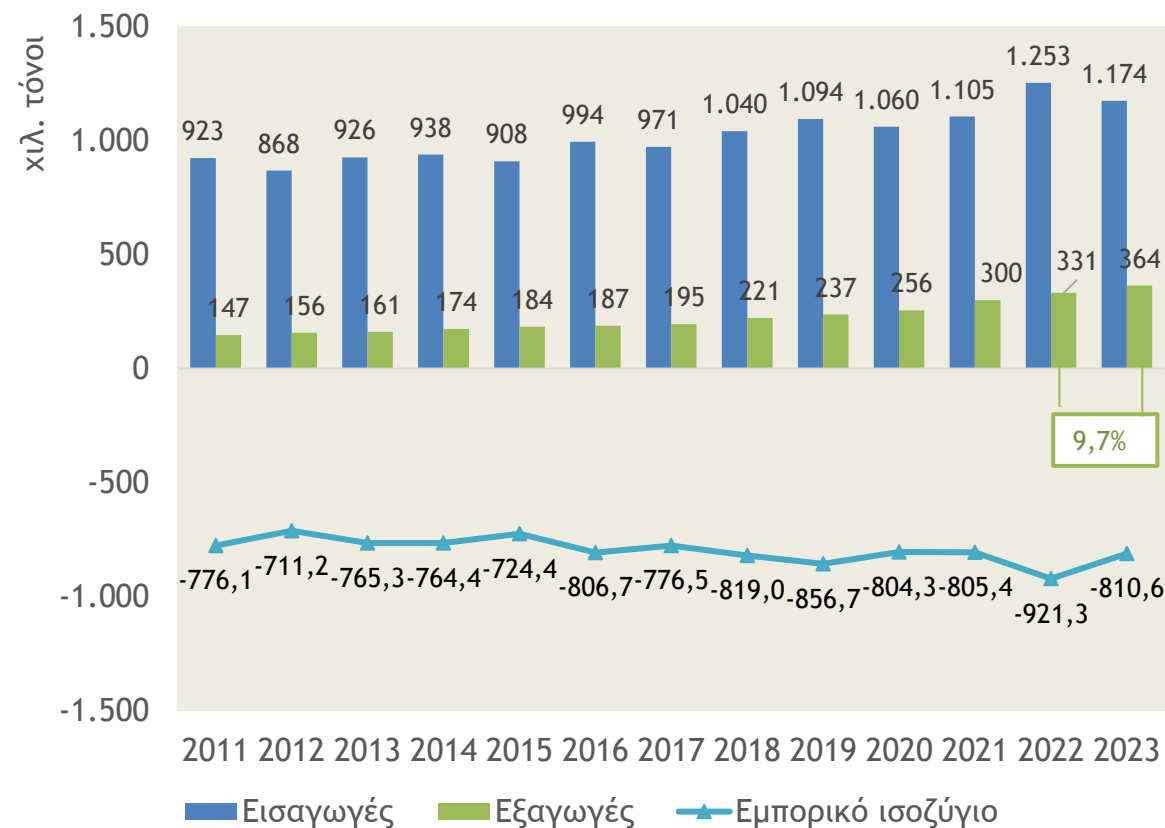
Εξωτερικό εμπόριο

Οι εξαγωγές προϊόντων χαρτιού ανήλθαν σε €800 εκατ. το 2023, σημειώνοντας άνοδο 9,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε διπλάσιο επίπεδο ωστόσο οι εισαγωγές

Αξία εξαγωγών και εισαγωγών
Βιομηχανίας Χάρτου

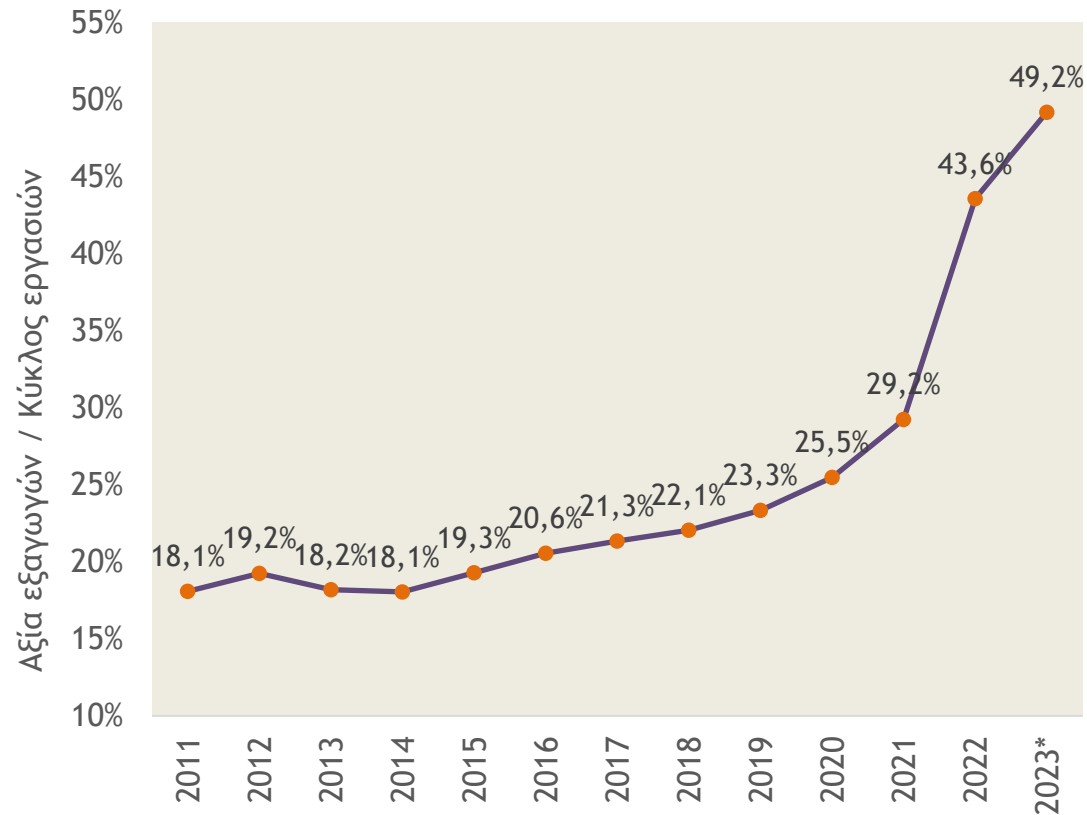

Εξαγωγές και εισαγωγές, (σε βάρος),
Βιομηχανίας Χάρτου

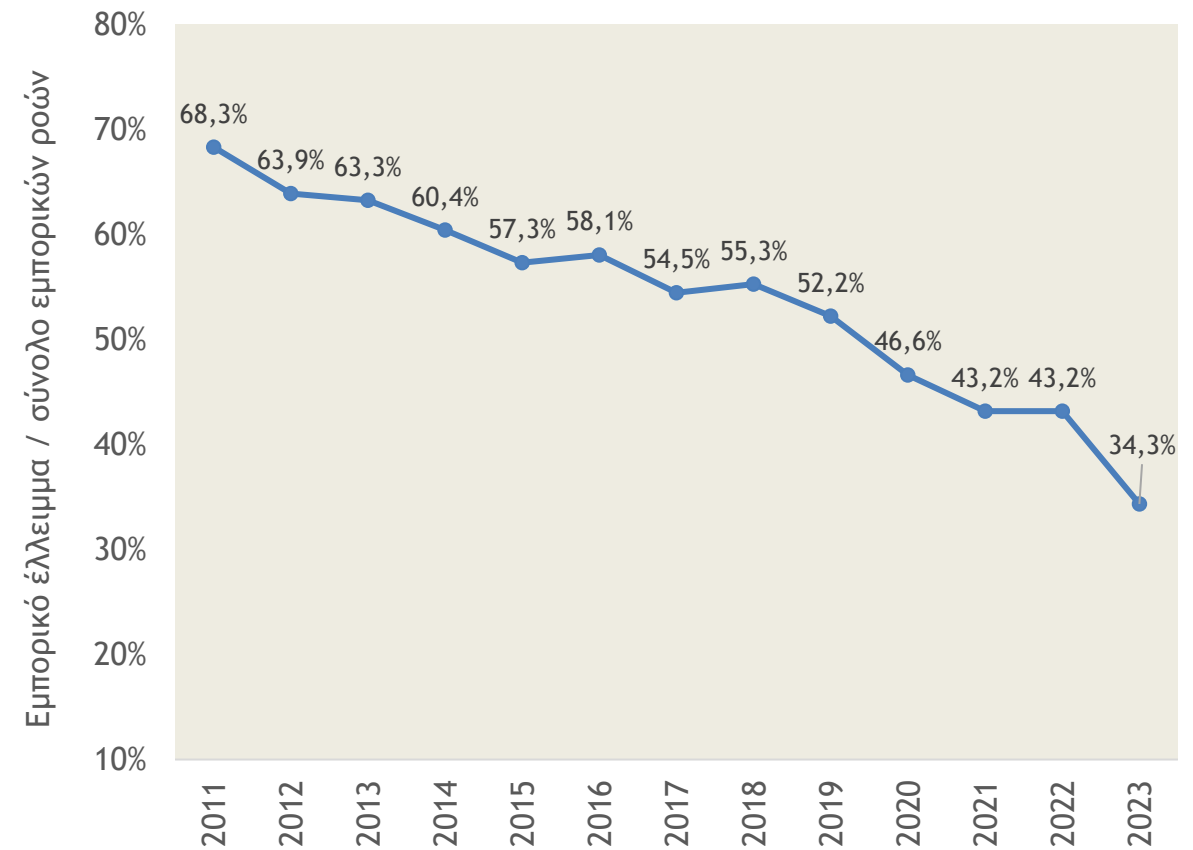

Βελτίωση της εξωστρέφειας της Βιομηχανίας Χάρτου, με παράλληλη συρρίκνωση εμπορικού ελλείμματος ως προς το σύνολο των εμπορικών ροών

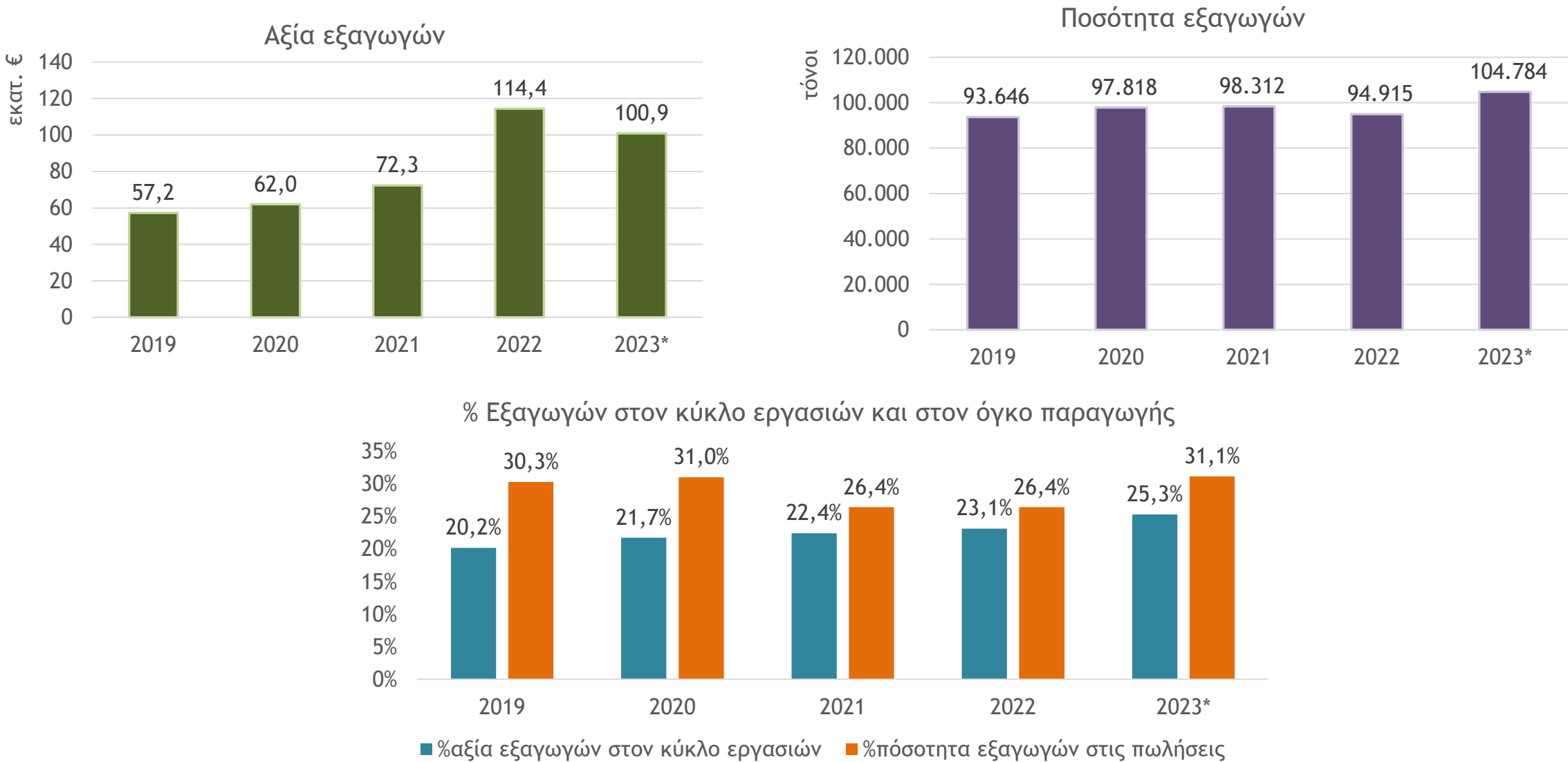
Δείκτης εξωστρέφειας Βιομηχανίας Χάρτου

Δείκτης Εμπορικού ελλείμματος Βιομηχανίας Χάρτου

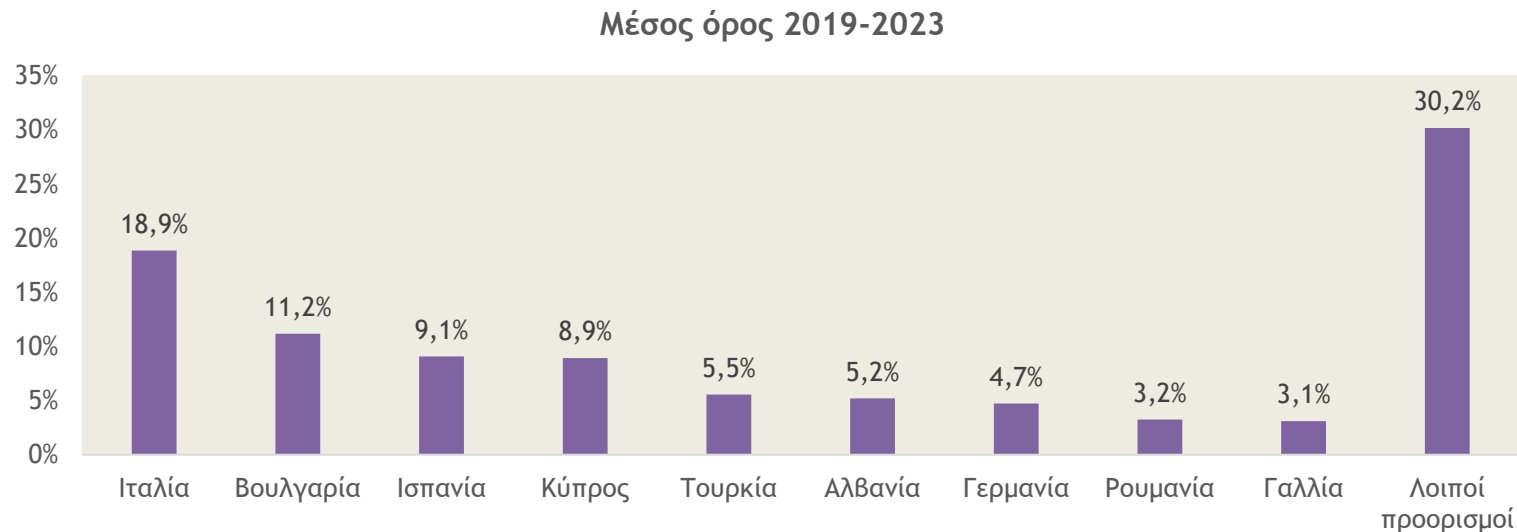
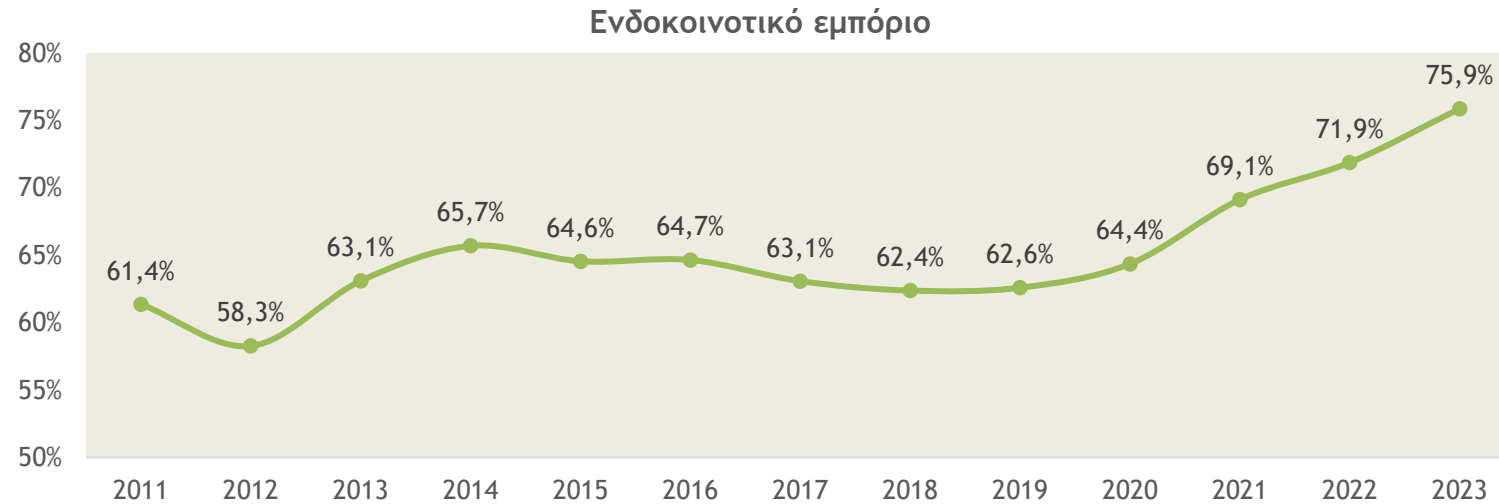

Εξαγωγές εταιριών μελών της EBIXE

Πηγή: Υπολογισμοί IOBE βάσει των απαντήσεων από την έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις της EBIXE

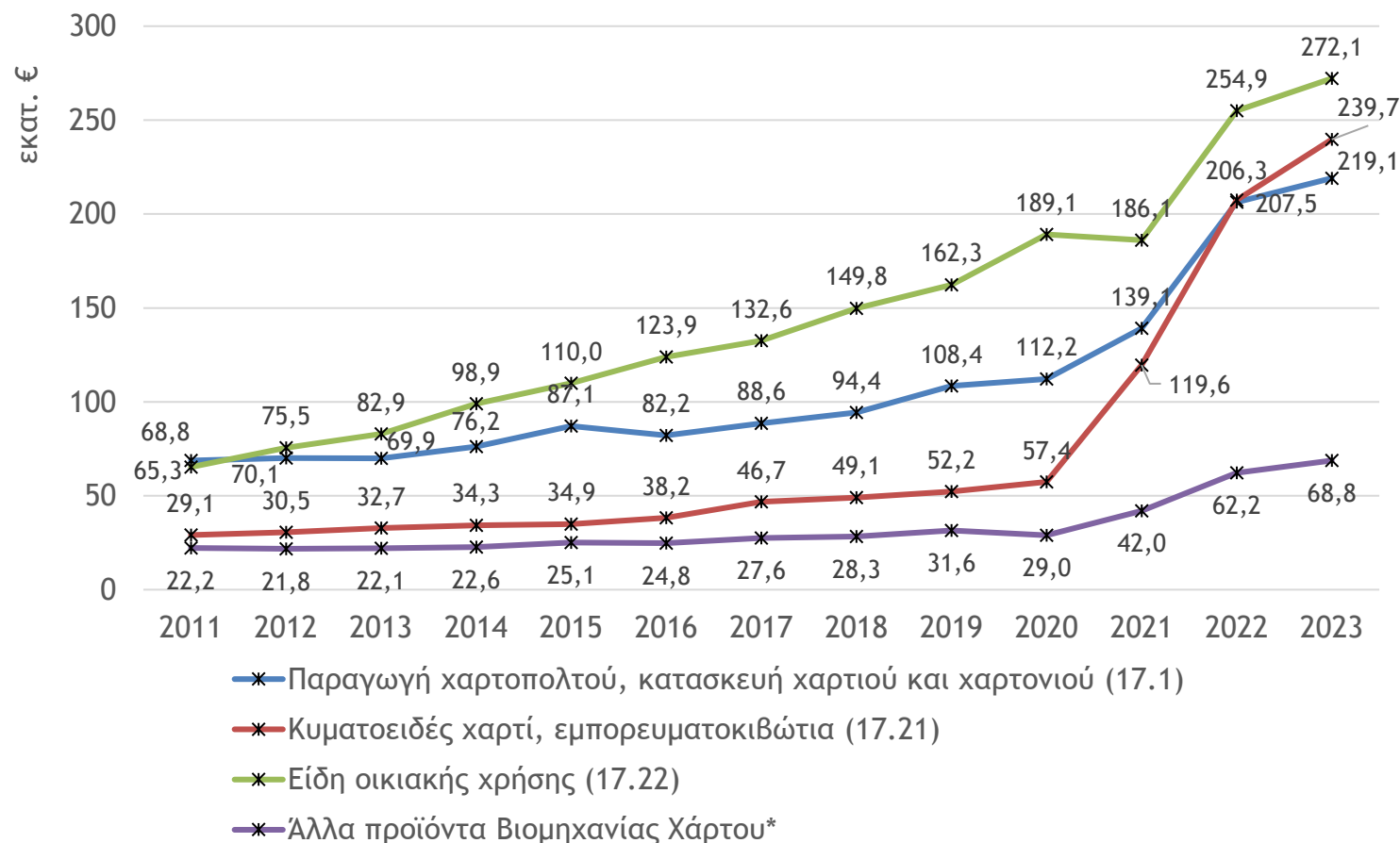
Σημαντικό τμήμα των εξαγωγών κατευθύνεται σε χώρες εντός της ΕΕ27

- Κύριος προορισμός των προϊόντων της Βιομηχανίας Χάρτου αποτελούν οι χώρες της ΕΕ27 (75,9% το 2023)
 - Διαχρονικά κατά μέσο όρο το 65,2% των εξαγωγών κατευθύνεται προς την ΕΕ27.
- Βασικός εμπορικός εταίρος αναδεικνύεται η Ιταλία (18,9%) και έπονται Βουλγαρία (11,2%) και Ισπανία (9,1%).
- Υψηλή διεύρυνση ως προς τους προορισμούς, (το 30% των εξαγωγών <3%)
- Η παραγωγή βελτιωμένων και καινοτόμων προϊόντων, παράγοντας για την περαιτέρω εξάπλωση των εγχωρίων προϊόντων παγκοσμίως

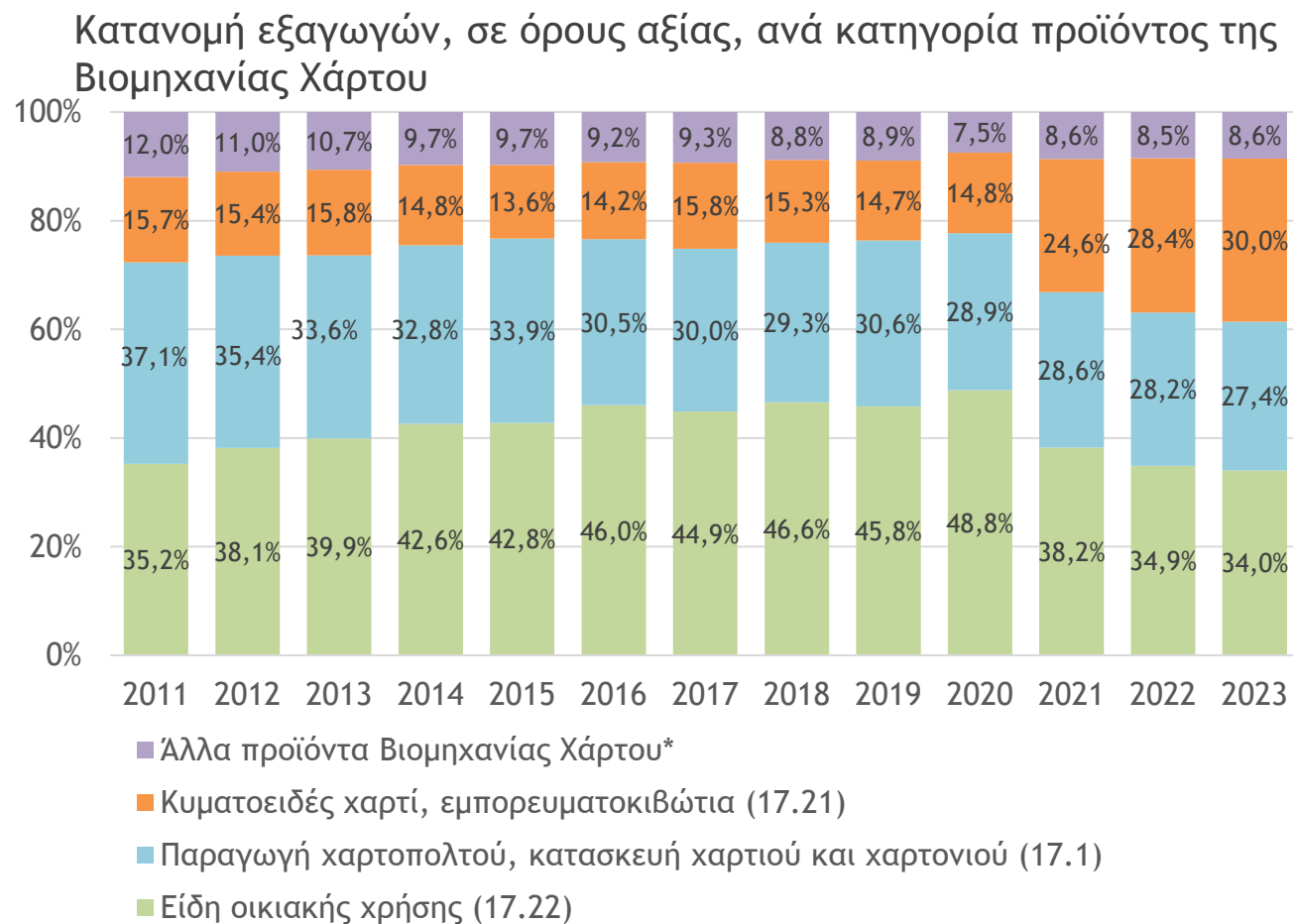
Η αξία των εξαγωγών της Βιομηχανίας Χάρτου έχει αυξηθεί την τελευταία δεκαετία σε όλες τις κατηγορίες

Αξία εξαγωγών προϊόντων Βιομηχανίας Χάρτου

- Η αξία των Ειδών οικιακής χρήσης ξεπέρασε τα €272 εκατ. το 2023 (+6,8% vs 2022), από μόλις €65,3 εκατ. το 2011
- Ακολουθεί το Κυματοειδές χαρτί, εμπορευματοκιβώτια, με €239,7 εκατ. (+15,5% vs 2022), από μόλις €29,1 εκατ. το 2011
- Η αξία εξαγωγών για τα προϊόντα Χαρτοπολτού, χαρτιού και χαρτονιού ανήλθε σε €219,1 εκατ., (+6,2% vs 2022) από €68,8 εκατ. το 2011.
- Σε χαμηλότερα επίπεδα τα Άλλα προϊόντα Βιομηχανίας Χάρτου, στα €68,8 εκατ. το 2023 (+10,5%) από €22,2 εκατ. το 2011.

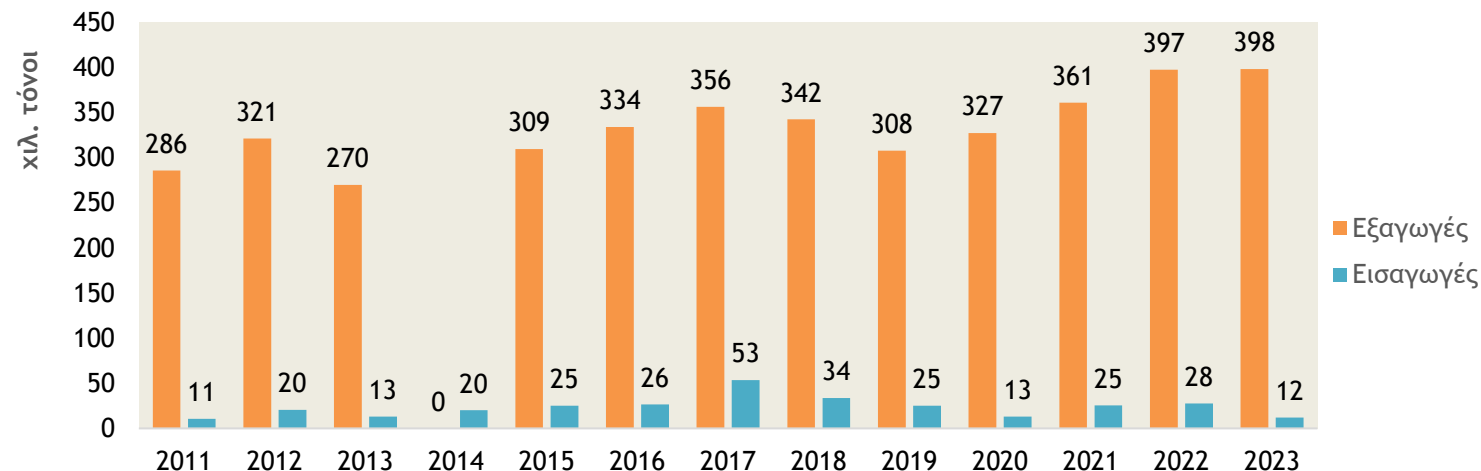
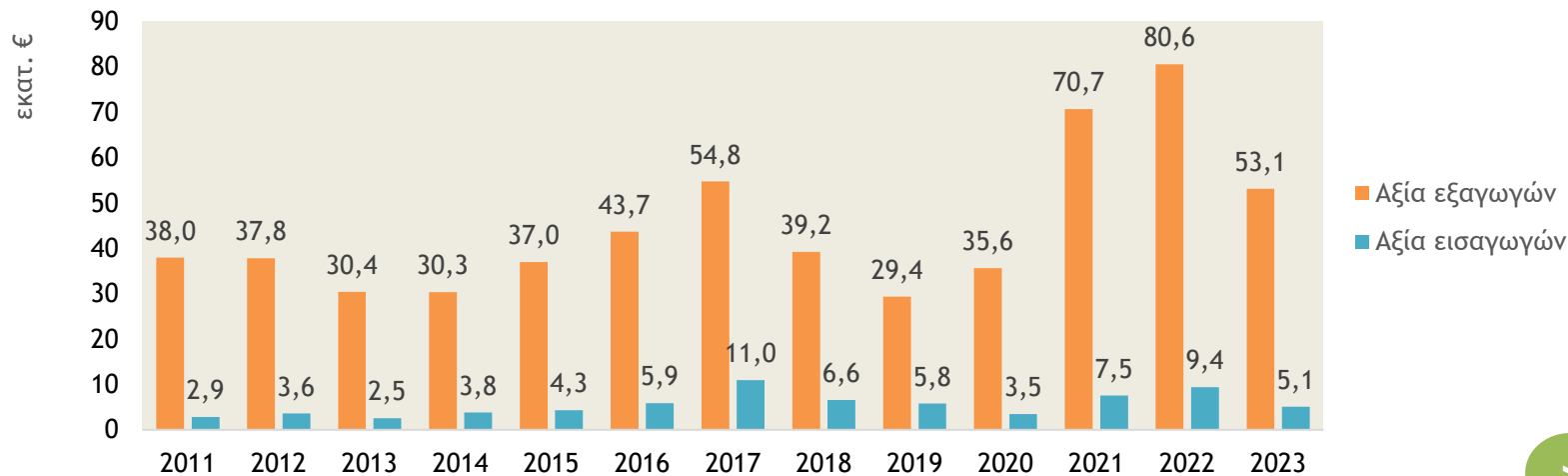
Σημαντικό τμήμα της εξαγωγών αφορά σε είδη οικιακής χρήσης και κυματοειδές χαρτί

- Το 34% της αξίας των εξαγωγών της Βιομηχανίας Χάρτου αφορά σε Είδη οικιακής χρήσης το 2023, με το μερίδιο να περιορίζεται μετά το 2020.
- Ίδια τάση και για τα προϊόντα χαρτοπολτού, χαρτιού και χαρτονιού, με το μερίδιο να ανέρχεται στο 27,4% το 2023.
- Το κυματοειδές χαρτί σε όρους αξίας εξαγωγών, αποτελεί το 30% το 2023, σημειώνοντας σημαντική άνοδο μετά το 2020.
- Τα Άλλα προϊόντα Βιομηχανίας Χάρτου αντιπροσωπεύουν το 8,6% της αξίας εξαγωγών της Βιομηχανίας Χάρτου το 2023, με το μερίδιο να σημειώνει ήπια υποχώρηση διαχρονικά.

Σχεδόν αμετάβλητες οι εξαγωγές αποβλήτων χαρτιού σε όρους ποσοτήτων

Ανακτημένα «απορρίμματα και θραύσματα» χαρτιού ή χαρτονιού*
(ανακυκλώσιμα - recyclable)

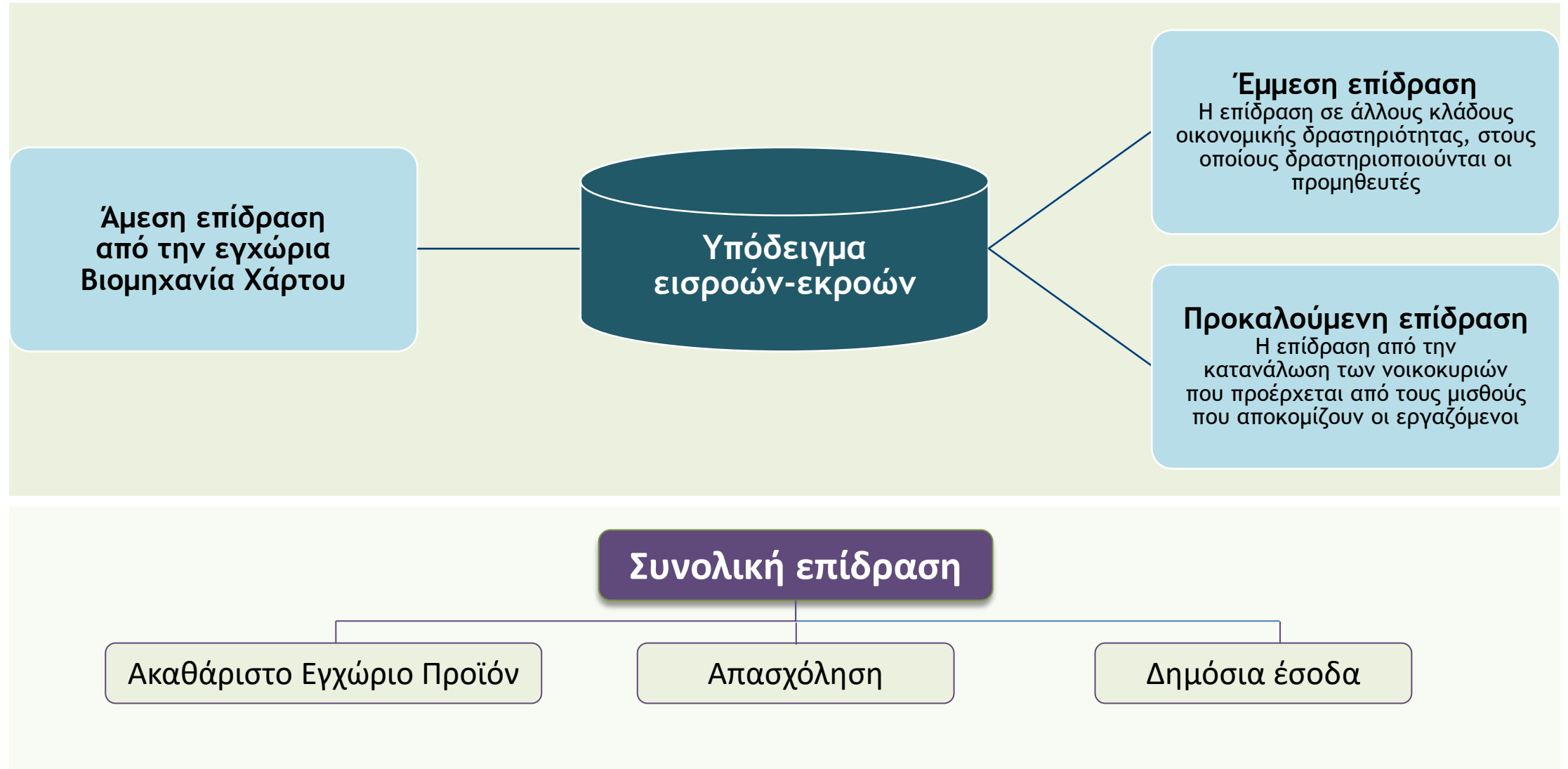

- Η αξία των εξαγωγών αποβλήτων χαρτιού ανήλθε σε €53,1 εκατ. το 2023 (-34,0% vs 2022),
 - Σε συνέχεια ανόδου 14,0% ένα έτος πριν.
 - Από €38 εκατ. το 2011.
- Η αξία των εισαγωγών αποβλήτων χαρτιού διαμορφώθηκε σε €5,1 εκατ. το 2023 από €9,4 εκατ. το 2022.
- Σε όρους ποσοτήτων, το 2023 οι εξαγωγές ανήλθαν στους 398 χιλ. τόνους από 286 χιλιάδες τόνους το 2011, διαγράφοντας ανοδική τάση ετησίως.
- Αντίθετα οι εισαγωγές, σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα (12 χιλιάδες τόνοι το 2023) σημείωσαν ήπιες διακυμάνσεις.

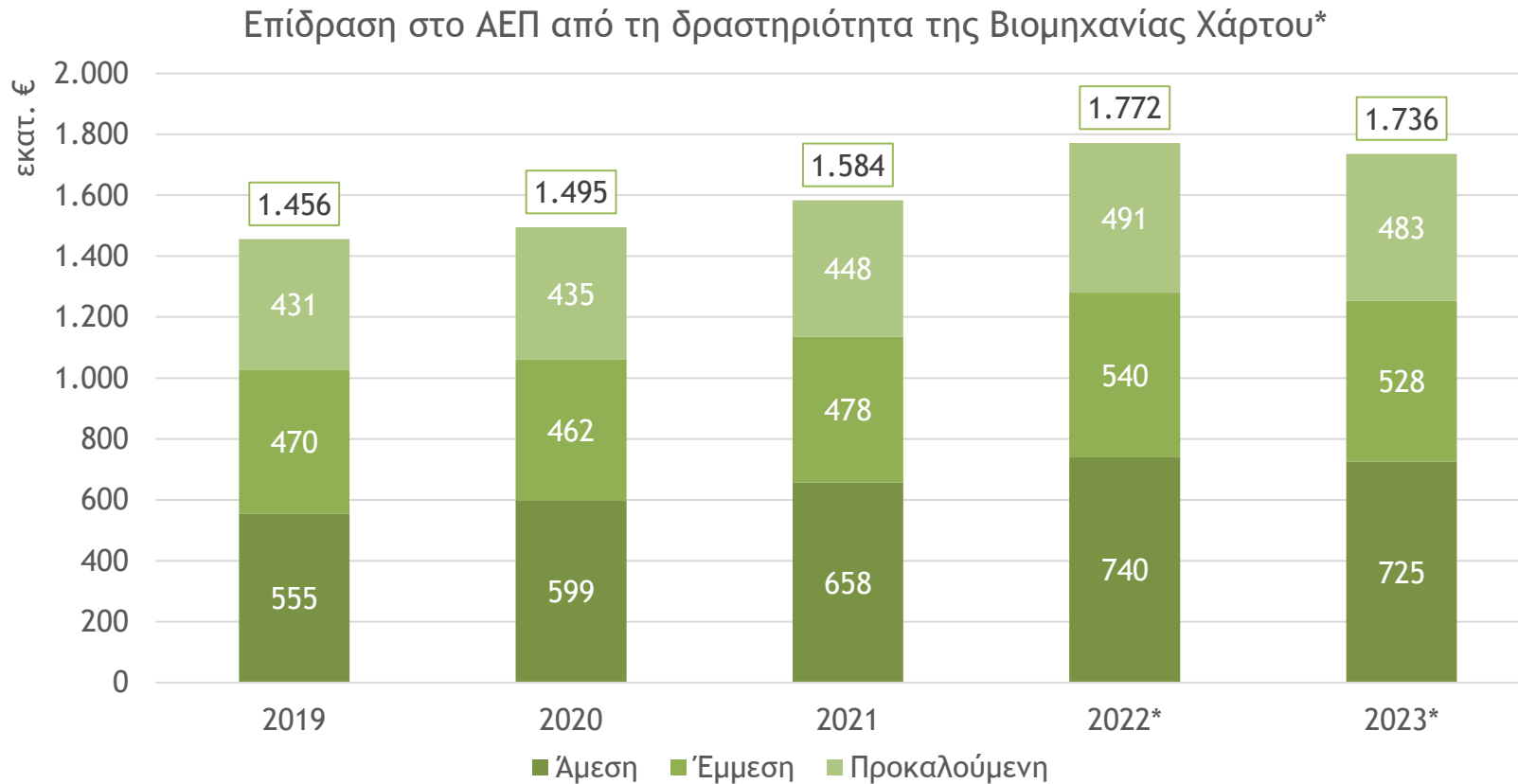
4

Συνεισφορά στην ελληνική οικονομία

Η εκτίμηση της συνολικής συνεισφοράς της Βιομηχανίας Χάρτου λαμβάνει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις της με τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας

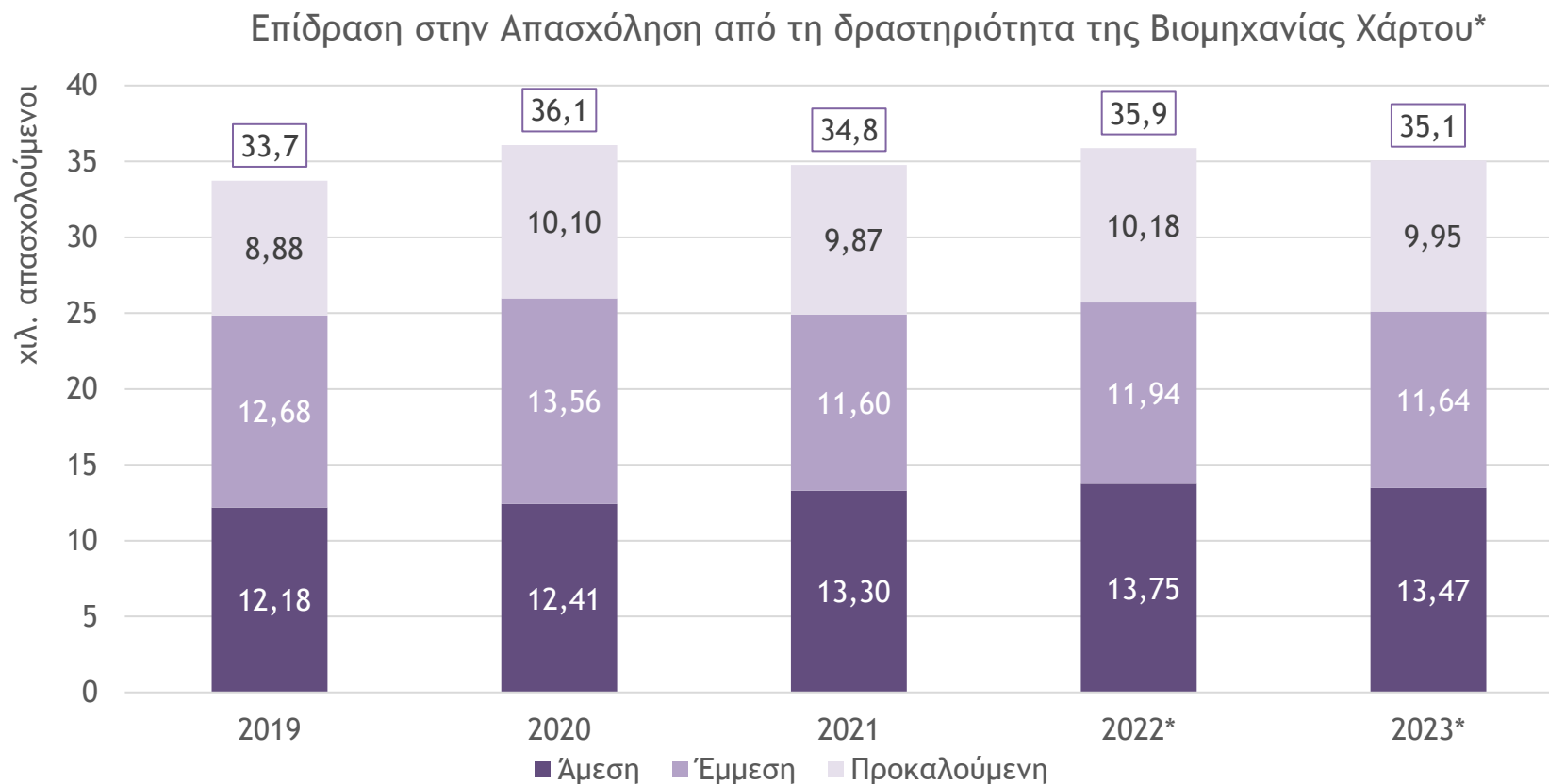

Η συνολική συμβολή της Βιομηχανίας Χάρτου στο ΑΕΠ εκτιμάται σε €1,74 δισεκ. το 2023

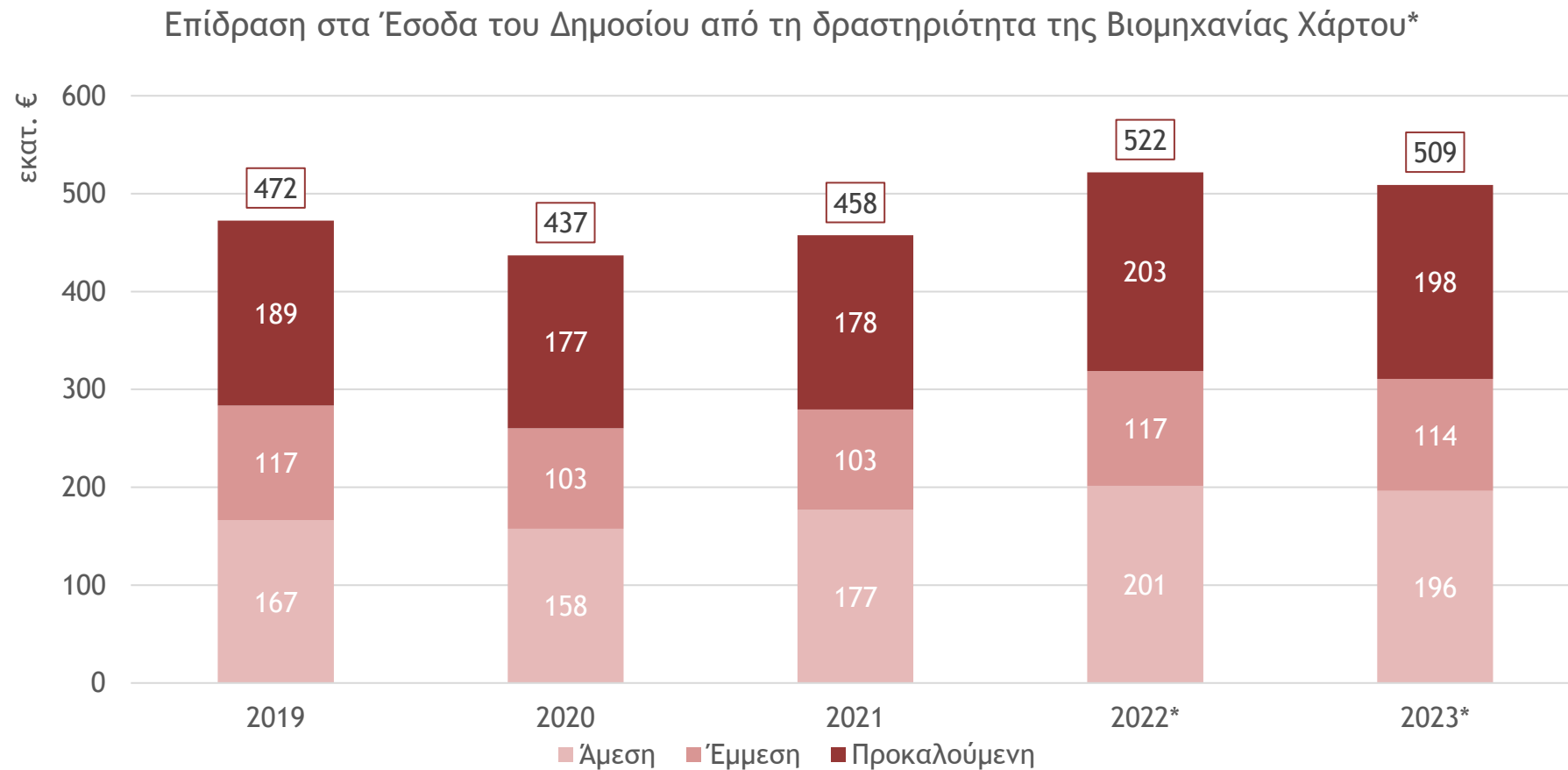
Για κάθε €1 προστιθέμενη αξία που παράγει η εγχώρια Βιομηχανία Χάρτου, το ΑΕΠ της χώρας εκτιμάται ότι αυξάνεται κατά περίπου €2,4

Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συμβολή της Βιομηχανίας Χάρτου εκτιμάται σε 35 χιλ. άτομα το 2023

Κάθε θέση εργασίας στη Βιομηχανία Χάρτου εκτιμάται ότι στηρίζει 2,6 θέσεις εργασίας στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας

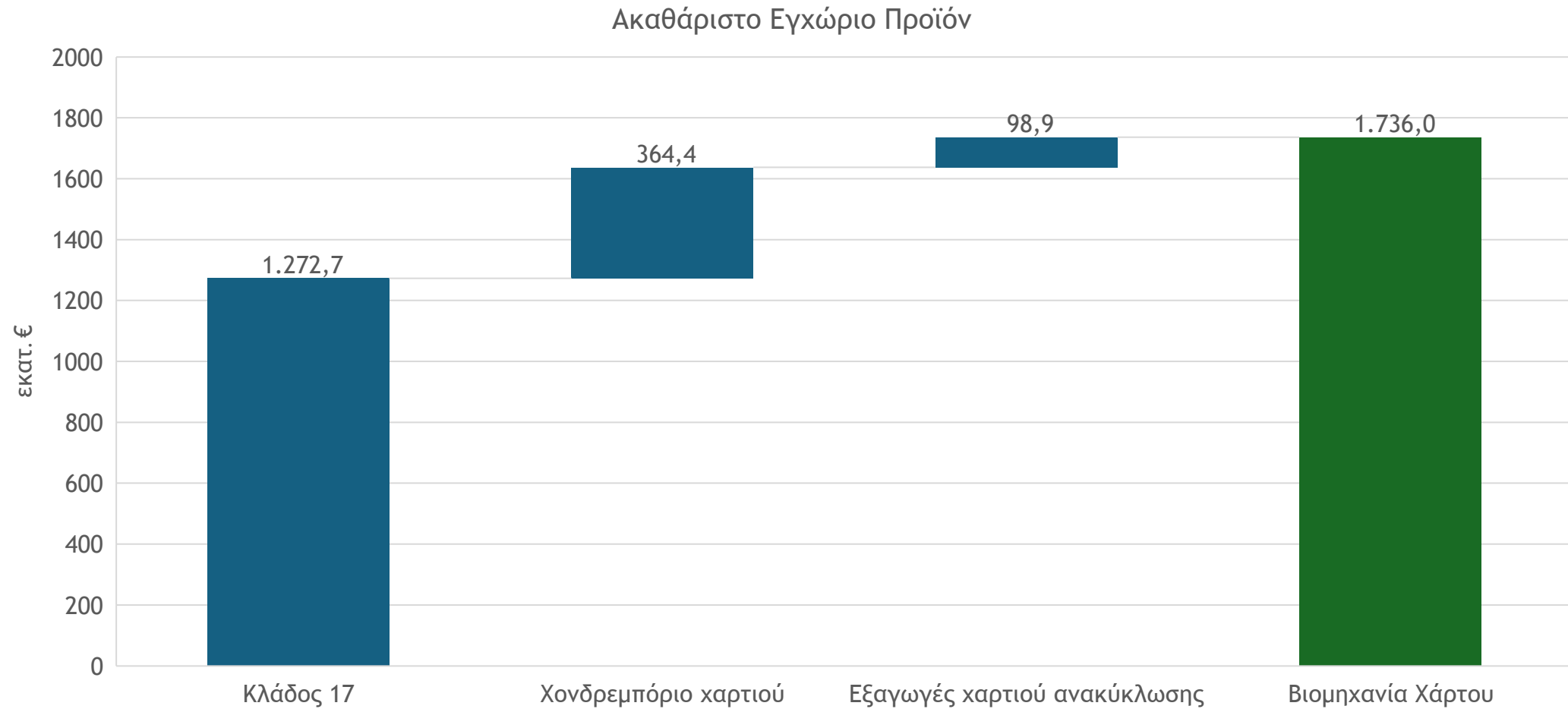
Η συνεισφορά στα δημόσια έσοδα εκτιμάται σε €509 εκατ. το 2023

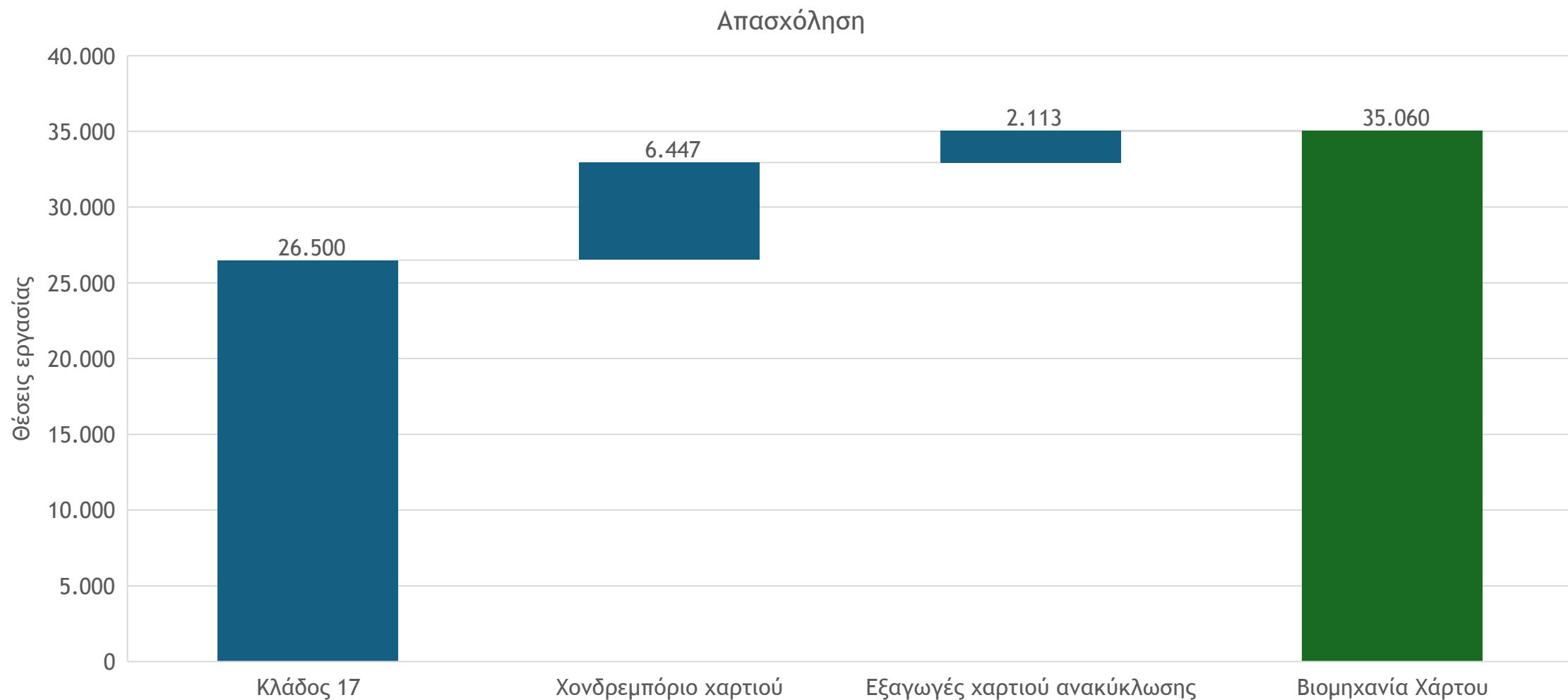
Πηγή: Υπολογισμοί IOBE. Εκτιμήσεις IOBE για το 2022 και το 2023 λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας στοιχείων.

* Περιλαμβάνονται ο κλάδος 17, το Χονδρεμπόριο χαρτιού και οι Εξαγωγές χαρτιού ανακύκλωσης

Επιδράσεις από επιμέρους τομείς της Βιομηχανίας Χάρτου σε ΑΕΠ το 2023

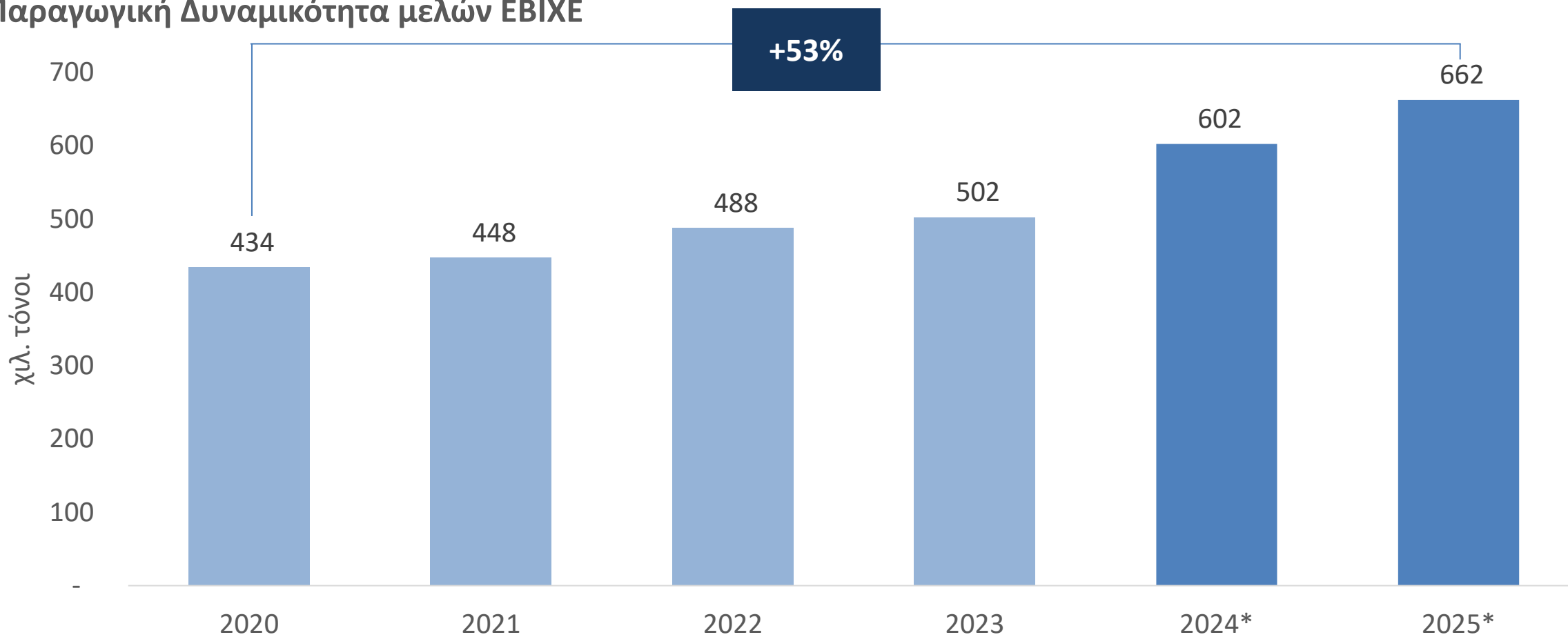

Επιδράσεις από επιμέρους τομείς της Βιομηχανίας Χάρτου σε Απασχόληση το 2023

Οι επενδύσεις των Βιομηχανιών Χάρτου θα ενισχύσουν την παραγωγική δυναμικότητα και τη συνεισφορά του κλάδου στην εθνική οικονομία τα επόμενα χρόνια

Παραγωγική Δυναμικότητα μελών ΕΒΙΧΕ

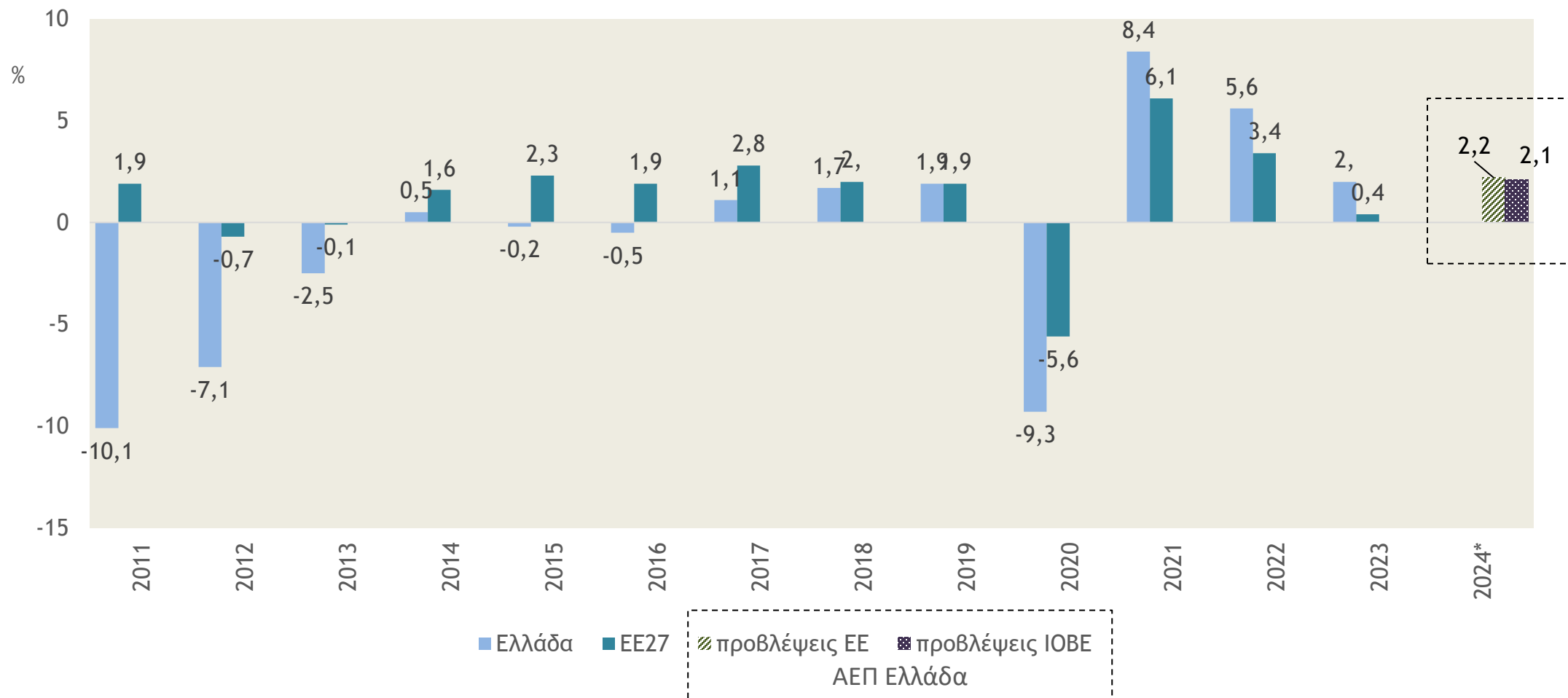

5

Εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον του κλάδου

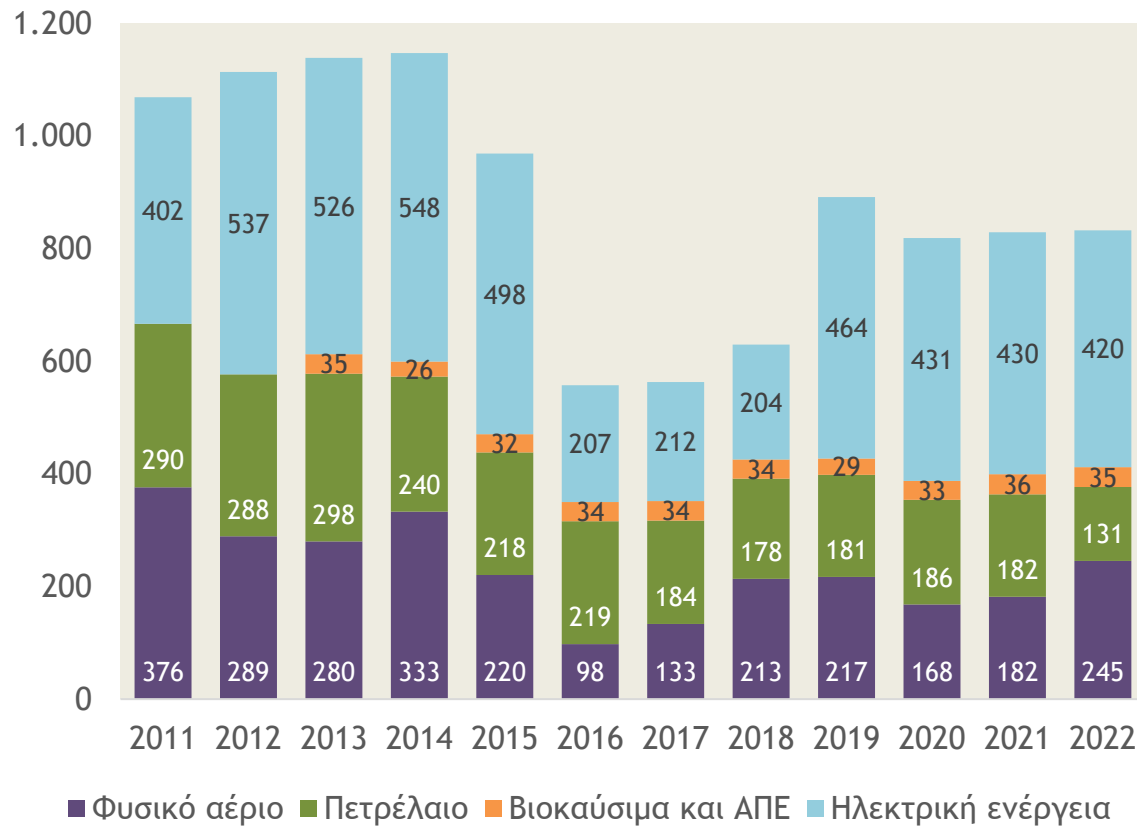
Ανάπτυξη για την ελληνική οικονομία την τελευταία διετία, με υψηλότερους ρυθμούς από την ΕΕ

Πραγματικός ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

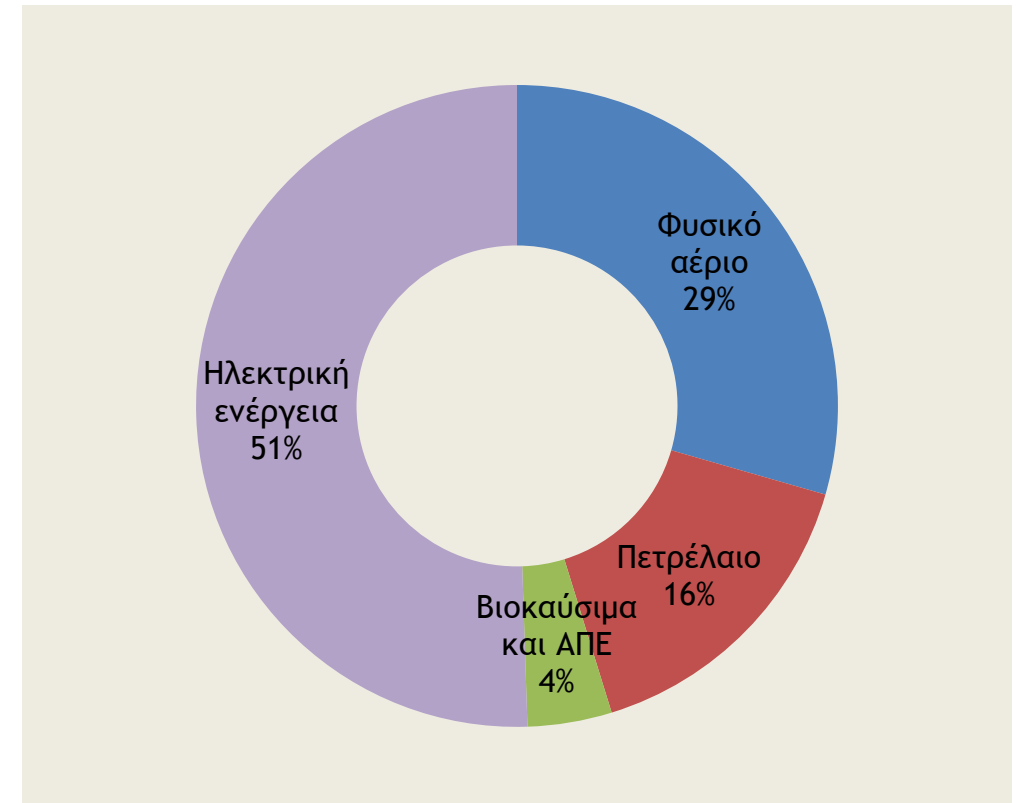

Το 2022 η κατανάλωση ενέργειας από τη Βιομηχανία Χάρτου στην Ελλάδα έφτασε τις 833 GWh, με το 51% αυτής να είναι ηλεκτρική ενέργεια

Τελική κατανάλωση ενέργειας ανά πηγή ενέργειας
στη Βιομηχανία Χάρτου

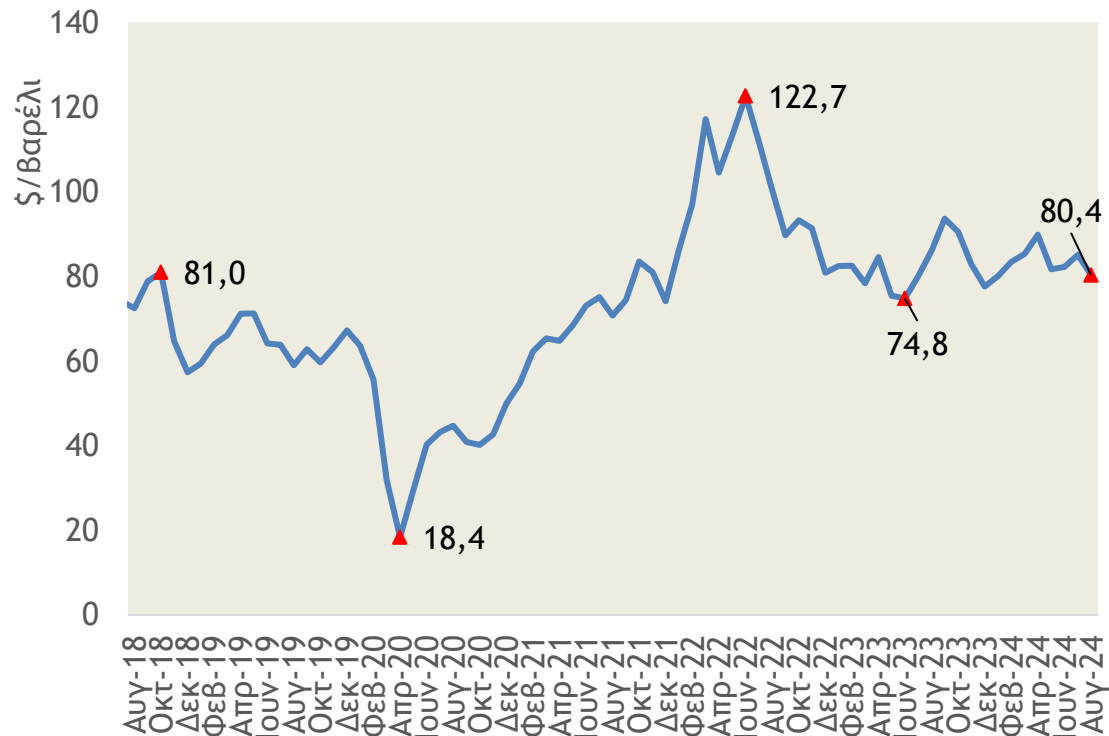
Κατανομή τελικής κατανάλωσης ενέργειας ανά πηγή ενέργειας
στη Βιομηχανία Χάρτου, 2022

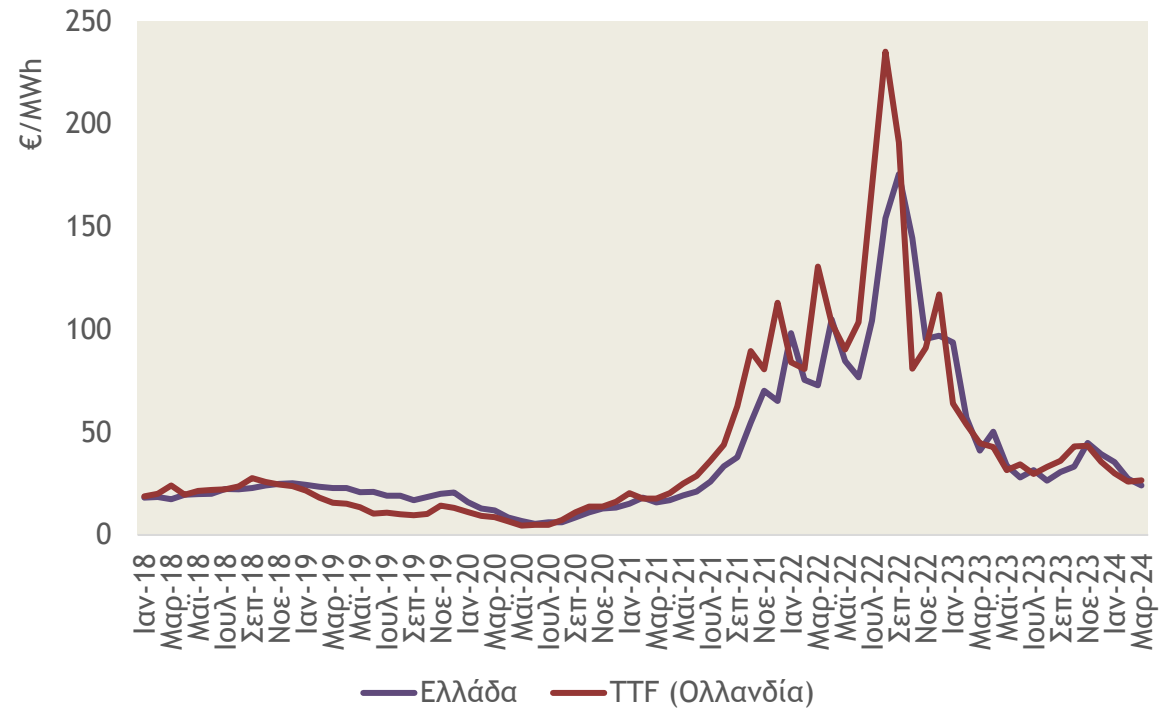
Η μεγάλη συμμετοχή ηλεκτρικής ενέργειας τονίζει την ανάγκη ανταγωνιστικών τιμών ηλεκτρισμού

Έντονες διακυμάνσεις στις τιμές των ενεργειακών αγαθών κατά την τελευταία τετραετία

Διεθνής τιμή πετρελαίου Brent

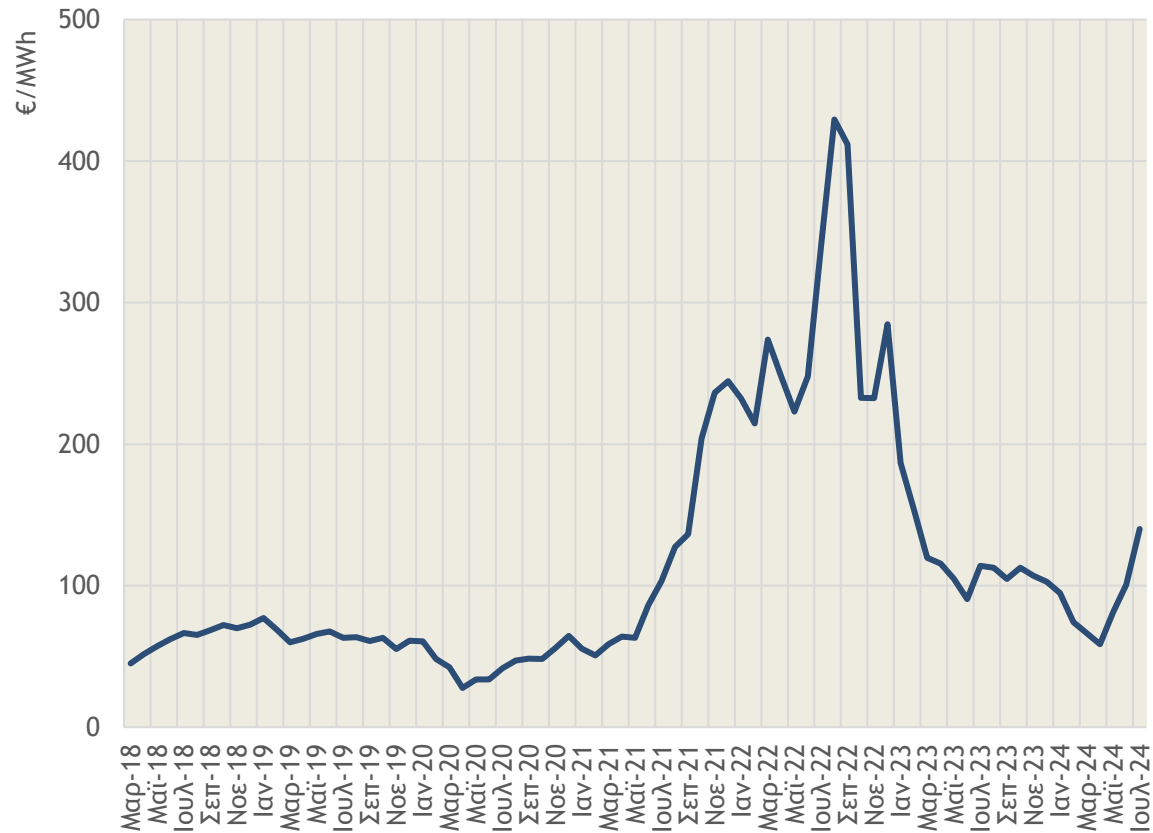
Τιμή Φυσικού αερίου

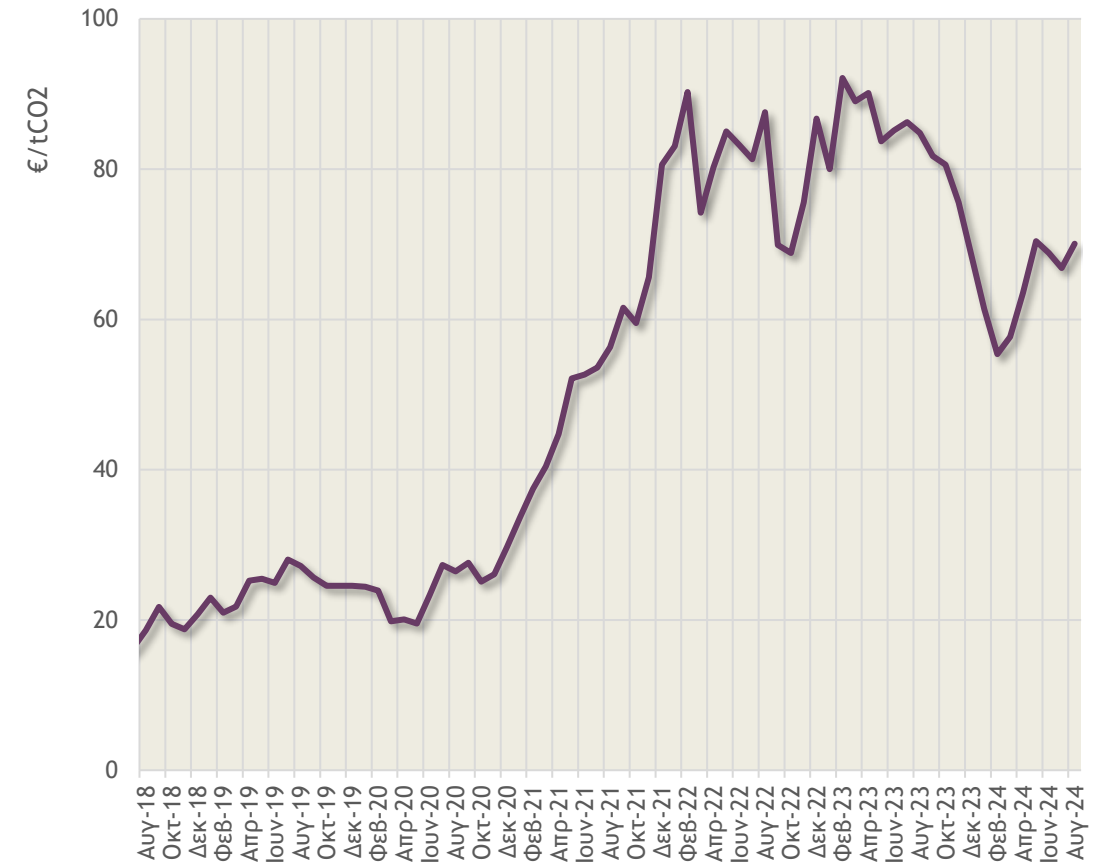
Η αυξητική τάση και οι έντονες διακυμάνσεις στις τιμές των ενεργειακών αγαθών δημιούργησαν σοβαρές πιέσεις στην εγχώρια Βιομηχανία Χάρτου.

Κόστος ενέργειας και δικαιωμάτων εκπομπών CO₂

Μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας
στο διασυνδεδεμένο σύστημα

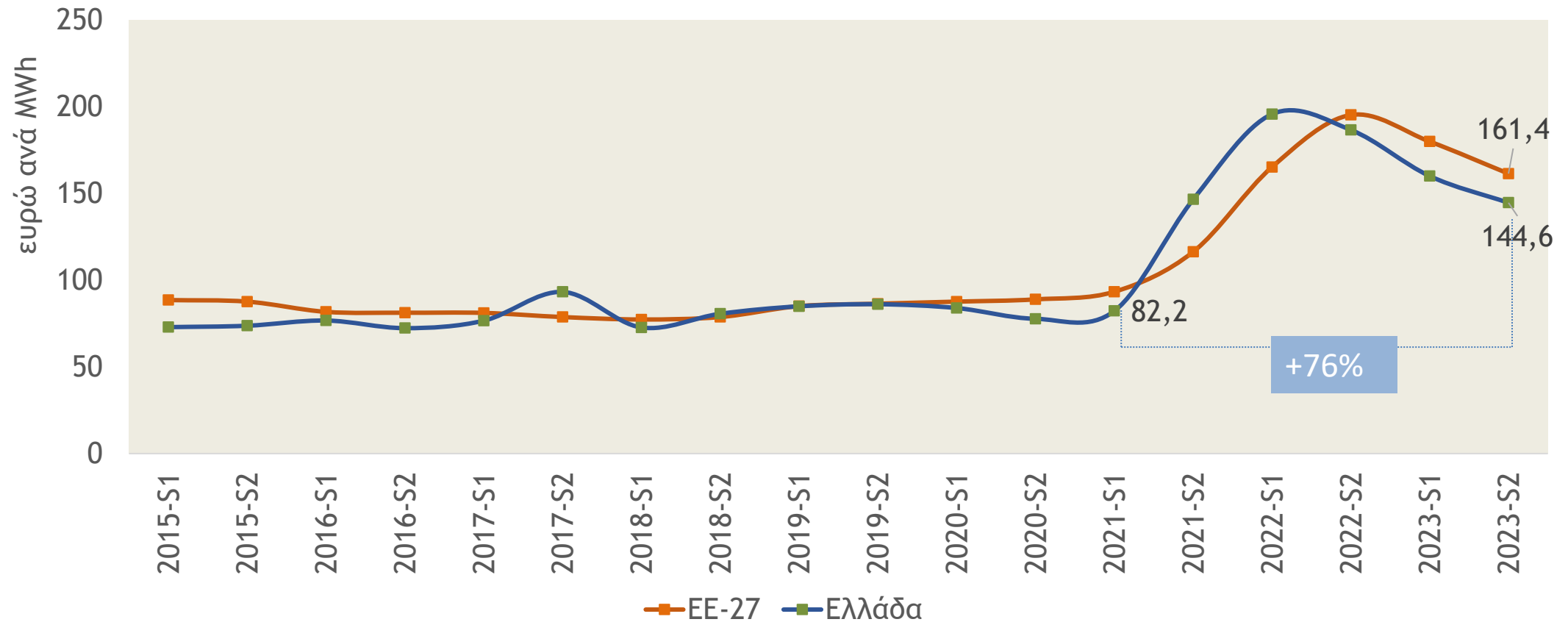

Μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EUA units)

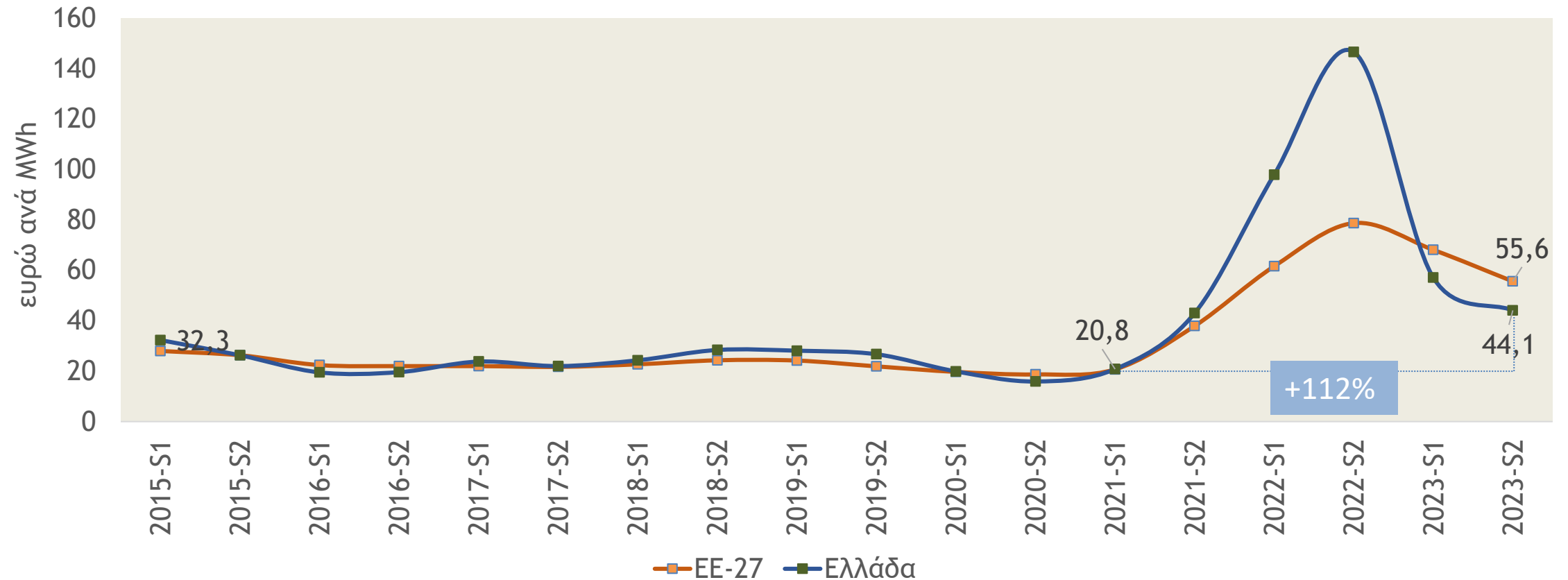
Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας προς επιχειρήσεις

Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρήσεις για Κατανάλωση από 20.000 MWh έως 69.999 MWh - band IE (χωρίς ΦΠΑ και άλλους ανακτώμενους φόρους)

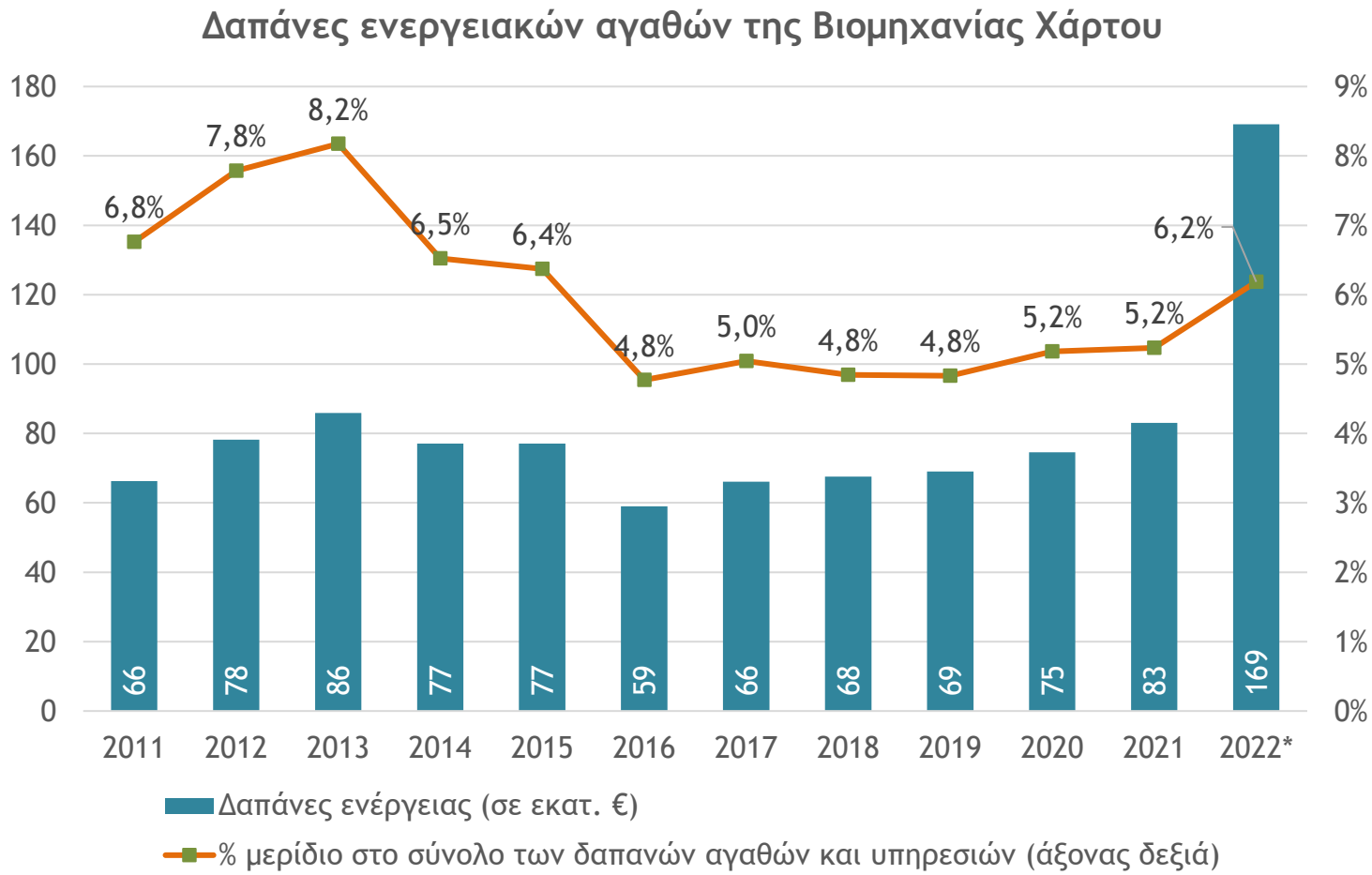

Τιμές φυσικού αερίου προς επιχειρήσεις

Τιμές φυσικού αερίου για επιχειρήσεις για Κατανάλωση από 100 000 έως 999 999 GJ -
Band I3 (χωρίς ΦΠΑ και άλλους ανακτώμενους φόρους)

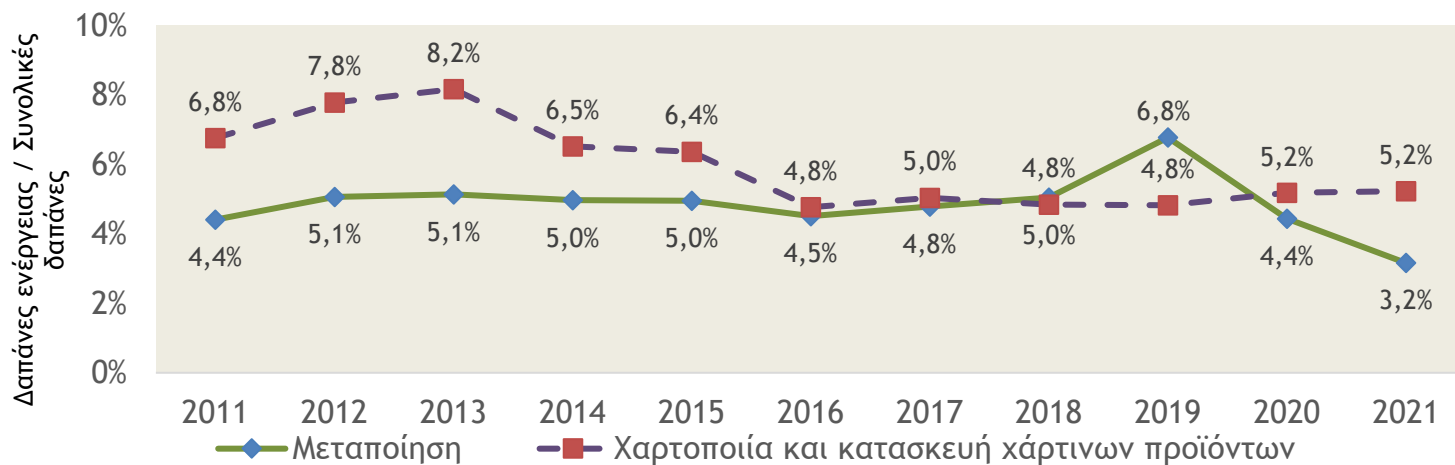
Η αύξηση των τιμών ενέργειας οδήγησε σε αύξηση των ενεργειακών δαπανών της Βιομηχανίας Χάρτου το 2022

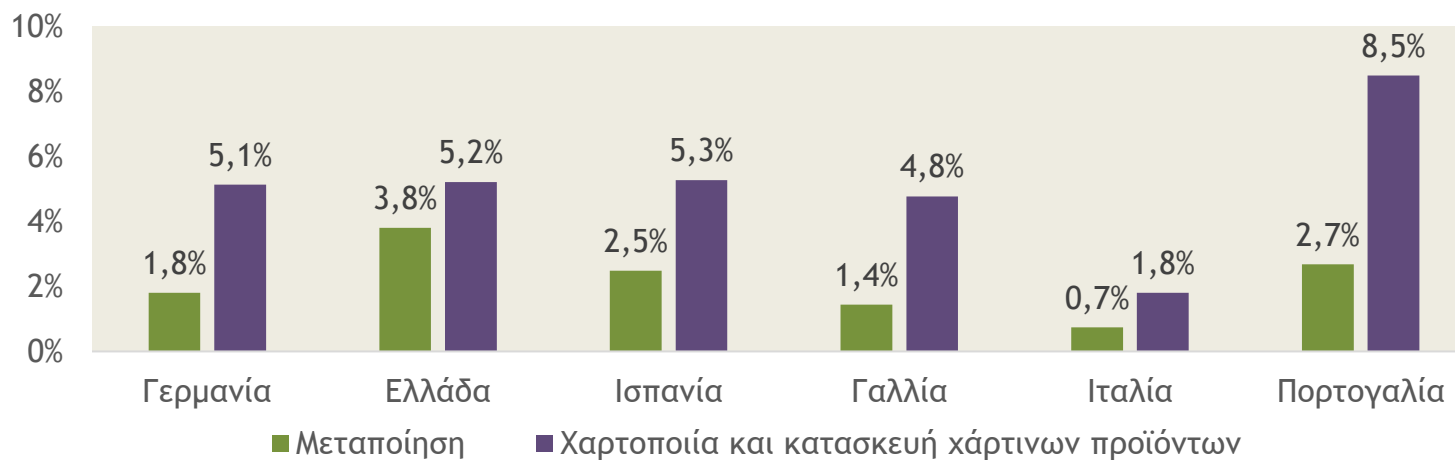
- Οι δαπάνες της Βιομηχανίας Χάρτου για τα ενεργειακά αγαθά εκτιμάται ότι ανήλθαν σχεδόν στα €170 εκατ. το 2022 από €83 εκατ. το 2021.
- Η άνοδος της τιμής Ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου την διετία 2021-2022 (μεσοσταθμικά κατά 56%) έχει επιβαρύνει σημαντικά το κόστος των ενεργειακών αγαθών στη Βιομηχανία Χάρτου.
- Το μερίδιο των δαπανών ενέργειας στις συνολικές δαπάνες εκτιμάται ότι αυξήθηκε σε 6,2% το 2022 από 5,2% ένα έτος νωρίτερα.

Υψηλότερες οι δαπάνες ενέργειας στο σύνολο των δαπανών για τη Βιομηχανία Χάρτου σε σχέση με τη Μεταποίηση

Σύγκριση δαπανών ενεργειακών αγαθών Βιομηχανίας Χάρτου και Μεταποίησης

Σύγκριση δαπανών ενεργειακών αγαθών Ελλάδας και επιλεγμένων χωρών της ΕΕ

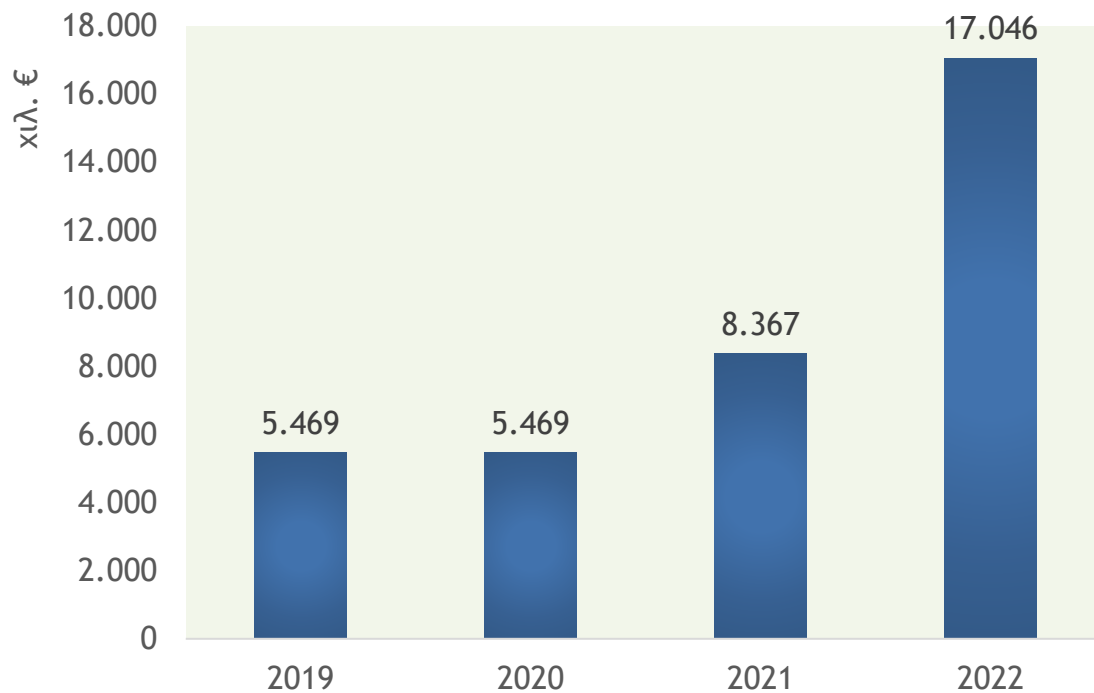

- Με εξαίρεση το 2019, η Βιομηχανία Χάρτου έχει υψηλότερο μερίδιο δαπανών για ενεργειακά αγαθά συγκριτικά με τη Μεταποίηση.
- Συγκριτικά με επιλεγμένες χώρες της ΕΕ, το μερίδιο δαπανών της εγχώριας Βιομηχανίας Χάρτου είναι υψηλότερο από ό,τι στην Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία, αλλά χαμηλότερο οριακά από την Ισπανία και από την Πορτογαλία.
- Σημειώνεται ότι ο αντίστοιχος δείκτης είναι υψηλότερος για την εγχώρια Μεταποίηση σε σχέση με τις εξεταζόμενες ευρωπαϊκές χώρες.

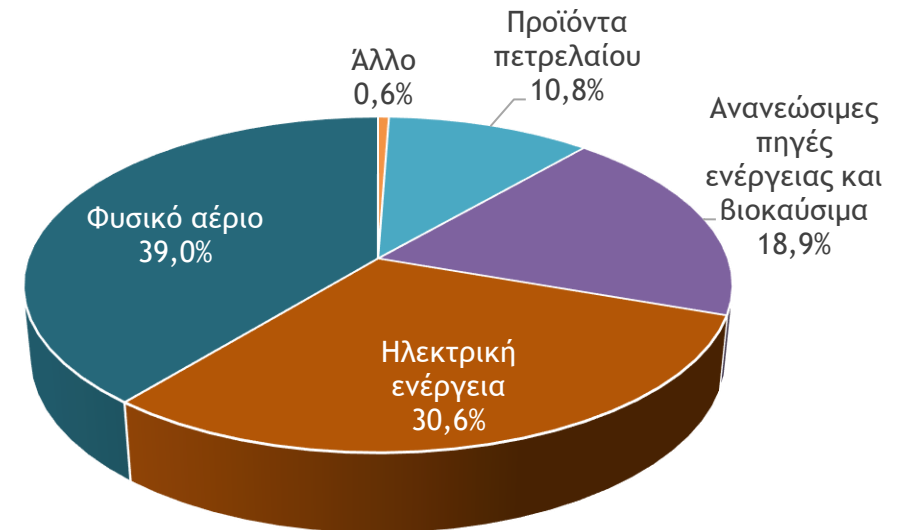
Κατανάλωση ενέργειας από τις επιχειρήσεις - μέλη της ΕΒΙΧΕ

- Υπερδιπλασιασμός του ενεργειακού κόστους το 2022, με το μέσο ετήσιο κόστος ανά επιχείρηση στα €17 εκατ. το 2022 από €8,4 εκατ. ένα έτος πριν.
- Το 40% των δαπανών ενέργειας κατευθύνεται στο Φυσικό αέριο, το 30% στην Ηλεκτρική ενέργεια και το 19% σε ΑΠΕ και Βιοκαύσιμα.

Δαπάνες ενέργειας ανά επιχείρηση της ΕΒΙΧΕ

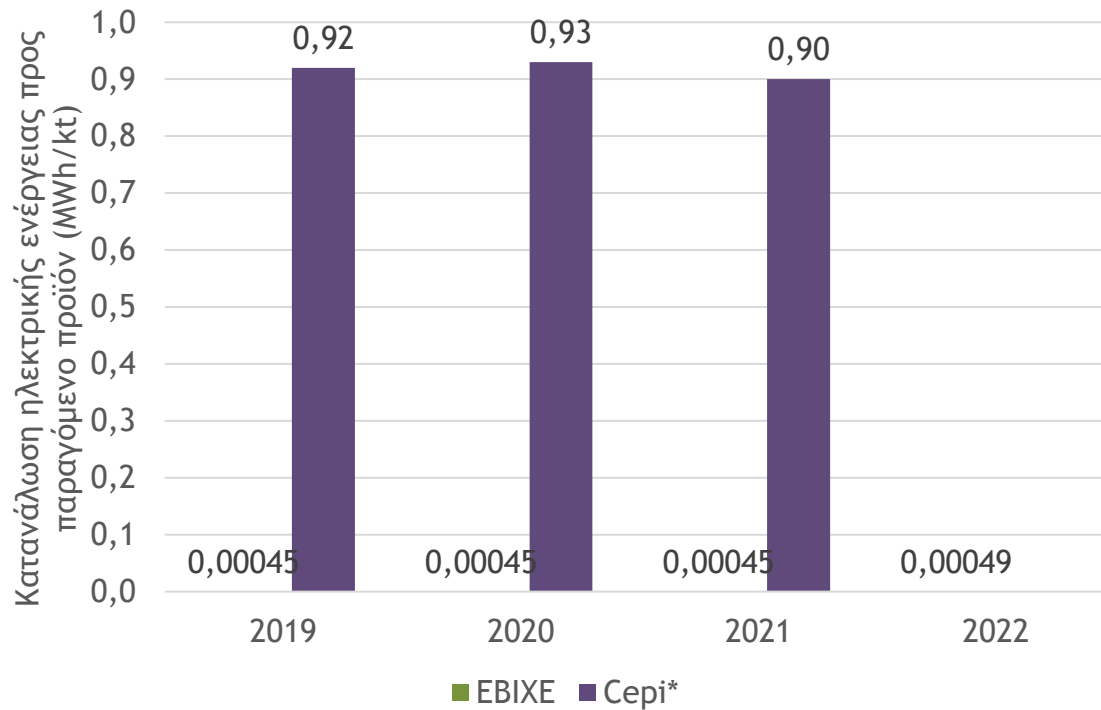
Κατανομή δαπανών ενέργειας επιχειρήσεων ΕΒΙΧΕ, 2022

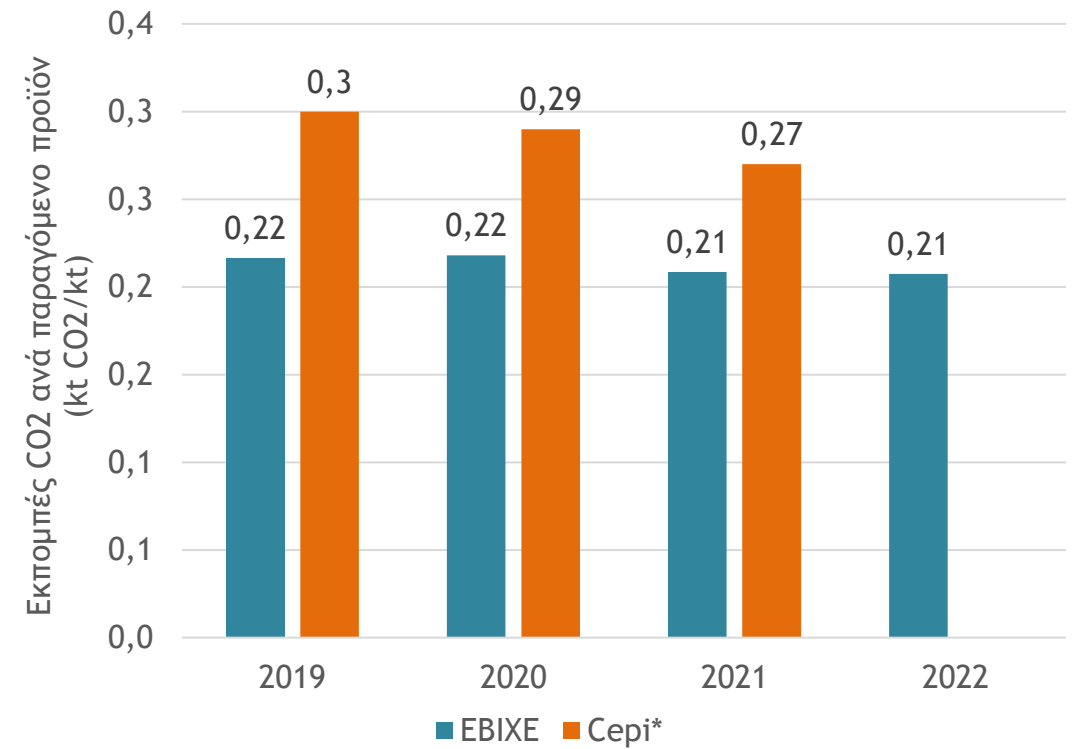
Περιβαλλοντικοί δείκτες επιχειρήσεων EBIXE

- Σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα ο δείκτης έντασης κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για τις επιχειρήσεις της EBIXE σε σύγκριση με τον μέσο όρο των χωρών της Ceperi την περίοδο 2019-2021.
- Χαμηλότερα και ο δείκτης έντασης εκπομπών CO₂.

Δείκτης Έντασης Κατανάλωσης Ηλεκτρικής ενέργειας

Δείκτης Έντασης Εκπομπών CO₂

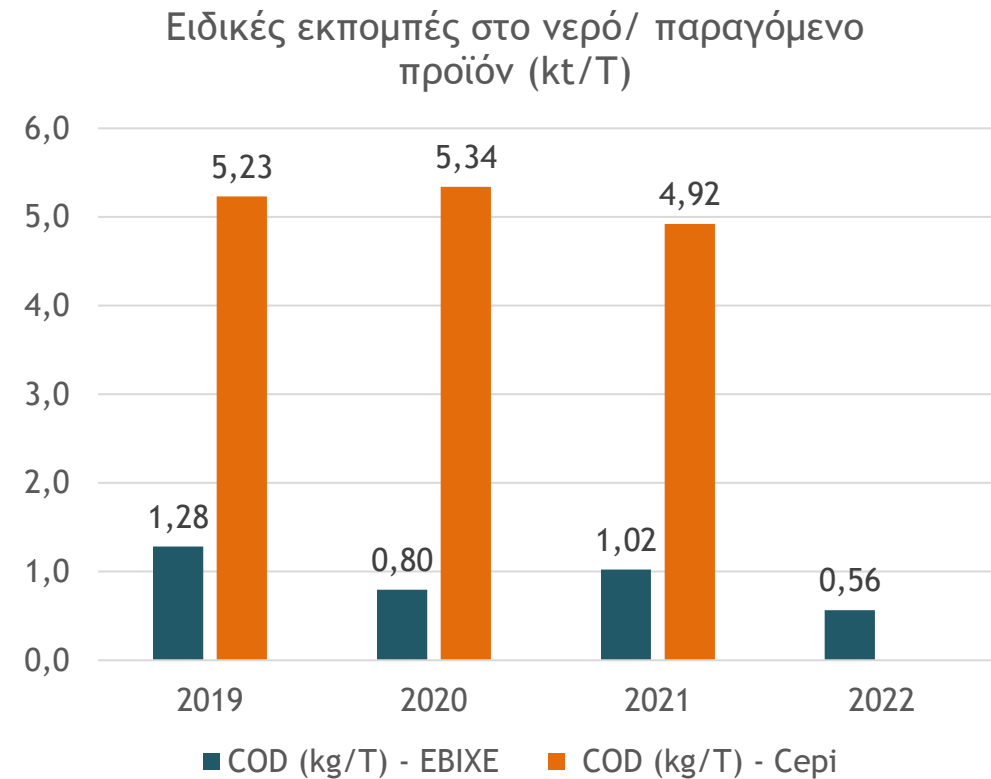
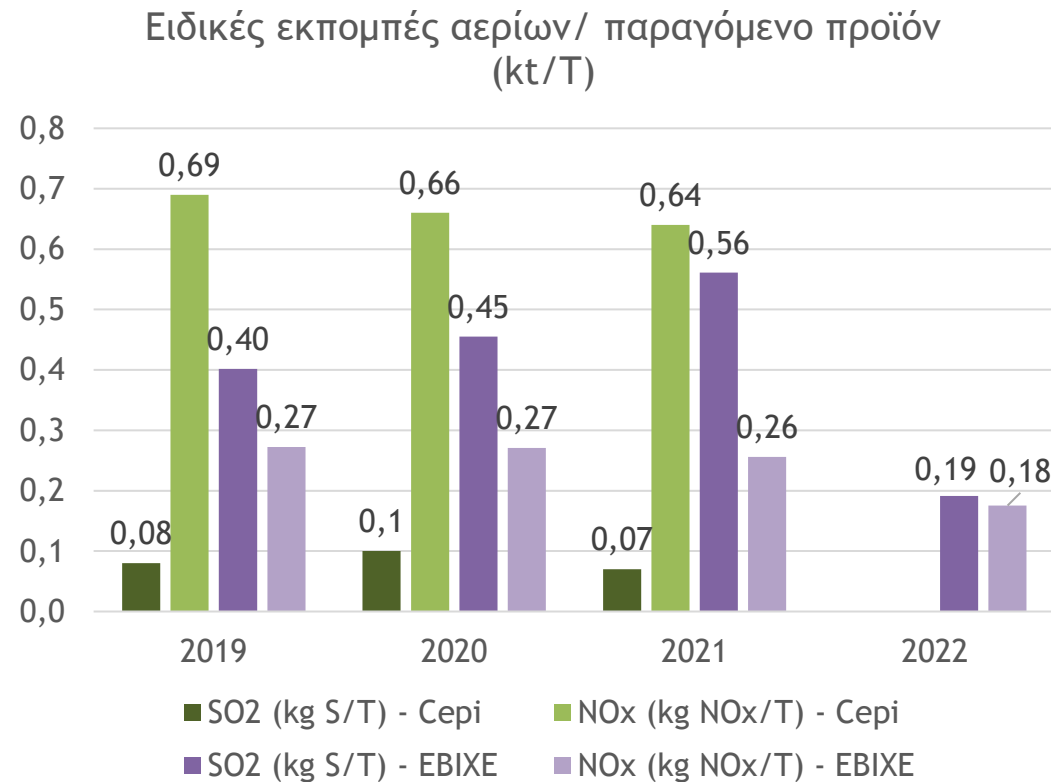

Πηγή: KEY STATISTICS 2022, KEY STATISTICS 2021, European pulp & paper industry, Ceperi, και υπολογισμοί IOBE βάσει των απαντήσεων από την έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις της EBIXE.

*Η Ceperi είναι η Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Βιομηχανιών Χαρτιού και αποτελείται από τις εθνικές ενώσεις 18 κρατών: Αυστρία, Βέλγιο, Τσεχία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Ολλανδία, Νορβηγία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2022.

Δείκτες ειδικών εκπομπών από τις επιχειρήσεις της EBIXE

- Ο δείκτης ειδικών εκπομπών αερίων σε χαμηλότερα επίπεδα για τις επιχειρήσεις της EBIXE σε σύγκριση με τον μέσο όρο των χωρών της Ceperi την περίοδο 2019-2021.
- Σημαντικά χαμηλότερος και ο δείκτης ειδικών εκπομπών στο νερό.

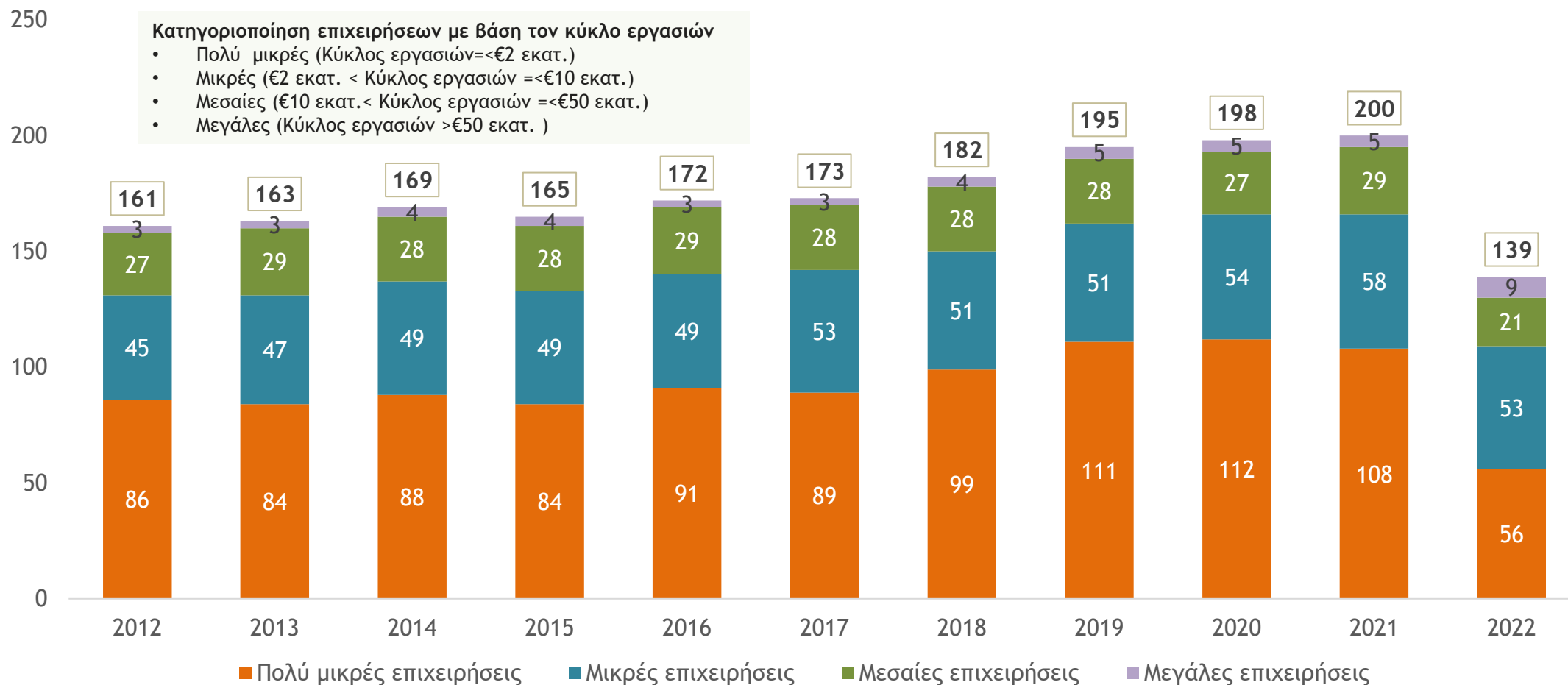
6

Χρηματοοικονομικά στοιχεία

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17)

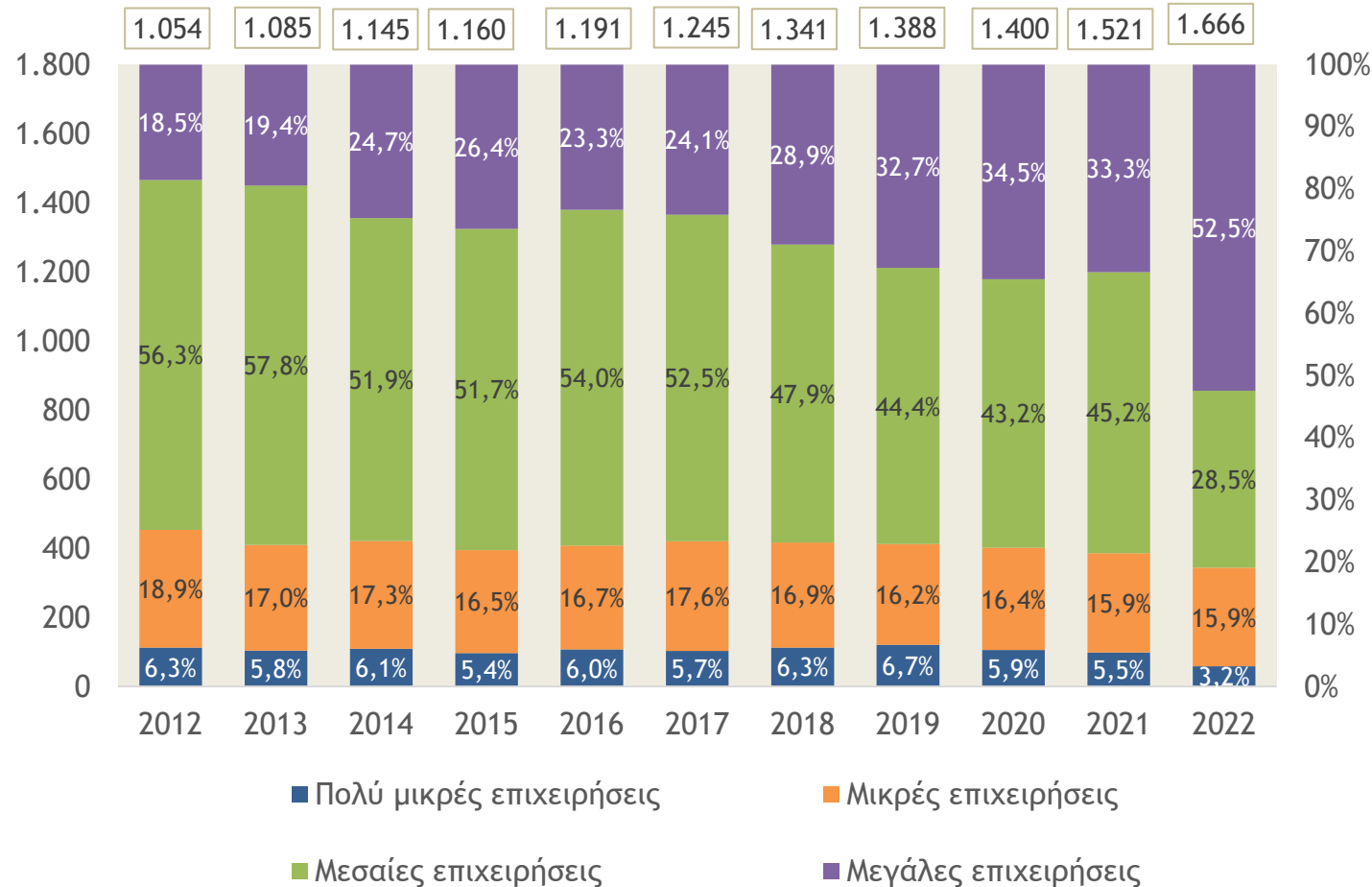
Αριθμός επιχειρήσεων

Για να διερευνηθούν οι οικονομικές επιδόσεις των επιχειρήσεων του κλάδου Χαρτοποιίας και χάρτινων προϊόντων (17) αξιοποιήθηκαν στοιχεία λογιστικών καταστάσεων των επιχειρήσεων του κλάδου

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17)

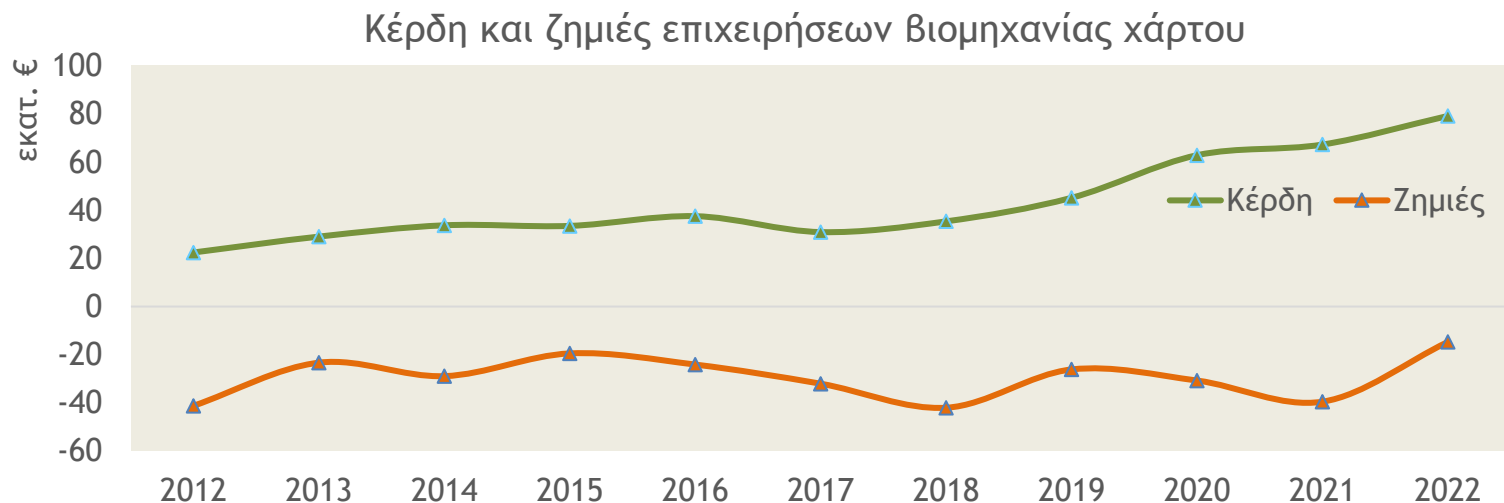
Κύκλος εργασιών

- Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Χάρτου ανήλθε στα €1,66 δισεκ. το 2022 (+8,7% σε σχέση με ένα έτος πριν), από €1,52 δισεκ. το 2021
 - Οι μεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν το 28,5% του κύκλου εργασιών.
 - Οι μεγάλες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν άνω του ½ των πωλήσεων της Βιομηχανίας Χάρτου.
- Διαχρονικά, μειώνεται το μερίδιο των μεσαίων επιχειρήσεων και αυξάνεται εκείνο των μεγάλων επιχειρήσεων.
 - Ενδεχομένως, λόγω συγχωνεύσεων ή εξαγορών.
- Η άνοδος του κύκλου εργασιών εν μέρει οφείλεται στην ανοδική τάση των τιμών πρώτων υλών και τελικών προϊόντων.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17)

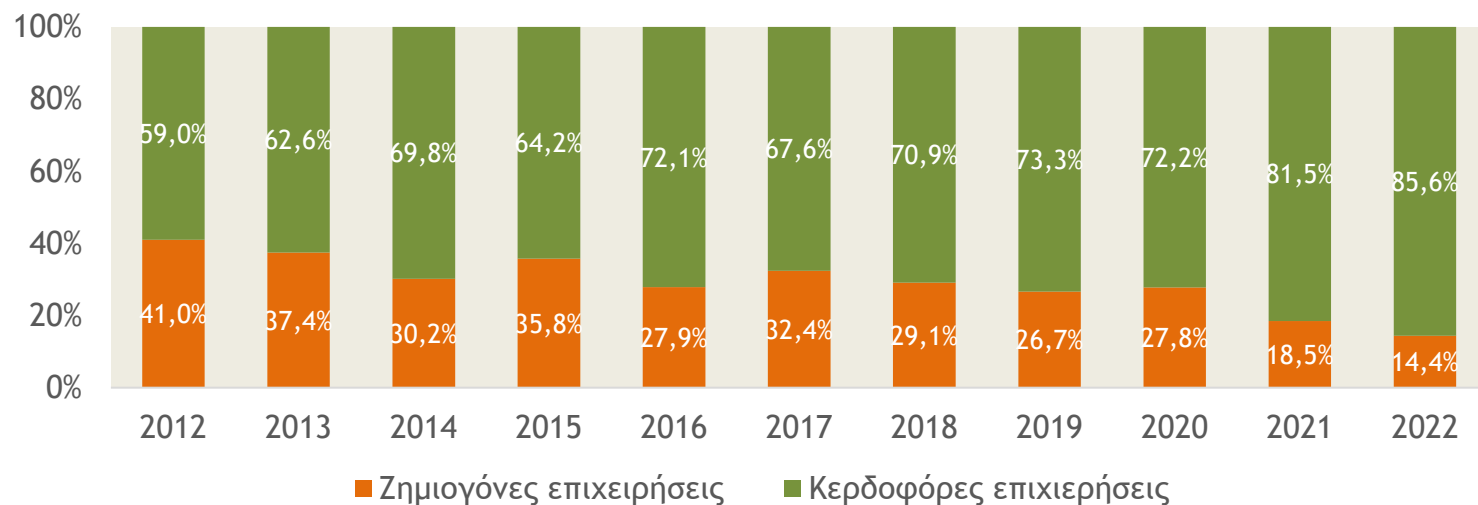
Καθαρά κέρδη και ζημιές

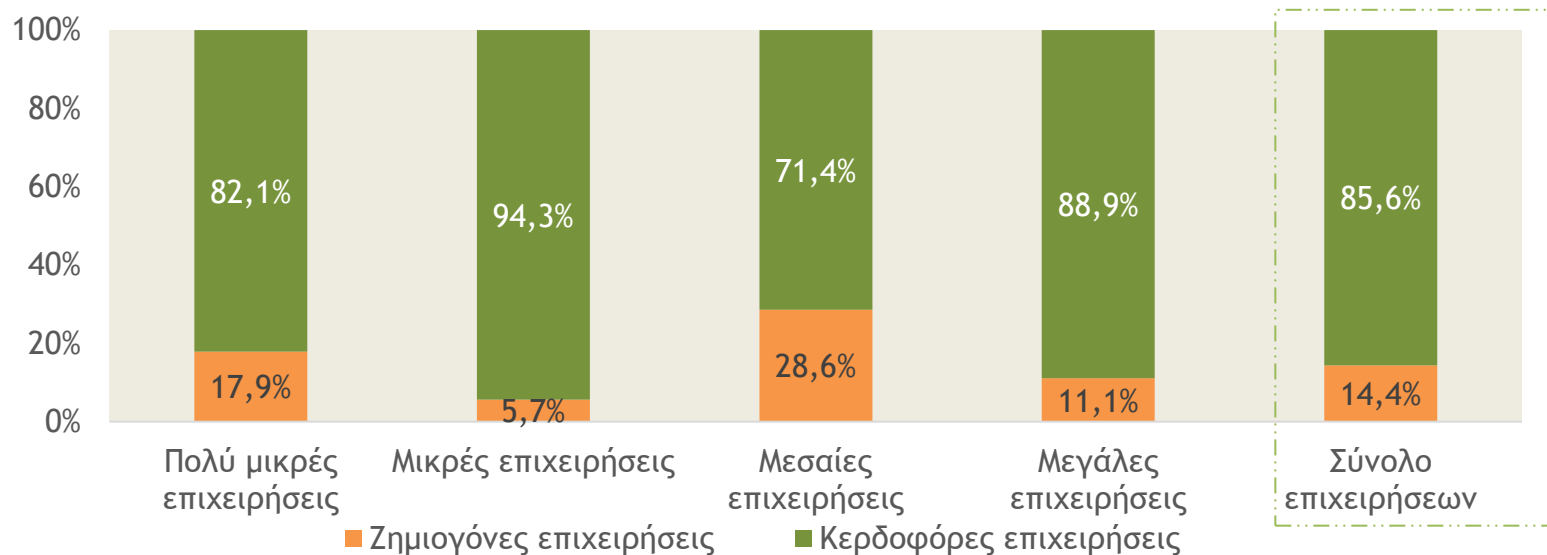
- Τα καθαρά κέρδη μετά τους φόρους για την Βιομηχανία Χάρτου ανήλθαν περίπου στα €64,5 εκατ. το 2022, από €27,8 εκατ. ένα έτος πριν.
 - Διαχρονικά, σημειώνονται διακυμάνσεις στα κέρδη
 - Το 2022 αναδεικνύεται το πιο κερδοφόρο έτος
 - Ζημιογόνα περίοδος αποδεικνύεται η διετία 2017-2018, και το 2012.
- Οι κερδοφόρες επιχειρήσεις σημείωσαν συνολικά καθαρά κέρδη της τάξης των €79,2 εκατ. το 2022, από €67,3 εκατ. ένα έτος πριν.
- Αντιθέτως οι ζημιογόνες, κατέγραψαν συνολικές ζημιές, €14,7 εκατ. το 2022, από €39 εκατ. το 2021.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

Κερδοφόρες και ζημιογόνες επιχειρήσεις

Κατανομή επιχειρήσεων ανά μέγεθος με βάση τα καθαρά αποτελέσματα, 2022

- Σχεδόν το 86% των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Χάρτου ήταν κερδοφόρο το 2022, από 81,5% ένα έτος πριν.
 - Διαχρονικά το ποσοστό των κερδοφόρων επιχειρήσεων παραμένει άνω του 71%.
- Το ποσοστό των ζημιογόνων επιχειρήσεων ήταν υψηλότερο τα προηγούμενα έτη
 - Ενδεχομένως, αρκετές ζημιογόνες επιχειρήσεις διέκοψαν τη λειτουργία τους ή απορροφήθηκαν από μεγαλύτερες
 - Το υψηλότερο ποσοστό κερδοφόρων επιχειρήσεων (~95%) εντοπίζεται στις μικρές επιχειρήσεις.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17)

Ίδια Κεφάλαια (Καθαρή Θέση)

Ίδια Κεφάλαια (Καθαρή Θέση)												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	% Μεταβολή 2022/2012
Σύνολο	440,08	424,73	446,50	453,88	475,33	461,83	452,28	479,85	488,20	554,63	555,44	26,2%
Πολύ μικρές	45,72	35,24	41,32	36,62	35,60	27,37	35,42	38,61	35,34	37,54	25,81	-43,5%
Μικρές	87,11	88,13	80,56	106,32	101,00	116,64	124,70	111,81	106,37	97,92	106,69	22,5%
Μεσαίες	239,87	232,82	237,90	222,54	265,51	242,71	200,63	203,61	201,14	258,06	158,84	-33,8%
Μεγάλες	67,38	68,54	86,72	88,41	73,23	75,11	91,52	125,82	145,35	161,11	264,09	291,9%

- Μεταξύ του 2012 και του 2022, τα ίδια κεφάλαια (καθαρή θέση) των επιχειρήσεων Βιομηχανίας Χάρτου ενισχύθηκαν κατά 26,2%.
- Η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων αφορά σε όλες τις κατηγορίες μεγέθους επιχειρήσεων, με εξαίρεση τις πολύ μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- Η ισχυρότερη άνοδος των ιδίων κεφαλαίων εντοπίζεται στην κατηγορία των μεγάλων επιχειρήσεων.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

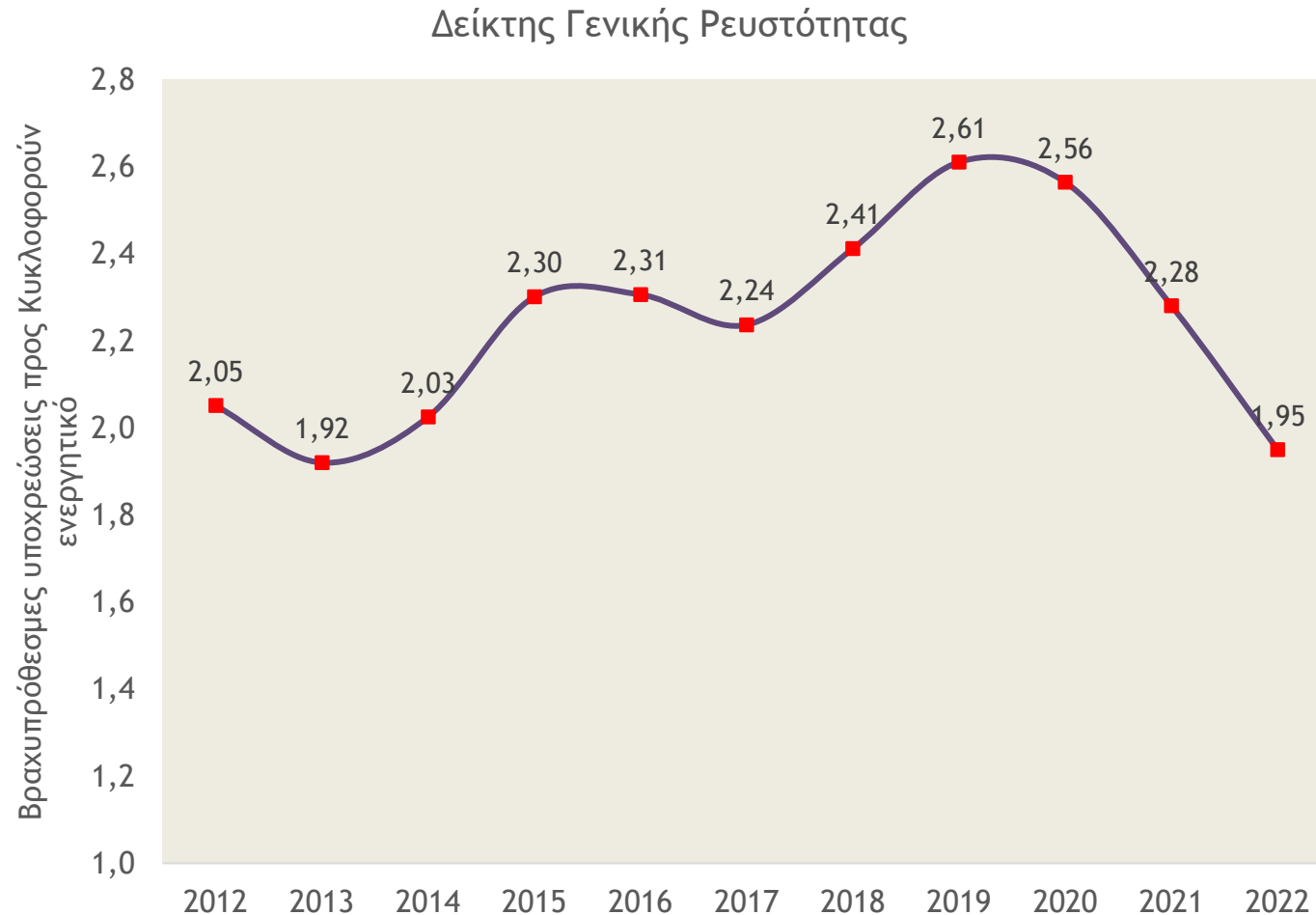
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης (Ξένα Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια)

- Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης υποδηλώνει το ποσοστό των συνολικών κεφαλαίων που χρηματοδοτούνται με ξένα κεφάλαια.
- Όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση από ξένα κεφάλαια.
- Η χρηματοδότηση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Χάρτου από ξένα κεφάλαια παρουσιάζει ισχυρή ανοδική τάση το χρονικό διάστημα 2019-2021.
- Η αυξημένη εξάρτηση από ξένα κεφάλαια υποδηλώνει ενδεχομένως
 - Έλλειψη ρευστότητας για χρηματοδότηση νέων επενδύσεων
 - αλλά και περιορισμό της κερδοφορίας των επιχειρήσεων του κλάδου τα επόμενα χρόνια, λόγω της αύξησης του κόστους δανεισμού.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

Δείκτης Ρευστότητας (Κυκλοφορούν ενεργητικό προς Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)

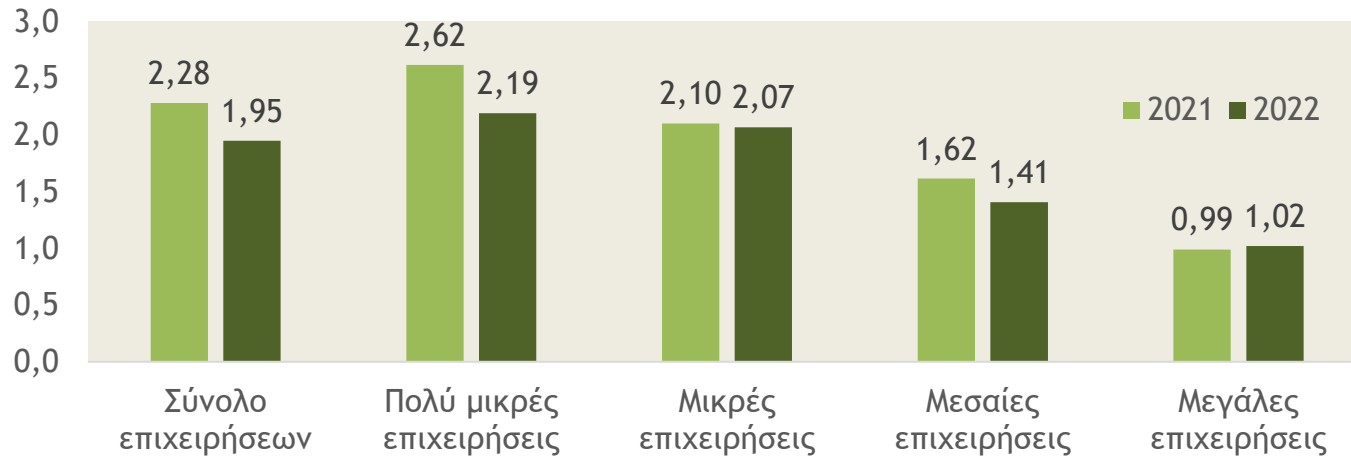

- Ο δείκτης γενικής ρευστότητας αντιπροσωπεύει το ποσοστό του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
- Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης γενικής ρευστότητας τόσο μεγαλύτερη η ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις πληρωμές της.
 - Ενδεικτικά, ο δείκτης λαμβάνει τιμές > 1. Ένας δείκτης >2 θεωρείται πολύ καλός
- Ο δείκτης γενικής ρευστότητας των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Χάρτου παρουσιάζει πτωτική τάση από το 2019, παραμένοντας ωστόσο σε υψηλά επίπεδα (>2).
- Η μειωμένη ρευστότητα υποδηλώνει μείωση μετρητών, καθώς και αύξηση των υποχρεώσεων

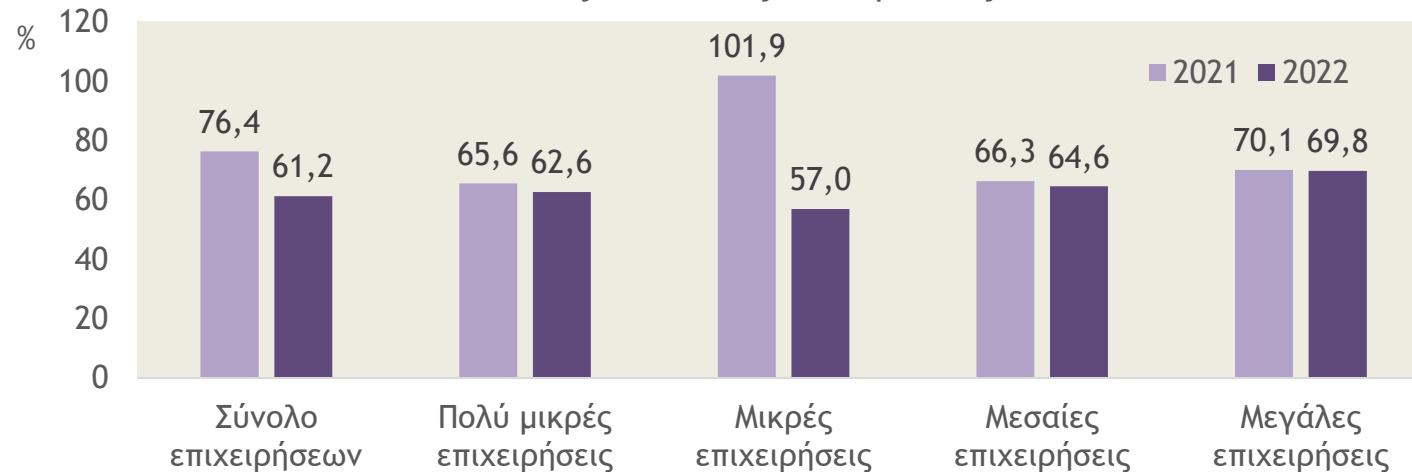
Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

Δείκτες ρευστότητας και δανειακής επιβάρυνσης ανά μέγεθος επιχείρησης

Γενική Ρευστότητα

Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης

- Ο δείκτης γενικής ρευστότητας είναι υψηλότερος για τις μικρότερες επιχειρήσεις
 - Για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις μικρές επιχειρήσεις, ο δείκτης ρευστότητας ανήλθε στο 2,19 και 2,07 αντίστοιχα το 2022.
 - Σε χαμηλότερα επίπεδα, οι μεσαίες επιχειρήσεις (1,41) και οι μεγάλες επιχειρήσεις (1,02).
- Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης μειώθηκε το 2022 για όλες τις επιχειρήσεις.
 - Η χαμηλότερη τιμή του δείκτη εντοπίζεται στις μικρές επιχειρήσεις (57) το 2022, υποδηλώνοντας περιορισμένη έκθεση σε χρηματοπιστωτικό κίνδυνο.
 - Αντιθέτως, σε υψηλότερα επίπεδα η επιβάρυνση για τις μεγάλες επιχειρήσεις (69,8).

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

Δείκτης Περιθωρίου EBITDA

- Ο δείκτης περιθωρίου EBITDA αποτυπώνει τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων ως ποσοστό των πωλήσεων.
 - Ουσιαστικά, αποτελεί ένα περιθώριο κέρδους χωρίς να περιλαμβάνει την επίδραση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, καθώς και στοιχεία εκτός μετρητών.
 - Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση.
- Το 2022 τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων ανήλθαν στο 9,3% των πωλήσεων, καταγράφοντας άνοδο, κατά 3,1 και 5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2021 και το 2020.
- Διαχρονικά οι διακυμάνσεις του δείκτη είναι έντονες αποτυπώνοντας σε ένα βαθμό τη μεταβλητότητα των τιμών και του κόστους.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

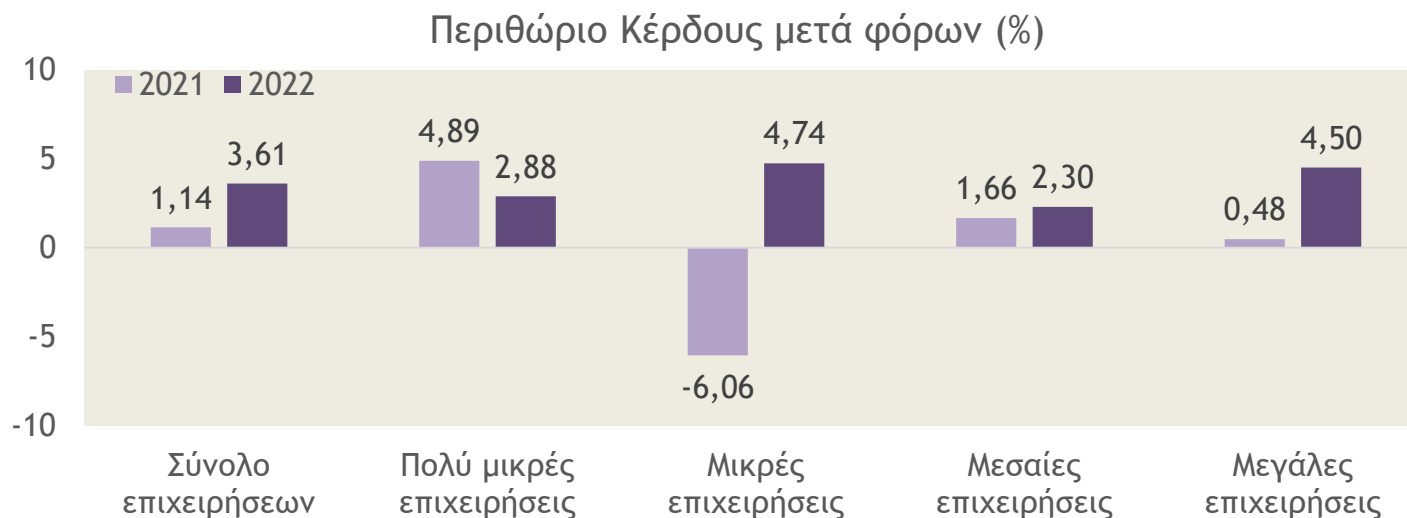
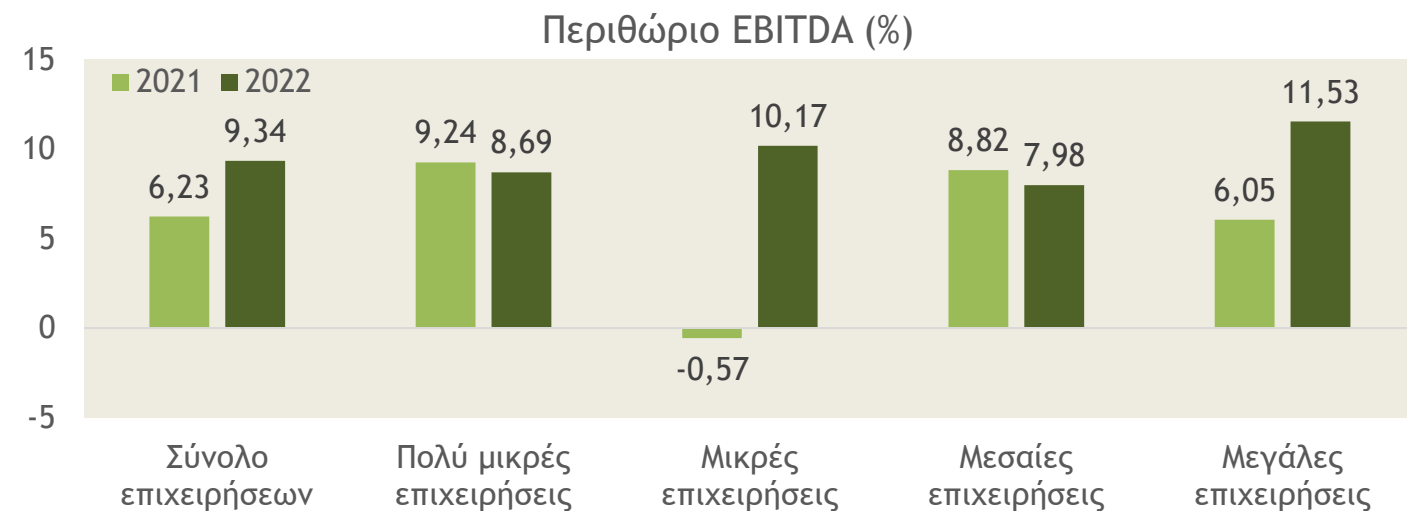
Δείκτης Περιθωρίου Κέρδους μετά από φόρους

- Ο δείκτης περιθωρίου κέρδους μετά τους φόρους αποτυπώνουν τα καθαρά κέρδη μετά τους φόρους ως ποσοστό των πωλήσεων.
 - Δείχνει το ποσοστό καθαρού κέρδους που επιτυγχάνει μια επιχείρηση από τις πωλήσεις της.
 - Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση. Οι αρνητικές τιμές του δείκτη υποδηλώνουν ζημιές στα καθαρά αποτελέσματα.
- Για το 2022 ο δείκτης ανήλθε στο 3,6 από 1,1 και -5,4 το 2021 και το 2020, αντίστοιχα.
- Διαχρονικά ο δείκτης εντοπίζεται με αρνητικό πρόσημο, εύρημα το οποίο υποδηλώνει ότι οι επιχειρήσεις της Βιομηχανίας Χάρτου κατέγραψαν συνολικά ζημιές.

Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων (17 Nace Rev.2)

Δείκτες Περιθωρίου EBITDA και Κέρδους μετά τους φόρους, ανά μέγεθος επιχείρησης

- Ο δείκτης περιθωρίου EBITDA είναι υψηλότερος για τις μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις το 2022.
 - Συνεπάγεται πιο κερδοφόρες από τις πολύ μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
 - Ζημιογόνες κατά μέσο όρο ως προς τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων οι μικρές επιχειρήσεις το 2021.
- Ο δείκτης περιθωρίου κέρδους μετά τους φόρους σημαντικά υψηλότερος για τις μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις το 2022.
 - Σε χαμηλότερα επίπεδα ο δείκτης για τις μεσαίες επιχειρήσεις (2,3).
 - Με ζημιές στα καθαρά αποτελέσματά τους οι μικρές επιχειρήσεις το 2021

Σημαντικά τα κέρδη για τις μεγάλες, με ζημιές οι μικρές επιχειρήσεις το 2021.

7

Προκλήσεις και προοπτικές για τη Βιομηχανία Χάρτου

Η ανάπτυξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων επανέρχεται ως στρατηγικός στόχος για την οικονομία της ΕΕ και της Ελλάδας

Στο νέο υπόδειγμα, η ελληνική οικονομία πρέπει να αναπτύσσεται κυρίως με την παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας από δυναμικές, καινοτόμες και εξωστρεφείς επιχειρήσεις.

- Ανάπτυξη ισχυρών διασυνδέσεων μεταξύ των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συμμετέχουν στις διεθνείς αλυσίδες αξίας
- Εξασφάλιση της πρόσβασης σε ανθρώπινο δυναμικό με την κατάλληλη εξειδίκευση και δεξιότητες.
- Έρευνα και Ανάπτυξη για την παραγωγή και προώθηση προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε διεθνείς αγορές
- Επαρκής και ευέλικτη χρηματοδότηση
- Προσαρμογή του μοντέλου λειτουργίας και σχεδιασμού των προϊόντων των επιχειρήσεων στην κλιματική αλλαγή

Οι επιχειρήσεις καλούνται να λειτουργήσουν σε περιβάλλον αβεβαιότητας και γεωπολιτικών διαταραχών, με υψηλό κόστος ενέργειας και αναδιάταξη των εφοδιαστικών αλυσίδων, όπως και να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις όπως η πράσινη μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η αυξημένη ανάγκη για χρηματοδότηση.

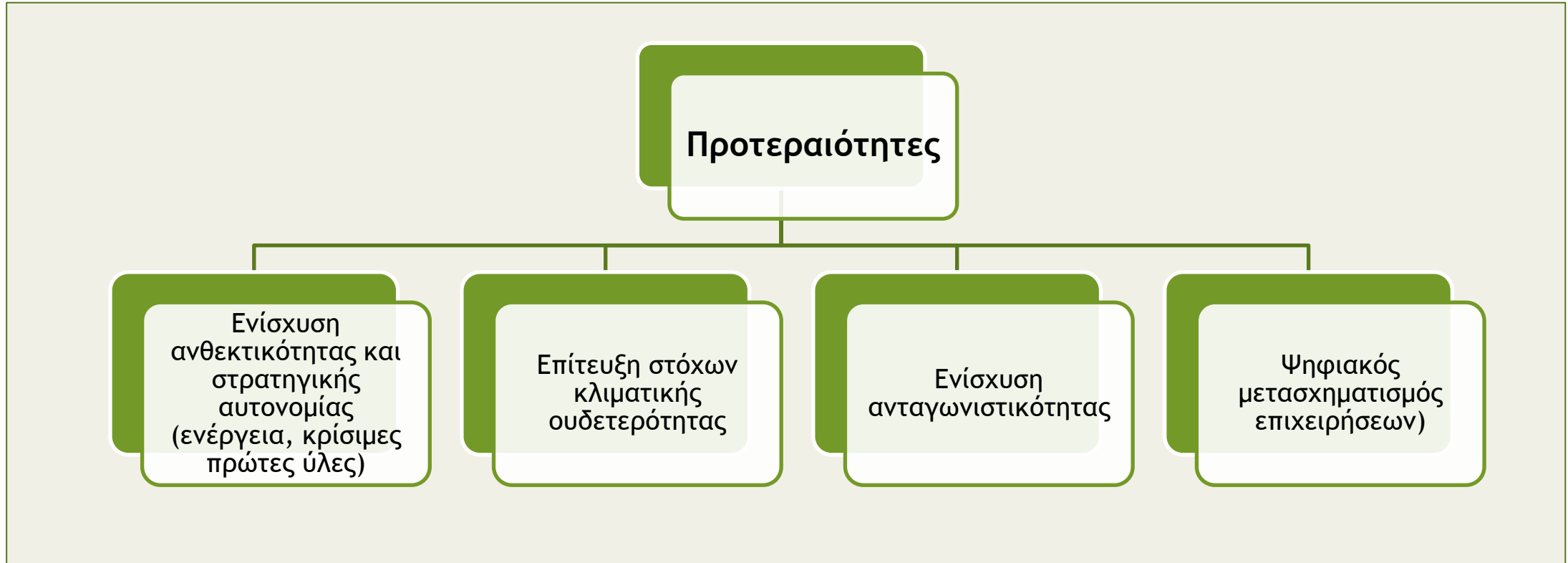
Προκλήσεις και προοπτικές της Βιομηχανίας Χάρτου

Πράσινη μετάβαση -
Κυκλική οικονομία

Ψηφιακός
μετασχηματισμός -
Ανθρώπινο δυναμικό

Χρηματοδότηση

Η βιομηχανία καλείται να αντιμετωπίσει σειρά από προκλήσεις που αναδεικνύουν νέες προτεραιότητες

Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υλοποιήσουν επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, την ψηφιακή αναβάθμιση και τη θωράκιση τους έναντι των ακραίων κλιματικών συνθηκών, με σκοπό τη διασφάλιση της διεθνούς ανταγωνιστικότητά τους.

Νέοι κλιματικοί στόχοι και επιτάχυνση της Πράσινης μετάβασης

Κλιματικοί στόχοι 2040 - Προϋπόθεση για την κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050

- μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ κατά 90% έως το 2040 σε σχέση με το 1990, ώστε να διασφαλιστεί η κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.
 - πλήρης εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για τη μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030.

Στόχοι:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας των ευρωπαϊκών βιομηχανιών
- Δημιουργία σταθερών και ασφαλών θέσεων εργασίας και να επιτρέψει στην ΕΕ να ηγηθεί στην ανάπτυξη των αγορών καθαρών τεχνολογιών του μέλλοντος
- Διασφάλιση της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ

- Βιομηχανικό σχέδιο για την Πράσινη Συμφωνία
 - Βιομηχανία μηδενικών καθαρών εκπομπών
 - Πράξη για τις κρίσιμες πρώτες ύλες
 - Νέα αγορά ηλεκτρικής ενέργειας
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - αύξηση του στόχου για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας
- Σχέδιο REPower της ΕΕ για τη στήριξη της βιομηχανίας

Βιομηχανικό σχέδιο για την Πράσινη Συμφωνία - Μετάβαση προς μια καθαρή τεχνολογία

Στόχος η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα.

- Βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας για τις τεχνολογίες και τα προϊόντα μηδενικών καθαρών εκπομπών
- Εκσυγχρονισμός και απανθρακοποίηση των ενεργοβόρων βιομηχανιών,
- Διασφάλιση της επαγγελματικής μετάβασης και της δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας μέσω κατάρτισης και εκπαίδευσης

1. Ρυθμιστικό πλαίσιο που διασφαλίζει τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα

ισχυρό ρυθμιστικό περιβάλλον για τον καθορισμό ευνοϊκών συνθηκών για τις επιχειρήσεις

2. Επιτάχυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση

επέκταση της πρόσβασης της βιομηχανίας των μηδενικών καθαρών εκπομπών στη χρηματοδότηση

3. Ισότιμη ενίσχυση των δεξιοτήτων πράσινης μετάβασης
αναβάθμιση των δεξιοτήτων και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού

4. Παγκόσμια συνεργασία και σημασία εμπορίου
αρχές του θεμιτού ανταγωνισμού και του ανοικτού εμπορίου

Προκλήσεις

- Στήριξη σε μακροπρόθεσμες στοχευμένες επενδύσεις σύμφωνα με τις αρχές της πράσινης συμφωνίας ανεξαρτήτως τεχνολογίας (technologically neutral principle)
- Στήριξη σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις αποτελεσματικότητας για όλη την αλυσίδα αξίας.
- Βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξη ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις ρυθμιστικού πλαισίου για μείωση της γραφειοκρατίας, εξασφαλίζοντας συνοχή και ασφάλεια δικαίου.

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών

Βιομηχανία μηδενικών καθαρών εκπομπών (Net-Zero Industry Act):

Έως το 2030 η παραγωγική ικανότητα της ΕΕ σε στρατηγικές τεχνολογίες μηδενικών εκπομπών να αποτελεί τουλάχιστον το 40% των ετήσιων αναγκών της σε αυτές.

Εξορθολογισμός
διαδικασιών
αδειοδότησης

Καθεστώς
προτεραιότητας
στρατηγικών έργων

Κριτήρια βιωσιμότητας
και ανθεκτικότητας στις
δημόσιες συμβάσεις

Ενίσχυση δεξιοτήτων

Ενθάρρυνση καινοτομίας

Προκλήσεις

- Διευκόλυνση διαδικασιών αδειοδότησης καθώς και η εξυπηρέτηση 'one stop shop' πρέπει να εφαρμόζονται σε όλη την αλυσίδα αξίας - όχι μόνο στους κατασκευαστές τεχνολογιών, αλλά και στους βιομηχανικούς τελικούς χρήστες, καλύπτοντας και τη σχετική υποδομή.
- Ισχυρή χρηματοδότηση της καινοτομίας για την επιτάχυνση της βιομηχανικής μηδενικών καθαρών εκπομπών. Η Ενωσιακή και η εθνική χρηματοδότηση θα πρέπει να κατευθύνονται στην πράσινη ανάπτυξη της βιομηχανικής και την ταχεία εξάπλωση πρωτοποριακών τεχνολογιών.
- Οικονομικά προσιτή «καθαρή» ενέργεια και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η βιομηχανία έχει πληγεί από την εκτίναξη των τιμών της ενέργειας, η οποία απειλεί τη βραχυπρόθεσμη βιωσιμότητά τους και πλήττει την διεθνή ανταγωνιστικότητά της. Η επανεξέταση της ενεργειακής της πολιτικής μπορεί να διασφαλίσει μια ανθεκτική και ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη βιομηχανία.

Επανασχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας - Μετριάσμός του κόστους ενέργειας

Μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (Electricity Market Design):

Προστασία από την αστάθεια τιμών, διασφάλιση σταθερότητας στο κόστος ενέργειας για τις επιχειρήσεις, και προώθηση και ενίσχυση επενδύσεων σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

- Δικαίωμα συμβάσεων σταθερής τιμής
- Δυναμική τιμολόγηση για τους καταναλωτές
- Μέτρα για διευκόλυνση πρόσβασης επιχειρήσεων σε συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Ενίσχυση των ΑΠΕ

Προκλήσεις

Η μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας: στηρίζει τις επιχειρήσεις να αγοράζουν και να καταναλώνουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, επιταχύνοντας την απεξάρτησή τους από τις εκπομπές άνθρακα, αλλά και δημιουργώντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τις συμφωνίες αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (power purchase agreements -PPAs).

- Σκοπός της μεταρρύθμισης η διασφάλιση μιας σταθερής αγοράς ενέργειας, μιας ανταγωνιστικής τιμής για τους βιομηχανικούς καταναλωτές και ενός αξιόπιστου ενεργειακού εφοδιασμού.
- Η νομοθεσία της ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία χαρτιού θα παραμείνει ανταγωνιστική στην παγκόσμια αγορά.
- Εταιρικά PPA, και σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

- εναρμονίζεται πλήρως με τους στόχους και τις δεσμεύσεις του νέου ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία και τις νέες Ευρωπαϊκές οδηγίες
- στοχεύει στην υιοθέτηση του υποδείγματος της κυκλικής οικονομίας που θα καλύπτει όλη την αλυσίδα αξίας των βασικών προϊόντων και θα είναι συμβατό με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2025.

Το νέο σχέδιο περιλαμβάνει δράσεις σε 5 βασικούς άξονες:

1. Βιώσιμη παραγωγή και βιομηχανική πολιτική,
π.χ. οικολογικός σχεδιασμός, οικολογική πιστοποίηση, βιομηχανική συμβίωση, φορολογικές απαλλαγές,

2. Βιώσιμη κατανάλωση,
π.χ. προώθηση πράσινων δημόσιων συμβάσεων, υπηρεσίες επισκευής, επαναχρησιμοποίησης,

3. Λιγότερα απόβλητα με μεγαλύτερη αξία,
π.χ. χρηματοδοτικά προγράμματα για πρόληψη, θεσμικό πλαίσιο για πρόληψη,

4. οριζόντιες δράσεις,
π.χ. εθνικό παρατηρητήριο, εθελοντικές συμφωνίες, συντονιστικό όργανο, δείκτες,

5. συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα
π.χ. πλαστικά προϊόντα, μπαταρίες και οχήματα.

Υιοθέτηση του υποδείγματος Κυκλικής οικονομίας από τις βιομηχανικές επιχειρήσεις

Ενίσχυση και διεύρυνση της βιομηχανικής βάσης, απεξάρτηση από τις πρωτογενείς ύλες και προώθηση της επιχειρηματικότητας, ενδεικτικά με

- Παραγωγή νέων προϊόντων από ανακυκλωμένη πρώτη ύλη
- Δημιουργία νέων μονάδων παραγωγής ανακυκλωμένης πρώτης ύλης
- Νέες υπηρεσίες για την ανταλλακτική οικονομία
- Ανάπτυξη βιομηχανικής συμβίωσης και συνεργειών - διάχυση πληροφοριών και τεχνογνωσίας

Προκλήσεις

Οι επιχειρήσεις καλούνται να στραφούν σε κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα λειτουργίας, με νέες τεχνολογίες παραγωγής και ανακύκλωσης για την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και τη διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι επιχειρήσεις καλούνται να υλοποιήσουν επενδύσεις ενδεικτικά σε:

- Υποδομές και εγκαταστάσεις - επαρκή δίκτυα
- Καινοτόμα μοντέλα λειτουργίας με γνώμονα την κυκλικότητα και με χρήση προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών (αυτοματοποίηση συστημάτων, διαδίκτυο πραγμάτων, big data, τεχνολογίες χαμηλών ρύπων)
- Σχεδιασμός και παραγωγή νέων και βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών προσαρμοσμένα στις ανάγκες του καταναλωτή φιλικά προς το περιβάλλον
- Επιμόρφωση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα κυκλικότητας
- Ποιοτικές θέσεις εργασίας με εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες

Ευκαιρίες και δράσεις

Επέκταση της χωριστής συλλογής αποβλήτων σε όλα τα τμήματα του πληθυσμού, και βελτίωση της ευαισθητοποίησης των πολιτών ως προς τον διαχωρισμό των αποβλήτων και την πρόληψη της δημιουργίας τους.

Υλοποίηση οικονομικών μέτρων, όπως η καθιέρωση συστημάτων πληρωμής κατά την απόρριψη και η αύξηση του φόρου υγειονομικής ταφής για την παροχή κινήτρων με στόχο τη χωριστή συλλογή στην πηγή και την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων που αποτίθενται σε χώρους υγειονομικής ταφής.

Βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης δεδομένων, ώστε να περιλαμβάνουν επαληθεύσιμα σύνολα δεδομένων που χαρακτηρίζονται από συνοχή, ειδικά για τα απορρίμματα συσκευασιών.

8

Συμπεράσματα και ενδεικτικά πεδία παρεμβάσεων

Κύριες διαπιστώσεις για την Βιομηχανία Χάρτου

Κλάδος με ευρεία αλυσίδα αξίας (προμηθευτές, παραγωγοί χαρτιού, χονδρικό εμπόριο, πελάτες)

Αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα κατά τη διάρκεια των πρόσφατων κρίσεων

Υψηλή επενδυτική δραστηριότητα και προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων

Έντονη εξωστρέφεια, με σημαντική άνοδο των εξαγωγών

Καταλυτικός ρόλος στην ανακύκλωση και ευρύτερα στην κυκλική οικονομία

Κλάδος με υψηλή ένταση ενέργειας

Υψηλό ενεργειακό κόστος που πλήττει την ανταγωνιστικότητα

Υψηλές περιβαλλοντικές επιδόσεις σε σύγκριση με ΕΕ

Σημαντική συμβολή στα οικονομικά μεγέθη της χώρας (ΑΕΠ, θέσεις απασχόλησης)

Ενδεικτικές δράσεις στα πλαίσια της πράσινης μετάβασης για τη Βιομηχανία Χάρτου

Ενέργεια χωρίς ορυκτά καύσιμα	Ανανεώσιμη ενέργεια – βιοενέργεια	Χρηματοδοτική στήριξη	Καινοτομία
• Διενέργεια ολοκληρωμένου σχεδιασμού, με ενίσχυση των επενδύσεων για την ανάπτυξη υποδομών βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας • Υποστήριξη της ανάπτυξης τεχνολογιών βελτιστοποίησης για τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας	• Εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας για τους βιομηχανικούς καταναλωτές. • Διευκόλυνση της εγκατάστασης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης. • Διευκόλυνση της καινοτομίας για την ανάπτυξη μοντέλων κυκλικότητας.	• Προτεραιότητα σε επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. • Ενθάρρυνση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να αξιολογούν τις ενεργειακές επενδύσεις ως χαμηλού κινδύνου	• Προώθηση της συμμετοχής της βιομηχανίας σε εφαρμογές έρευνας και ανάπτυξης. • Δημιουργία προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης που εστιάζουν στην εφαρμογή νέων και πράσινων τεχνολογιών για τη βιομηχανία. • Χρηματοδότηση ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών για την αναβάθμιση των καινοτομιών.

Ενδεικτικά πεδία παρεμβάσεων

9

Παράρτημα

Στατιστική περιγραφή κλάδου Χαρτοποιίας και κατασκευής χάρτινων προϊόντων (Κλάδος 17-Nace Rev.2)

17 Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων

17.1 Παραγωγή χαρτοπολτού, κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού

17.11 Παραγωγή χαρτοπολτού

17.12 Παραγωγή χαρτιού και χαρτονιού

17.2 Κατασκευή ειδών από χαρτί και χαρτόνι

17.21 Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και εμπορευματοκιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι

17.22 Κατασκευή ειδών οικιακής χρήσης, ειδών υγιεινής και ειδών τουαλέτας

17.23 Κατασκευή ειδών χαρτοπωλείου (χαρτικά)

17.24 Κατασκευή χαρτιού για επενδύσεις τοίχων (ταπετσαρίες)

17.29 Κατασκευή άλλων ειδών από χαρτί και χαρτόνι

- Περιλαμβάνεται η παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού ή μετασκευασμένων προϊόντων από χαρτί (Nace Rev. 17.1).
 - Η παραγωγή χαρτοπολτού περιλαμβάνει τον διαχωρισμό των ινών κυτταρίνης από άλλες ουσίες που υπάρχουν στην ξυλεία ή τη διάλυση και την απομάκρυνση της μελάνης (καθαρισμός) από το χρησιμοποιημένο χαρτί και την ανάμιξη αντιδραστηρίων σε μικρές ποσότητες, με σκοπό την ενίσχυση του δεσίματος (της ευκαμψίας) των ινών (17.11 - Nace Rev. 2)
 - Η παραγωγή του χαρτιού περιλαμβάνει την εναπόθεση του πολτού σε κινούμενο συρμάτινο πλέγμα, έτσι ώστε να πάρει τη μορφή ενός συνεχούς φύλλου (17.12 - Nace Rev. 2)
- Η κατασκευή ειδών από χαρτί και χαρτόνι (Nace Rev. 17.2) περιλαμβάνει την παραγωγή προϊόντων χαρτιού, και χαρτιού που έχουν υποστεί περαιτέρω επεξεργασία. Τα είδη από χαρτί μπορεί να είναι εκτυπωμένα (π.χ. ταπετσαρίες τοίχου, χαρτί περιτυλίγματος δώρων, κ.λπ.), υπό την προϋπόθεση ότι η εκτύπωση της πληροφορίας δεν αποτελεί τον κύριο σκοπό.

Ερευνητική ομάδα

Σοφία Σταυράκη
Γιώργος Μανιάτης

Συντονισμός

Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής IOBE και Καθηγητής,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)
Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα
Τηλ.: (210 9211200-10). Fax: (210 9228130 & 210 9233977)
E-mail: info@iobe.gr - URL: <http://www.iobe.gr>